Nr 172. Kraków, Niedziela 10. Maja 1914. Rok XXXIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 kor. 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 koron	3 „ — „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. pocz. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Jagiellońska 3 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Jagiellońska 3. — W **Jarosławiu** A. Amster. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 24 h., za każdy następny raz 18 h. — **Nadesłane** po 80 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Przesilenie parlamentarne we Francyi.

Wybory do francuskiej Izby deputowanych stwierdziły ponad wszelką wątpliwość, że stronnictwa republikańskie uległy zupełnemu rozbiciu i zamięszaniu, gdy przeciwnie stronnictwa antirepublikańskie skonsolidowały się. To rozbicie dokonywało się przez kilka lat, a stary wódz radykałów Clémenceau nadał temu objawowi dyskretną nazwę: „incohérence“. — Obecnie Clémenceau, oceniając wynik wyborów, pisze pomiędzy innemi: „Nie widzę, ażeby parlamentarna konfuzya, nad którą wszyscy ubolewają, miała się skończyć. Z wyborów wyszła Izba, która nie zdoła się zdobyć na żadne postanowienie, wyszła większość ponownie wybranych, która poprzednio strwoniła cztery lata, a teraz nie oprze się pokusie strwonienia dalszych czterech lat“. A więc, jak sądzi Clemenceau, obecnie w parlamentarnem życiu Francyi nie panuje już „incohérence“, lecz „confusion“. I ten wyraz „konfuzya“ jest jeszcze za słaby na określenie stosunków parlamentarnych we Francyi współczesnej.

Lanessan, który pisząc o tych stosunkach, zawołał: „Ça ne peut plus durer“, mówi wprost o przesileniu w rządach republikańskich. Twierdzenia swoje uzasadnia wywodami historyozoficznemi, które zasługują na uwagę i powtórzenie choćby w streszczeniu.

Dzieje trzeciej republiki — pisze Lanessan — wykazują, że stronnictwa republikańskie były tak długo zjednoczone, dopóki musiały walczyć z grupami, dążącemi do przywrócenia cesarstwa, względnie królestwa. W istocie rzeczy panowały naówczas jeszcze myśli i zasady dawnych rządów republikańskich. Naród francuski — jak wszystkie ludy, wychowane w tradycyach starego Rzymu i katolicyzmu — jest usposobiony cezarystycznie. Nie posiada na wzór rasy anglo-saskiej jasnego pojęcia i głębokiego odczucia wewnętrznego wolności; pragnie wodza lub wodzów, a jego rewolucye powodowały raczej przemianę jednej formy władzy osobistej na drugą, a nie utworzenie prawdziwych rządów wolności.

W rewolucyi wielkiej — podnosi Lanessan — skutkiem duchowego usposobienia narodu naszego i sfer rządzących, tkwiły w ukryciu wszystkie możliwe formy osobistej władzy. A więc konwent, wybrany przez lud, ale posiadający wszelkie przywileje władzy, rozkazujący tym, którzy są właściwymi panami, a przytem służalczo oddany „ludowi“. Dalej idzie wydział dobra publicznego, mający przedstawiać zgromadzenie; potem dyktatura teokratyczna, z której wyłania się Robespierre. Podobne objawy spostrzegamy w rozwoju dyrektoryatu i konsulatu. Najdziwaczniej wygląda cesarstwo ze swojemi monetami złotemi, które na jednej stronie mają symbol republiki, a na drugiej... głowę Napoleona.

Druga rewolucya ma krótką fazę dyktatury i kończy się cesarstwem, rzekomo usposobionem demokratycznie i pokojowo. Mimo to za drugiego cesarstwa, podobnie jak za pierwszego, Francya musiała składać olbrzymie ofiary molochowi militaryzmu. Zdążamy do pogromu i do upokorzenia naszych najgłębszych uczuć patryotycznych: Francya ponosi straszne, niezapomniane szkody. (R. 1870. Strata Alzacyi Przyp. red.)

Ale rewolucya, która stworzyła obecną republikę, nie zdołała zmienić sposobu myślenia Francuzów. Widzimy, jak nasi republikańscy mężowie, rządzący z pewnem zadowoleniem, wdziewają buty cesarza, którego wypędzili. Demokratyczne pragnienia narodu objawiły się wprawdzie całkiem wyraźnie, mimo to w głębi ducha nie zmieniliśmy się. Zachowaliśmy nasze cesarskie skłonności i natychmiast rozpoczęliśmy szukać człowieka, któremu moglibyśmy powierzyć nasze losy. W ten sposób chcieliśmy się pozbyć trudu rządzenia sobą. Thiers, Gambetta, Ferry, Waldeck-Rousseau — wymieniam tylko umarłych — są po kolei przedmiotem naszych względów. Pchaliśmy ich do rządzenia ale nie imieniem Francyi, lecz imieniem partyi, do której należeli.

Od roku 1870 rządziła zawsze pewna partya dla pewnej partyi. Stare środki władzy osobistej były na usługach tej zasady: kandydatury oficyalne, przekupywanie wyborców przez deputowanych i przekupywanie deputowanych przez ministrów. Stronnictwo rządzące nie cofa się przed żadnemi środkami, byle utrzymać się na stanowisku. Dopóki liczba stronnictw była mała, szkody, wynikające z takich rządów, nie były zbyt jaskrawemi, ale osobistości doświadczone i jasno patrzące widziały to wszystko. Rychło stronnictwa rozpadły się na frakcye, grupy i grupki, którym brakowało programu. Polują one na zadosyćuczynienie swoim pożądaniom tak intensywnie, że obecnie we Francyi widzimy tylko gromadę ambitnych jednostek po jednej stronie, a po drugiej tłum bez kierowników, niepokojony przez żywioły anarchiczne.

Francuz, jako jednostka, nie stracił ani fizycznych, ani duchowych i moralnych zalet swojej rasy, ale naród jako całość nie posiada właściwie rządu i stracił z oczów cel, którym jest wielkość moralna i siła materyalna. Tu tkwi źródło złego. Jak mu zaradzić? Sądzę — powiada Lanessan — że wskazówkę dadzą nam dzieje narodu, który zaprowadził pierwsze rządy parlamentarne.

Otóż parlament angielski był silny tak długo, dopóki w nim były dwa potężne stronnictwa, posiadające odrębne programy, jako wyraz odrębnych przekonań. Powaga parlamentu, a zarazem kraju osłabła w chwili, gdy rozdrobniły się stronnictwa, a powiększyły przez to ambicye jednostek. Obecnie parlament angielski, a z nim także i naród przebywa przesilenie, które ma przyczyny analogiczne do przyczyn przesilenia we Francyi.

Rząd i parlament muszą patrzeć, jak czynione są przygotowania do wojny domowej, jak armia powstaje przeciwko władzy legalnej. — Ażeby stworzyć rządy parlamentarne, przynoszące pożytek, trzeba przeprowadzić w rzeczywistości rozdział władzy prawodawczej od wykonawczej, tudzież rozdział tych władz od sądownictwa, a następnie zabezpieczyć wolność indywidualną. Zarówno w konstytucyjnej monarchii, jak w republice, można to uskutecznić wtedy, gdy obok partyi rządzącej znajduje się druga partya opozycyjna dosyć silna, ażeby zapobiedz nadużyciom władzy.

Tak było do niedawna w Anglii, tak było we Francyi, gdy stronnictwa republikańskie stały wobec stronnictw antirepublikańskich. Gdy walka z republikańską formą rządu ucichła, stronnictwa republikańskie mimo liczebnej siły stawały się coraz słabszemi. Nadużycia sfer rządzących dyskredytowały republikę. Należy temu kres położyć, należy skończyć zarówno z cezaryanami, jak z jakobinami. Trzeba krajowi dać wolność demokratyczną prawdziwie, a przesilenie zostanie zażegnane.

Wywody Lanessana są w niektórych szczegółach wadliwe, porównanie z Anglią chroma nieco, ale istotę rzeczy ujął on trafnie. Zabezpieczenie prawdziwej wolności indywidualnej, konsolidacya stronnictw republikańskich, a wreszcie reformy socyalne — oto środki wzmocnienia republiki i jej przedstawicielstwa.

Antiaustryackie demonstracye we Włoszech.

(Telegr. „N. Ref.“)

Rzym, 10 maja.

Mimo że wiadomości o trzęsieniu ziemi na Sycylii wywołały wielkie wrażenie w całych Włoszech, **w niektórych miastach powtórzyły się wczoraj znowu demonstracye przeciw Austryi.** Największe demonstracye odbyły się w Medyolanie, gdzie musiało interweniować aż wojsko i policya, przyczem jeden student został ciężko poraniony szablą. Wielu demonstrantów aresztowano.

W Piacenzie wszystkie szkoły średnie zamknięte. Studenci urządzili wczoraj demonstracyę na rzecz uwolnienia 60 studentów, aresztowanych przy poprzednich demonstracyach, poczem udali się przed konsulat austryacki, do którego dostęp jednak zamknęło wojsko i policya. Demonstranci kilkakrotnie usiłowali przełamać kordon wojskowy, jednak napróżno. W starciach z wojskiem wielu demonstrantów zostało ranionych.

Uniwersytet w Rzymie jest dalej zamknięty. Na zgromadzeniu, zwołanem przez partyę republikańską, **uchwalono rezolucyę, skierowaną przeciw Austryi i rządowi.**

Zaprzeczenie.

Rzym. Ag. Stefaniego donosi: Wiadomość jednego pisma wiedeńskiego, iż w Wenecyi spalono chorągiew austryacko-węgierską, pozbawiona jest podstawy.

Nastroje wojenne w Rosyi.

(Telefonem.)

Wiedeń, 10 maja.

„Reichspost“ w doniesieniu z Warszawy twierdzi, że usposobienie wojenne w Rosyi, które już nieco było przycichło, teraz zaczyna się na nowo objawiać, o czem świadczy zamianowanie generał-gubernatorem warszawskim generała Żylińskiego i inne **przygotowania wojskowe, czynione w Królestwie Polskiem. Zamierzone zniesienie fortów w Królestwie Polskiem nie nastąpiło, przeciwnie, forty zostały wzmocnione i rozszerzone.**

Następnie czyni „Reichspost“ zarzuty generał-gubernatorowi, że polityka jego zwraca się przeciw Niemcom, osiadłym w Królestwie Polskiem, w których widzi samych szpiegów. Wobec żydów zachowuje się nowy generał-gubernator bardzo życzliwie. W ostatnich dniach wydał do podwładnych organów okólnik, w którym zwraca uwagę na ruch antysemicki w Królestwie Polskiem, bardzo szkodliwy dla państwa. Cenzura ma zakazać dziennikom pisania o żydach w tonie agresywnym.

Przesilenie wewnętrzne w Serbii.

(Telegr. „N. Ref.“)

Belgrad, 10 maja.

Między władzami cywilnemi a wojskowemi wybuchł konflikt. Władze wojskowe zarzucają rządowi, że daje władzom cywilnym przewagę. Rząd widząc zbyt wielki terror korpusu oficerskiego, starał się z pod niego wyemancypować. Między innemi przeprowadzono dochodzenia w pewnem towarzystwie oficerskiem, trudniącem się dostawami dla armii, przyczem wykryto nadzwyczajne nadużycia. Generał Popowicz zaprotestował przeciw temu.

Sądzą, że konflikt między władzami wojskowemi a cywilnemi doprowadzi do przesilenia gabinetowego.

Belgrad, 10 maja.

(WAT). Obiegają tu pogłoski, że **dymisyi gabinetu oczekiwać należy lada chwila.** Przyczyną ewentualnej dymisyi ma być głównie sprawa kolei oryentalnych. W kołach oficerskich panuje ponadto wielkie niezadowolenie z polityki Pasicza.

Zatarg meksykański.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Waszyngton, 10 maja.

Podług sprawozdań, jakie nadeszły z głównej kwatery powstańców, Carranza wydał rozkaz przyspieszenia operacyj przeciw Tampico i Mazatlam. Huerta zawiadomił pośredników, iż delegaci meksykańscy udali się już przez Vera Cruz do Niagary.

Na radzie ministrów w sprawie żądanych przez Funstona posiłków, wyłoniły się różnice zdań. Niektórzy członkowie gabinetu byli zdania, iż przez wysłanie posiłków może być zamąconą akcya pośrednictwa pokojowego, inni zaś uważali posiłki za konieczne, aby nie dopuścić do uszkodzenia stacyj wojennych i kolei. Jak słychać, Funston doniósł departamentowi wojennemu, że jest w kilku punktach zagrożony i żądał posiłków w sile 18.000 ludzi dla utrzymania swojej pozycyi w Vera Cruz. Sekretarz wojenny Garrison oświadcza, że nie wydał żadnych zleceń, mimo to słychać, że przygotowuje się właśnie około 60.000 ludzi na okrętach handlowych.

Torreon, 10 maja.

Carranza przybył tu i ogłosił Torreon za swoją prowizoryczną stolicę. Villa przyjął go na dworcu i odprowadził do domu.

Meksyk, 10 maja.

(WAT). Meksykański minister spraw zagranicznych zwrócił się do przedstawicieli republik południowo-amerykańskich z prośbą, aby wpłynęły na Stany Zjednoczone, by zaniechały dalszego wysadzania wojsk na ląd meksykański.

Niespodziewany zwrot.

Londyn, 10 maja.

Z Waszyngtonu donoszą, że panuje tam wielkie wzburzenie z powodu doniesienia admirała Badgera, że **niemiecki parowiec „Kronprinzessin Caecilie“ wyładował w Puerto Mexico wielki zapas broni i amunicyi, przeznaczony dla Huerty. Drugi parowiec niemiecki również z wielkim ładunkiem broni dla Huerty znajduje się w drodze do Puerto Mexico.** Rząd dał admirałowi Badgerowi rozkaz, aby wysłał kilka okrętów wojennych do Puerto dla blokowania tego portu. Amerykanie jednak nie mogą przeszkodzić wyładowaniu broni, ponieważ do tej pory niema oficyalnego wypowiedzenia wojny **Admirał Badger domaga się przeto jaknajszybszego wypowiedzenia wojny Meksykowi. Rząd Stanów chce się zwrócić do Niemiec z odpowiedniemi przedstawieniami.**

Zaostrzenie konfliktu.

Minął tydzień od czasu, kiedy pisaliśmy o rokowaniach z Serbią w sprawie kolei oryentalnej w Nowej Serbii, a przez ten tydzień rokowania, dotąd przewlekłe, naraz ożywiły się i zaostrzyły. Przypominają one partyę szachów, w której po nudnem otwarciu naraz nastąpi kilka posunięć, które odrazu nadają jej charakter dla obu graczy niebezpieczny a dla widzów zajmujący. Z jednej strony zasiada jako partnerka monarchia austro-węgierska, gracz dyplomatyczny stary, który radby już tylko nie przegrać, z drugiej strony Serbia, partner świeży, czupurny, dosyć chytry i niebardzo delikatny. Jako „kibice“ fungują państwa europejskie, podpowiadając posunięcia, to jednej to drugiej stronie, często w złej woli, głównie zaś Rosya i bezpośrednio interesowana w sprawie Francya.

Zostawiliśmy partyę w tem stadyum, że Austrya zgodziła się na projekt francuski hr. Vitalego co do umiędzynarodowienia kolei oryentalnej, natomiast Serbia otwarcie wysunęła postulat jej upaństwowienia. Otóż zaraz z początkiem ostatniego tygodnia nastąpiła taka zmiana sytuacyi: z Paryża nadeszła wiadomość, że skoro Serbia tak bardzo życzy sobie upaństwowienia, to rząd francuski nic przeciw temu nie ma, porzuca formułkę Vitalego, i niech sobie Serbia traktuje z towarzystwem kolei oryentalnych o wykupno tej linii. Można sobie wyobrazić, jaką konsternacyę wywołała ta wiadomość w Wiedniu: Francya odstępuje od własnej formułki i porzuca Austryę, swoją wspólniczkę w grze, w chwili, gdy ta właśnie za tą formułką się oświadczyła. Na szczęście wiadomość ta, rzucona z łamów „Echo de Paris“ okazała się nie faktem, lecz tylko fałszywym alarmom, złośliwą miną kibica francuskiego w celu wprawienia Austryi w kłopot. Zresztą Francya istotnie jest tylko finansowo, ale nie politycznie, interesowana w tej nowoserbskiej kolei oryentalnej, ulega też z pewnością różnym podszeptom Rosyi, która na pozór udaje, że jest za umiędzynarodowieniem kolei, ale skrycie popiera Serbię.

Po demonstracyjnym szachu paryskim, rozzuchwalona Serbia dała wreszcie tak długo oczekiwaną odpowiedź na formułkę hr. Vitalego. Serbia niby się zgadza na umiędzynarodowienie ale czyni je zależnem od warunków, dla Austryi niemożliwych do przyjęcia i równających się właściwie upaństwowieniu. Oto kolej ma się poddać pod serbską ustawę kolejową, którą sobie Serbia sprytnie już w zeszłym roku przygotowała; dalej ma się poddać pod zwierzchnictwo taryfowe Serbii, która jednak za to gwarantuje syndykatowi kolei 5 pct. dochodu od inwestowanego kapitału, wreszcie Serbia zastrzega sobie prawo upaństwowienia spornej linii po 10 latach. Cóż oznaczają te warunki? Otóż zauważyć należy, że w równolegle toczących się rokowaniach czysto finansowych między syndykatem a rządem serbskim o cenę wykupna, syndykat żąda za swoją linię 60 mil. franków, a Serbia daje tylko 36 mil., wskazując na opłakany stan tej kolei po wojnie. Serbii zresztą nie byłoby w tej chwili to wykupno na rękę, gdyż żal jej gotówki, odkłada więc sobie upaństwowienie na później, a tymczasem swoją taryfą i swoją ustawą kolejową tak ów syndykat znęka i zrujnuje, że go ostatecznie zmusi do oddania kolei w chwili, kiedy jej to będzie już wygodne. Natomiast godzi się Serbia na żądaną przez Austro-Węgry budowę kolei w Sandżaku i połączenie z Bośnią i Hercegowiną, — bo to zresztą leży w jej własnym interesie.

W Wiedniu stracono cierpliwość i widocznie także dla popisu przed nowymi „kibicami“ mianowicie przed delegacyą, zrobiono — albo raczej na razie zapowiedziano posunięcie na pozór bardzo groźne: mniejsza o to, czy będzie upaństwowienie czy umiędzynarodowienie, ale niech no Serbia przedewszystkiem odda kolej syndykatowi do użytkowania. Wszak wojna już minęła, Bułgarya i Grecya okupowane podczas wojny koleje oddały właścicielom, tylko Serbia urąga prawom międzynarodowym i narusza aż trzy układy: stary układ z Turcyą o koncesyę na tę kolej, zobowiązania wzięte na

Heine a dzisiejsza kwestya rdzenności narodowej.

Wybitne zdarzenie literackie stanowi obecnie w Niemczech ukazanie się pierwszego tomu kompletnego wydania listów Henryka Heinego*). Pierwszy tom obejmuje okres od wczesnych lat młodzieńczych niemieckiego poety aż do 33 roku jego życia, do chwili, gdy Heine opuścił swoją ojczyznę na zawsze, emigrując do Paryża. Listy te nie wnoszą właściwie żadnego nowego, istotnego rysu do wizerunku duchowego poety, znanego z jego dzieł, ale odsłaniając w konkretnych szczegółach wszystkie warunki jego codziennego bytu, i tego bytu pospolitą nędzę, ułatwiają wniknięcie w psychologiczne racye jego roli jako człowieka, tłómaczą na język faktów niejedno, co można było tylko z jego dzieł odgadnąć. Życie Heinego nie było poematem, a jednak w tego życia marnych warunkach ujawniło się zjawisko, które Nietzsche z trafną ścisłością nazwał „wydarzeniem europejskiem“. Mimo to są liczne koła w Niemczech, które dziś jeszcze tej postaci odmawiają miejsca w Walhalli niemieckiej.

Przez całe zresztą życie Heinego przewija się wciąż jeden i ten sam motyw, jeden i ten sam problem, że Niemcy tylko warunkowo mieli go za swego; to odstręczanie się od niego tych, dla których tworzył, było niemałej wagi czynnikiem, zatruwającym mu duszę. Heine w rozmaity sposób w ciągu swego życia reagował na tę banicyę po za obręb narodu niemieckiego. Charakterystyczny w tej mierze ustęp znajduje się w liście do przyjaciela, napisanym przez dwudziestokilkuletniego poetę. Brzmi on:

„Światło się ścimiło, późna już pora i jestem zbyt śpiący, by pisać po niemiecku. Właściwie nie jestem bynajmniej Niemcem, jak Ci chyba wiadomo. Choćbym i był Niemcem, wcalebym się tem nie chełpił. O ce sont des barbares! Istnieją tylko trzy cywilizowane narody: Francuzi, Chińczycy i Persowie. Dumą mnie napawa, że jestem Persem. Wiersze zaś niemieckie układam z osobliwej racyi. Śliczna bowiem Gulnara dowiedziała się od pewnego uczonego półgłówka, że język niemiecki podobny jest do jej mowy ojczystej, do mowy perskiej. Urocze dziewczę siedzi tedy obecnie w Ispahanie i uczy się mowy niemieckiej. Dla wprawy w gramatyce zwykła ona z mych pieśni, które zdołałem przemycić do jej haremu, niektóre tłómaczyć na swój słodki, różany, świetlany język słowiczy. Ach! jakżeż tęsknię do Ispahanu! Jakże mi, biednemu, żyć zdala od jego przemiłych minaretów i woniejących ogrodów! Straszny to los dla poety perskiego, gdy musi się mozolić w waszym nikczemnie rozklekotanym języku niemieckim i gdy go na śmierć zadręczają wasze niemniej rozklekotane dyliżanse pocztowe, wasza zła aura, wasze głupie zatabaczone fizyognomie, wasze pandekta prawa rzymskiego, wasze bredzenia filozoficzne i wogóle całe wasze hołociarstwo!

„O, Firduzi! O, Ischami! O, Saadi! Jak nieszczęśliwym jest Wasz brat! Ach! jak tęskno mi do róż Szirasu! Być może, że i kraj niemiecki ma swe zalety, nie chcę mu urągać. Wszak posiada on także swoich wielkich poetów: Curta Müchlera, Claurena, Gubitza, Michla Beera, Auffenberga, Gehego, Houwalda, Rückerta, Müllera, Immermanna, Uhlanda, Goethego!“

Charakterystyczną jest jadowita tendencya tego spisu. Naprzód nazwiska dziesięciu zapomnianych już pisarzy podrzędnych, których Heine słusznie miał za nic, choć byli wówczas bardzo znani, po nich dopiero: Immermann i Uhland, a na samym końcu geniusz światowy: Goethe. Przez to chciał Heine dobitnie podkreślić, że dla jego niemieckiej ojczyzny, różnica między byle fabrykanten wierszy i beletrystyki, a znakomitym talentem lub geniuszem, nie istnieje. Jakiś Heine polski mógłby łatwo zestawić podobny szereg nazwisk współczesnych pisarzy polskich, bezkrytycznie przez krytykę stawianych na równi.

Ale mniejsza o tę strzałę zatrutą, wypuszczoną w stronę krytyki. Ciekawszy jest tu wylew uczuciowy, zdradzający bolesne poczucie niezupełnej przynależności do narodu niemieckiego. W tym wylewie zdradza się to, coby dzisiejszym językiem nazwać można: patryotyzmem z zastrzeżeniami. Istotnie, Heine przez całe swoje życie wyrażał namiętnie i odważnie różne swe zastrzeżenia przeciwko niemczyźnie, do której jednak mimo wszystko był głęboko przywiązany. Nigdy nie identyfikował się z panującym typem niemieckim, nigdy nie uznawał patryotycznego obowiązku tłumienia w sobie krytycznego zmysłu i zatajania w sobie odrazy do pewnych objawów życia niemieckiego. Miano mu to bardzo za zle w Niemczech i po dziś dzień jeszcze ściga go nienawiść kół, które uważają się za straż rdzennego ducha niemieckiego.

Jego stosunek względem niemczyzny jest dziś bardziej zrozumiały, niż za jego czasów, dla których problem, tkwiący w tym stosunku, był zbyt subtelny. Przedewszystkiem sama organizacya duchowa Heinego jest ludziom dzisiejszym o wiele bliższa i bardziej zrozumiała, niż ówczesnym. Cechuje ją rodzaj uczuciowości, określony nader trafnie przez słynnego historyka niemieckiego Lamprechta nazwą: „Reizsamkeit“ co oznacza w przybliżeniu: wyczulenie. Człowiek o psychice wyczulonej, reaguje na wrażenia silniej, zawsze szybciej i obficiej, niż jednostki innego typu psychicznego, a to z tego powodu, że wrażenia bardziej bezpośrednio działają na ustrój nerwowy wyczuleńca i znajdują w nim szczególny resonans nerwowy. Taką była często reakcya uczuciowa Heinego na współczesne mu zjawiska i na wszelakie osobiste doświadczenia, co wywarło wpływ na jego styl, napełniając go przeobfitem bogactwem wzruszeniowych akcentów.

Otóż wiele jego odruchów przeciwko niemczyźnie wytłumaczyć można nadzwyczajną kapryśnością jego wzruszeniowej natury. Poza tem oczywista odgrywał niemałą rolę fakt, że rasowo nie był przynależny do narodu niemieckiego. To problem dziś bardzo aktualny, a nawet jedynie dziś szczególnie aktualny. Jest to problem, który się dziś wszędzie na świecie wybija na wierzch, u nas zwłaszcza w związku z kwestyą żydowską. Dziś w Polsce na pytanie, czy człowiek rasowo obcy może być szczerym patryotą polskim, odpowiadać się zwykło, że nie. Takie jest powszechne prawdziwe przekonanie. Przekonanie to zrodziło się z pewnego nieporozumienia. Człowiek rasowo obcy może mimo głębokiego zżycia się z polskością, nie mieć zgoła żadnych widocznych cech polskich i może przez to być niesympatyczny swemu otoczeniu polskiemu — to prawda. Inna jednak rzecz, czy właśnie odmienność pod względem rasy, nie jest czasem potężnym bodźcem do wczucia się i wmiłowania niejako w naród, rasowo niepokrewny. Wszak codzienne doświadczenie poucza, jak silnie pociągają się wzajemnie natury nawskroś różne, jak głęboko można ukochać właśnie te cechy duchowe i fizyczne, których się nie posiada. Co więcej, można głębiej odczuć psychikę odmienną, niżli pokrewną. Oto jedna ze stron sprawy żydowskiej w Polsce, którą zlekceważono, której może nie śmiano poruszyć dotychczas w polemikach o zaognioną w ostatnich latach kwestyę żydowską.

Na przykładzie Heinego można problem ten dobrze wystudyować. Heine przylgnął do niemczyzny całą istotą swej duszy, a jak się nią przejął, o tem świadczy jego liryka. Obcość rasowa nie hamowała bynajmniej, przeciwnie, może nawet wzmagała proces wrastania jego uczuć w treść życia niemieckiego. — Sprawa skomplikowała się jedynie wskutek postawy otoczenia niemieckiego. Reakcya nieodwzajemnionej lub wręcz obrażonej miłości, wniosła dopiero w jego niemiecki patryotyzm żywioł rozdrażnienia i skutkiem takiego rozdrażnienia przewlekłego powstały rozmaite zastrzeżenia, zrodziła się potrzeba trzeźwości i wogóle jakiejś obrony wewnętrznej, która często przemieniała się w gryzącą zaczepność. Tak to więc powsta

*) Heinrich Heines. Briefwechsel. Reich vermehrte Gesamtausgabe auf Grundlage von Handschriften gesammelt, eingeleitet und erläutert von Friedrich Hirth 1914. München und Berlin bei Georg Müller. Erster Band.

siebie w traktacie pokojowym serbsko-tureckim i odnośne postanowienia londyńskiej konferencyi ambasadorów, poczynione właśnie z obawy samowoli ze strony państw bałkańskich.

W odpowiedzi na to serbska rządowa „Samouprawa“ zapowiada, że odda całą sprawę, właśnie w myśl konferencyi londyńskiej, pod rozstrzygnięcie paryskiej komisyi finansowej, która jednak musi swój wyrok wydać jednomyślnie. Gdyby to było niemożliwe, pozostają dwie drogi: sąd rozjemczy w Hadze albo jawny konflikt. W tym drugim wypadku Serbia wyda wprawdzie kolej w ręce syndykatu, ale zbuduje równoległą kolej konkurencyjną, która jej się w każdym razie przyda ewentualnie jako drugi tor kolei oryentalnej, gdyby ją później upaństwowiła.

Tak dziś stoi sprawa. Poseł Ugron ma niebawem wykonać zapowiedziany „krok“ w Belgradzie. Austro-Węgry podobne są więc w tej chwili do partnera, który z rozmachem podniósł figurę, trzyma ją jeszcze w powietrzu i straszy groźnym wzrokiem przeciwnika. Serbia udaje, że się nic boi. Z obu stron ostatecznie groźby są nieszczere, idzie o to tylko, kto się więcej przestraszy i więcej da wytargować. Nie brak też różnych projektów pośrednich. Serbia nie zbuduje tak łatwo konkurencyjnej kolei, a monarchia wie, że ostatecznie Serbia przeprowadzi upaństwowienie, bo zresztą i sam syndykat ma tu także głos pewien. Austryi idzie dziś tylko o to, aby przez te różne groźby wywalczyć na Serbiii jak największe ustępstwa dla dostępu do Morza Egejskiego, a więc rozszerzenie t. zw. convention à quatre z roku 1883 na wszystkie koleje nowe i w przyszłości powstać mające, dalej — tanie, bezpośrednie taryfy towarowe do Salonik. Ruch handlowy Austryi, idący przez Salonikę, musi być wolny od szykan — to jest owem minimum żądań, poniżej którego Austrya absolutnie zejść nie może. Serbia wie o tem i co do tych punktów daje wymijające odpowiedzi. Gdyby hr. Berchtold swego czasu zamiast bawić się reformami na Bałkanach przed wojną bałkańską posłał był Ugrona do Serbii i za cenę neutralności zażądał tych wszystkich przywilejów gospodarczych, o które dziś z takim mozołem walczyć potrzeba, to nietylko obecny krok Ugrona, ale cała ta upokarzająca partya dyplomatyczna byłaby zbyteczną.

Parlament o sufrażystkach.

Jak wiadomo z telegramów, w angielskiej Izbie lordów toczyły się przez dwa dni obrady nad wnioskiem lorda Selborne, ażeby prawo głosowania w wyborach do parlamentu przyznać tym kobietom, które obecnie posiadają prawo głosowania w wyborach gminnych. Obrady, zakończone odrzuceniem tego wniosku, miały przebieg spokojny. Przeciwko militantkom wystąpili zarówno zwolennicy, jak przeciwnicy bilu lorda Selborne, jednakże lord-kanclerz oświadczył wyraźnie w swojej mowie, że zamachy wojowniczych sufrażystek nie powinny wpływać na wolę Izby, która ma obradować nie nad owymi zamachami, lecz nad udzieleniem, lub odmówieniem kobietom prawa głosowania w wyborach do parlamentu.

Lord Selborne, uzasadniając swój wniosek, podniósł, że bil, wniesiony przez niego, powiększy liczbę wyborców w milion. „Co to będą za wybory? — mówił lord Selborne. — To będą kobiety, które walkę życiową same przeprowadziły i wyszły z niej zwycięsko. A jeżeli ta walka ciężką jest dla mężczyzny, to o ile cięższą musi być dla wdowy, która musi starać się o dzieci. Te kobiety mają charakter i odwagę, mają swe doświadczenie życiowe, to nie mogą pojąć, dlaczego nie mamy im udzielić tego prawa wyborczego, które przysługuje próżniakom tylko dlatego, że są mężczyznami.“

Jako stanowczy przeciwnik wniosku o udzielenie kobietom parlamentarnego prawa głosowania wystąpił lord Curzon, były wicekról Indyj. Spoglądając z uśmiechem na lorda Selborne, mówił Curzon: „Od czasu naszego wspólnego pobytu na uniwersytecie mieliśmy zawsze jednakowe przekonania i dzisiaj po raz pierwszy występuję jako przeciwnik lorda Selborne.“ Następnie oświadczył lord Curzon, że po udzieleniu parlamentarnego prawa wyborczego milionowi kobiet, trzeba będzie siłą logiki wkrótkim czasie udzielić tego prawa wszystkim kobietom. „W takim razie Anglia — mówił Curzon — otrzymałaby około 8 milionów wyborczyń i to kobiet, które nie tylko wybierają, ale są także wybierane. Wobec całego stanu dzisiejszej kultury i życia społecznego, wobec zapatrywań, wyrobionych tysiącletnią tradycyą, byłoby katastrofą, gdyby kobiety zmajoryzowały mężczyzn, gdyby państwo męskie zamieniło się w żeńskie.“

Lord Curzon wezwał Izbę lordów, ażeby nie dopuściła do takiej katastrofy. Co do zamachów, popełnianych przez militantki, to zdaniem Curzona, skończyłyby się one dawno, gdyby im nie okazywali sympatyi rozmaici mężczyźni. Biskup londyński, który poprzednio oświadczył się za udzieleniem kobietom prawa głosowania, obecnie wystąpił przeciwko bilowi lorda Selborne. Biskup londyński mówił między innemi: „Nie było to ani delikatnem, ani taktownem usiłowaniem zdobycia mojej sympatyi w ten sposób, że sufrażystki podrzuciły bombę pod ołtarz. Dlaczego mamy do kłopotów, których kraj ma poddostatkiem, dodawać Ulster kobiecy?“

Lord-kanclerz, który zabrał powtórnie głos w obronie bilu lorda Selborne, oświadczył, że argumenty lorda Curzona są już dzisiaj bezprzedmiotowe. Żądania kobiet wcześniej czy później muszą być uwzględnione. Ale Izba lordów mimo tej obrony odrzuciła bil lorda Selborne.

Z Towarzystwa dziennikarzy polskich.

Jak już donieśliśmy, Towarzystwo dziennikarzy polskich odbędzie dzisiaj we Lwowie walne zgromadzenie pod przewodnictwem prezesa p. Adama Krechowieckiego. Sprawozdanie wydziału Towarzystwa za rok 1913 zaznacza, że Towarzystwo uczciło jubileusz ćwierćwiekowej pracy p. Michała Konopińskiego na stanowisku redaktora „Nowej Reformy“ wysłaniem na uroczystość krakowską delegatów w osobach pp.: Wacława Masłowskiego i Michała Rollego, którzy wręczyli jubilatowi pismo gratulacyjne z podpisami wszystkich lwowskich członków wydziału, a nadto na bankiecie wydanym przez szerokie koła obywatelskie krakowskie na cześć jubilata, przemawiał imieniem Towarzystwa p. Michał Rolle.

Dalej donosi sprawozdanie, że gdy, mimo usiłowań ze strony właścicieli drukarń, nie dało się uniknąć bezrobocia drukarskiego i wydawnictwa lwowskie zwróciły się do Tow. dziennikarzy polskich, z wezwaniem zainicyowania zbiorowej akcyi, odbyło się posiedzenie wspólne reprezentantów wszystkich redakcyj codziennych pism polskich we Lwowie, pod przewodnictwem p. dra Aleksandra Vogla, które umożliwiło wydawnictwo „Kroniki“ i zapobiegło grożącej prasie polskiej katastrofie.

W roku ubiegłym poświęcił się wydział Towarzystwa całkowicie pracy wewnętrznej w łonie Towarzystwa. Nie było żadnych zjazdów dziennikarskich, nie zaszły wypadki, w których ta instytucya potrzebowałaby była zaznaczyć swe stanowisko na zewnątrz. Wydział postarał się o zatwierdzenie przez namiestnictwo uchwalonej na ostatniem walnem zgromadzeniu zmiany statutu Towarzystwa w tym kierunku, iż „członkiem uczestnikiem Tow. może zostać każdy, bez względu na płeć, kto zobowiązuje się płacić na rzecz Towarzystwa 25 K rocznie i przez wydział przyjęty zostanie.“

Nie chcąc wśród ogólnej stagnacyi korzystać z ofiarności publicznej, zaniechało Tow. urządzenia balu prasy. Ubytek w kasie w skromnej mierze pokryła reduta, urządzona 31 stycznia 1914 roku w Pałacu sportowym.

Przedsiębiorstwa Towarzystwa cieszyły się i w roku ubiegłym powodzeniem. Nie urządzono wprawdzie balu prasy, ale natomiast powiodła się reduta, a reduta w Krakowie zasiliła fundusze Towarzystwa kwotą 4407 K 45 hal., za co wydział wyraża uznanie wiceprezesowi Michałowi Konopińskiemu i p. Aleksandrowi Karczowi. Serdeczna wdzięczność należy się również dyrektorom teatrów krakowskich Ludwikowi Hellerowi i Ludwikowi Solskiemu, za danie przedstawień na rzecz Towarzystwa.

Znacznem powodzeniem cieszyła się wystawa sztuki, urządzona na cele Towarzystwa wspólnie z Towarzystwem przyjaciół sztuk pięknych. Za jej inicyatywę i trud poniesiony, złożył wydział specyalne podziękowanie p. Arturowi Schröderowi.

Urządzony 22 kwietnia 1914 r. w teatrze miejskim raut prasy, pod protektoratem p. namiestnikowej Korytowskiej, powiódł się również.

W roku ubiegłym przesłał wydział Towarzystwa serdeczne życznia Józefowi Kotarbińskiemu w dniu jego jubileuszu artystycznego i literackiego. Wyrazy współczucia i żalu złożyło natomiast Towarzystwo z powodu zgonu Władysława Łozińskiego, Antoniego Małeckiego, Wacława Zaleskiego, Bronisława Radziszewskiego i Adama Gołuchowskiego. Bolesną stratę poniosło Towarzystwo i literatura polska, wskutek zgonu Franciszka Jaworskiego, który w młodym stosunkowo wieku zdobył pracami swemi, odnoszącemi się przeważnie do dziejów Lwowa, powszechne uznanie, a wśród kolegów cieszył się niezwykłą sympatyą. Wzmiankę poświęca sprawozdanie także pamięci „wypróbowanego przyjaciela Towarzystwa, ks. infułata Zygmunta Lenkiewicza, który od szeregu lat brał czynny udział we wszystkich radościach i smutkach Towarzystwa i słusznie mógł być nazwany honorowym kapelanem prasy polskiej.“

Ogólna stagnacya ekonomiczna i depresya finansowa w kraju, które szerokie kręgi zatoczyły, szczególniej w roku 1913, jakkolwiek odbiły się ujemnie także na Towarzystwie, to jednak dzięki oględnej i oszczędnej gospodarce wydziału, przelano do funduszu żelaznego 24.333 K 62 hal., chociaż wydatki na pensye i zapomogi wdowie i sieroce wynosiły 11.400 K, a wydatki na pogrzeby, podatek ekwiwalentowy, opłata do międzynarodowego Związku prasy i wydatki administracyjne wynosiły 2396 K 22 hal.

Dnia 28 kwietnia b. r. majątek Towarzystwa wynosił: w papierach ulokowanych 410.500 K, a w gotówce ulokowanej w Banku hip. i pocztowej K. O. na rachunek bieżący 5608 K 57 h. Razem **416.108 K 57 h.**

Obowiązki skarbnika pełnił w r. z. wiceprezes p. Aleksander Milski, a funkcye sekretarza p. Michał Rolle.

KRONIKA.

Kraków, 10 maja.

Strajk w Akademii Sztuk pięknych. Rozpoczęty strajk młodzieży Akademii sztuk pięknych w Krakowie w ubiegły czwartek trwa dalej. Młodzież złożyła w sekretaryacie memoryał, w którym wyłuszcza powody, jakie skłoniły ją do rozpoczęcia strajku. Memoryał streszcza się w 27 punktach, obejmujących żądania młodzieży i propozycye, od których młodzież nie chce odstąpić. Między innemi żądają wprowadzenia modelu na godziny popołudniowe na wszystkich kursach, zaprowadzenia w gmachu wentylacyi, elektryczności i wodociągów; podniesienie dotacyi na konkursy; urządzenia wycieczek naukowych; przyspieszenie budowy nowego gmachu; mianowanie profesora chemii i w. i.

Z propozycyj godny uwagi jest wniosek w sprawie rozszerzenia autonomii Akademii i rozszerzenie władzy rektora.

Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie grona profesorskiego pod przewodnictwem rektora Malczewskiego, na którem omawiano postulaty młodzieży; dotąd nie przyszło jeszcze do ostatecznej decyzyi w tej kwestyi. Przed posiedzeniem rektor Malczewski przyjął deputacyę młodzieży i obiecał w serdecznych słowach przychylnie poprzeć żądania młodzieży.

Ze strony zarządu Akademii dowiadujemy się, że lokal na oddział architektury został już wynajęty, a wykłady z tego działu rozpoczęły się z początkiem letniego półrocza. Na katedrę po profesorze Wyczółkowskim powołany będzie p. Pieńkowski z Warszawy, lecz nominacya jego przeciąga się, gdyż jest poddanym rosyjskim. Cała ta sprawa musi przejść przez ambasadę, wtedy dopiero będzie można ogłosić nominacyę.

Dzięki przychylnemu stanowisku, jakie zajął rektor i grono profesorów wobec postulatów, przedstawionych przez strajkującą młodzież, strajk prawdopodobnie będzie wkrótce zażegnany.

Wymarsz „Strzelca“ na ćwiczenia. Wczoraj wieczorem wyruszył batalion „Strzelca“ na trzydniowe ćwiczenia pod Radziszów. Przeszli oni przez miasto z nowej swojej siedziby w parku Krakowskim trzema oddziałami, w pełnym rynsztunku bojowym. Za ostatnim oddziałem jechały wozy z rzeczami i namiotami, kuchnia polowa i postępował oddział telegraficzny, w którym szły wojskowym krokiem dwie kobiety „Strzelcy“.

Wczoraj wyruszyła także kompania Polskiej drużyny strzeleckiej na ćwiczenia nocne na teren między Skawiną a Swoszowicami. Dziś rano wyruszyły drużyny polowe „Sokoła“ w tamte okolice na ćwiczenia wspólne z drużyną strzelecką.

Z teatru ludowego. W nowej swej premierze: „Kołtunach“ p. Ludwika Stasiaka zyskał teatr ludowy niezwykłą atrakcyę, która niewątpliwie przez długi szereg wieczorów przyciągać będzie tłumy publiczności. Bo też rzeczywiście mało jest dziś sztuk, któreby były tak doskonałem spełnieniem postulatów repertuaru popularnego, jak ten najnowszy utwór p. Stasiaka. Przedewszystkiem cechuje tę humoreskę sceniczną humor naprawdę pogodny i komizm swojski, pobudzający do zdrowego śmiechu, a nigdy nie potrącający ani o śliski żart, ani o cynizm. Szydercze igranie małomiasteczkowemi figurkami obraca się od początku do końca sztuki w ramach zdrowego sensu i respektu dla podstaw społecznego wpsółżycia. Wszelka lichość dostaje cięgi i wystawiona jest na pośmiewisko, ale wśród marnej zgrai dumnie podnosi czoło zacność i podbija serca widzów.

Zgromadzenie przedwyborcze partyi konserwatywnej. Na poniedziałek 21 maja na godzinę 8 wieczór w sali Starego Teatru komitet partyi konserwatywnej zwołuje zebranie, celem omówienia spraw miejskich. Na zaproszeniach podpisani są Michał Chyliński, prof. Ksawery Fierich, prof. dr Jaworski, prof. dr Julian Nowak, Rudolf Starzewski, dr T. Starzewski, Henryk Szatkowski, Antoni hr. Wodzicki.

Z wystawy sztuki w pawilonie Parku sportowego. Tymi dniami otwarto w pawilonie Parku sportowego wystawę powszechnego Związku artystów. Stosownie do ustaw Związku, urządzono tym razem wystawę bez jury. W ten sposób obejmuje ta wystawa różnorodną skalę dzieł zarówno mistrzów wybitnych, jak i talentów młodych lub mało znanych. Wśród dzieł pierwszorzędnych wymienić należy „Zaczęty portret“ rektora Jacka Malczewskiego, znakomity pastel prof. Axentowicza, pejzaże prof. Weissa, obraz Hofmana p. t. „U celu pielgrzymki“, akwarele Grotta, portret kobiecy Rzegocińskiego, pejzaże i wnętrza Jaxy Małachowskiego oraz kompozycye L. Stroynowskiego i W. Wodzinowskiego. Nadto biorą udział w wystawie: T. Czyżewski, St. Fabijański, E. Gros, St. Klimowski, J. Karszniewicz, W. Komorowska, E. Knausówna, E. Kazimirowski, L. Machalski, K. Mien, S. Müller, B. Olszewski, L. Piccard, St. Popławski, M. Płonarska, St. Niesiołowski, J. Pol, A. Procajłowicz, Z. Pronaszko, St. Pichor, J. Pieniążek, J. Rembowski, St. Sheybal, M. Skabowski, Śmiłowska-Langrod, Z. Skrochowska, M. Trzciński, J. Tetmajerówna, P. Tiešič i wielu innych. Katalog cen umieszczono na widocznem miejscu w każdej sali osobno.

Zawody lekko-atletyczne. W niedzielę odbędzie się po raz pierwszy w Krakowie meeting lekkoatletyczny, urządzony staraniem i siłami klubu sport. „Cracovia“. W program zawodów wchodzą: Skok w dal i w wyż, rzut dyskiem, oszczepem i kulą, bieg na 100, 800 i 1000 m. — bieg na 60 m. dla uczniów poniżej lat 16 i bieg stafetowy na 400 m. Zawody te u nas jeszcze niewidziane budzą ogólne zainteresowanie w sferach sportowych; stanowią one pierwszy krok do powstania w naszem mieście nowej tak szlachetnej gałęzi sportu.

W Czytelni Towarzyskiej (Rynek A—B 39) odbędzie się dzisiaj o godz. 8 wiecz. zabawa letnia z urozmaiconym programem.

Z klubu szermierzy. W dniu 20 b. m. odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie krakowskiego Klubu szermierzy w lokalu Klubu (Wolska 7) o godz. 6 po południu.

Z „Gwiazdy“. Staraniem Stow. „Gwiazda“ w Krakowie odbędzie się dzisiaj w niedzielę o godz. 9½ rano w kaplicy O.O. Karmelitów na Piasku uroczyste nabożeństwo ku czci N. P. Maryi, Królowej Korony Polskiej. Po nabożeństwie przyjęcie w lokalu Stowarzyszenia.

Przemysł artystyczny krakowski na wystawie w Lipsku. Na światową wystawę introligatorską w Lipsku wysyła, pod patronatem krakowskiego Muzeum techniczno-przemysłowego, znany zakład p. R. Jahody szereg wspaniałych okazów. Na pierwszy plan wybija się Księga Pamiątkowa, przeznaczona dla archiwum akt dawnych Krakowa, oprawna według projektu artysty-malarza p. Stan. Fabiańskiego, w jucht rosyjski. Kompozycya, oparta na legendzie o wawelskim smoku, przedstawia Wisłę z królewskim grodem, a pod nim zdychającego potwora. Całość, otoczona kasetonami, wykładanemi perłową masą, utrzymana jest w charakterze nadzwyczaj poważnym. Również okazale przedstawia się mszał, którego oprawa w niebieski safian, pokryta jest bogatą mozajką skórzaną, wykonaną sposobem intarsyi, według rysunku p. Jastrzębeckiego.

Urojone szpiegostwo. Podczas wczorajszego zajścia u wylotu ul. Św. Krzyża, o którem donosiliśmy, aresztowanie ucznia Akademii sztuk pięknych p. S., za szkicowanie perspektywy ulicy, zarządził nie komisarz, lecz oficyał policyi, pełniący w tym czasie służbę przed teatrem.

Rumowisko naprzeciwko kościoła św. Wojciecha w Rynku głównym, wywożone z nowo budującego się domu, przedstawia już pokaźną górę. Podmuchy wiatru roznoszą kurz po całym rynku. Możeby odpowiednie czynniki wydały rozkaz przedsiębiorstwu, budującemu dom, by natychmiast wywoziło rumowisko za miasto.

Usiłowane samobójstwo. Do Wisły pod klasztorem Norbertanek od strony Dębnik rzucił się wczoraj po południu jakiś nieznajomy mężczyzna. Robotnicy, pracujący przy wydobywaniu piasku, pospieszyli na pomoc nieszczęśliwemu i wyciągnęli go z nurtów rzeki. Niedoszły samobójca miał w kieszeniach płaszcza i marynarki masę kamieni. Nieszczęśliwiec oddany został na brzegu w opiekę kobiety, która zanosząc się od płaczu, wołała: „Coś ty zrobił, Stasiu?“. Widocznie cała sprawa rozegrała się na tle erotycznem.

Fatalny upadek z pociągu. Z pociągu towarowego, zdążającego z Kocmyrzowa do Krakowa, między Piaskami a Dąbiem wypadł wczoraj w południe 39-letni Jan Ogórek, konduktor kolejowy. Upadł on na nagromadzone przy torze kamienie i doznał silnych kontuzyj na całem ciele. Umieszczono go w osobnym wozie i przewieziono na dworzec krakowski, skąd pogotowie przewiozło go do szpitala św. Łazarza.

Ruch emigracyjny. Wczoraj przejechało przez Kraków w drodze do Ameryki przeszło 100 osób. Między jadącymi znajdowały się trzy rodziny Serbów w narodowych serbskich strojach. Wśród tej rzeszy aresztowano 7 popisowych za fałszywe paszporty, z czego trzech odstawiono „pod Telegraf“. Do Prus przejechało 200 robotników sezonowych, przeważnie kobiet i dziewcząt.

Pożar. Nad domem pod l. 17 przy placu Groble unosiły się wczoraj kłęby dymu, wydobywające się przez okienka na strychu. Na miejsce wypadku wezwano straż pożarną, która przybyła z insp. Obidowiczem. Okazało się, że zapaliły się sadze w kominie i przez otwór wydobywały się na zewnątrz. Straż ugasiła ogień w kilku minutach.

Bójka z napastnikami. Na robotnika Kaspra Piotrowskiego, pracującego w pewnym domu przy ul. Kolejowej, napadło kilku apaszów i bez żadnej przyczyny poczęli okładać go kijami. Napadnięty bronił się jakiś czas, ale uległ przemocy apaszów i zbroczony krwią padł na ziemię. Zawezwane pogotowie opatrzyło go i odwiozło do szpitala św. Łazarza.

List gończy wysłała policya z Pragi za niejakim Rudolfem Trojanem, który przed kilku dniami włamał się do sklepu jubilerskiego Hożaka i skradł biżuteryę wartości 25 tysięcy koron. Trojan miał wejść do sklepu przez piwnicę, wybiwszy poprzednio otwór w podłodze.

Z zapisków policyjnych. W czasie targu wczorajszego w Rynku skradł jakiś wyrostek Józefowi Kocikowi zegarek, wyrwawszy mu go z kamizelki. Maryi Dudzie z Król. Polskiego skradziono „na Skałce“ podczas odpustu torebkę z pieniędzmi. — Bronisław Rausch doniósł do policyi, iż wczoraj w chwili, gdy pozostawiwszy rower na ulicy, wszedł do sklepu Fiszera w Rynku głównym, jakiś młodzieniec, wsiadłszy na rower, odjechał najspokojniej w ulicę Sławkowską. Mimo pościgu nie zdołał właściciel dogonić przywłaszczyciela roweru.

Z kroniki podgórskiej. (Zapomogi. — Młodociani karciarze. — Aresztowanie opryszków.) W magistracie podgórskim w dalszym ciągu odbywa się rozdawanie zapomóg dla głodnych robotników. Przed gmachem magistratu gromadzą się grupy biednych, którzy otrzymują kwity na żywność i z niemi udają się do ochrony, gdzie rozdziela między nich żywność specyalny komitet miejski.

W budującej się kamienicy na Małym Rynku w Podgórzu urządzili sobie młodociani wyrostki istny dom gry, w którym podczas świąt urządzają hazard. Często przychodzi tam wskutek nieporozumień przy grze do awantur, zakończonych krwawemi bójkami. Możeby policya, znajdująca się w sąsiedztwie, wkroczyła do tej szulerni i położyła kres tego rodzaju zabawie.

Za liczne kradzieże, popełnione w Płaszowie i Podgórzu, aresztowała policya 18-letniego Władysława Zatorskiego i 17-letniego Alberta Pardukiewicza. Zatorski mimo tak młodego wieku był już kilkakrotnie karany ciężkiem więzieniem za szereg kradzieży. Aresztowanych odstawiono do sądu karnego w Krakowie.

Z kraju.

Święto 3 maja obchodzono uroczyście w Szczucinie, gdzie po nabożeństwie odbył się pochód na grób powstańców 63 roku. Nad grobem przemówił do wielotysiącznego tłumu prof. Wierzbicki z Tarnowa. Wieczorem odegrano sztukę „W górę serca“. Przedstawienie poprzedził odczyt prof. Paciorkiewicza z Tarnowa.

Pięknie wypadł obchód w Świątnikach górnych. Wszystkie okna ozdobione były nalepkami T. S. L., a wieczorem wieś była iluminowana rzęsiście. Po przedstawieniu amatorskiem, nader udatnem, uczestnicy uroczystości udali się pochodem na wieś, gdzie odśpiewano pieśni patryotyczne, a przemówienie, pełne zapału, wygłosił p. Blarowski.

Oświęcim zamiast Mysłowic. W sprawie robotników sezonowych otrzymaliśmy od p. Romana Mayzla, burmistrza miasta Oświęcimia, dłuższe pismo, którego myśli poniżej streszczamy:

Wstrząsająca grozą dola robotników sezonowych, którzy w Mysłowicach tysiącami zalegają

---

typowy przykład patryotyzmu szczerego a z silnemi zastrzeżeniami. Zastrzeżenia te nie stanowiły jednak przeszkody w twórczości Heinego, wzbogacającej treść kultury niemieckiej, jak zresztą wroga często postawa innych wybitnych Niemców względem powszechnej opinii niemieckiej, nie zmniejszyła wartości ich pracy dla wzrostu potęgi niemieckiego narodu.

Heine ratował się wewnętrznie raz sympatyami dla Francuzów, to znów bawił się myślą, iż dusza jego zabłąkała się ze wschodu w obcy dla niej świat, ratował się udaną pogardą dla swego otoczenia niemieckiego i złudzeniem wyższości duchowej, której może wcale nie czuł. Ale nie wrócił duchowo do narodu żydowskiego, choć brał nieraz motywy z życia żydowskiego i przetwarzał je w poezyę, nieprześcignioną po nim przez nikogo z pośród malarzy czy poetów pochodzenia żydowskiego. Nie wrócił do żydów — bo odgradzała go od nich pełnia życia, którą znalazł w obrębie narodu niemieckiego.

Problemat Heinego przejawia się dziś na gruncie polskim w niezliczonych odmianach. Są w Polsce ludzie, obcy narodowi polskiemu rasą, ale żyjący jego kulturą, przeżywający proces wrastania w naród. Przeciwko nim biją wzburzone fale kwestyi żydowskiej, która nie wiadomo jeszcze w co się obróci. Powstają więc wśród spolszczonych żydów rozmaite formy może nie patryotyzmu, ale polskości z zastrzeżeniami, formy, dla badacza psychologii społecznej bardzo ciekawe. Beletrystyka mało się tem zajmuje, a jednak sprawy te — to doniosła część żywej treści naszych czasów. Warto w nie wejrzeć głębiej, nie tylko „sub specie“ politycznych rachub.

Jan Münzer.

Maciej Wierzbiński.

Szalony rok.

Powieść historyczna z roku 1848.

4 (Ciąg dalszy).

Pan Tytus był dalekim pani Rozalii krewnym, rezydentem, potrosze nauczycielem Ewusi, potrosze bawidamkiem i nadwornym facecyonistą. Tej ostatniej roli wszakże sprzeniewierzał się niekiedy i, nadmiernie krwisty, miewał uderzenia furyi do głowy i wtedy zżymał się, złościł o byle co, wrzeszczał, kułakował chłopaka do posług i sapał jak wściekły niedźwiedź groźnie. Napadały go takie paroksyzmy tem częściej, gdyż zalewał sobie czupryną gdzie i czem się dało, rozkoszom stołu oddawał się z zapalczywością zgłodniałego wilka, a przechadzał się najchętniej tylko między pokojem jadalnym a zielonym stolikiem do kart.

Uprawiał kult Sylena, Satyra i Pryapa, zresztą niczem na świecie nie interesując się serdeczniej, chyba literaturą francuską i heraldyką. Podpisując się: Tytus Delit Kobyłko, głosił przy każdej sposobności, że ród jego pochodzi z Francyi, a słynną przedstawicielką jego była metresa króla Henryka Trzeciego: Diana de Lit. Z tej metresy był niezmiernie dumny. Zagadnięty w tej materyi, mówił, pyszałkowatość nonszalancyą maskując:

— Ja wywodzę mój ród... z łóżka. A waść ze stodoły?

Poczem tłómaczył znaczenie przydomka i rozwodził się poufnie o talentach pięknej Diany, świadomej wszelkich kunsztów w dziedzinę artis amandi wchodzących. Jako pół-Francuz, nauczył się nieźle po francusku przeważnie bodaj w tym celu, by kształcić się na skryptach ośmnastego wieku, zapoznać z teoryami markiza de Sade.

Wogóle zdolny, bystry i niemałą kulturą intelektu wyposażony, pochwytał wiele wiadomości, a że umiał podać je efektownie, blagować, narzucać swe zdanie niemal brutalnie, uchodził przeto za sawanta, za encyklopedystę, aczkolwiek wśród ziemian wielkopolskich było wielu ludzi istotnie wykształconych na uniwersytetach niemieckich i filozofią Hegla owianych.

Uczył tedy pan Tytus Ewusię po francusku, geografii i historyi, ale tylko o tyle o ile to ją i jego bawiło. A jego bawił głównie widok rumianego buziaka, błyskotliwych źrenic i pulchna łapka, którą pieścił chętnie pod maską wuja i preceptora, szczerząc do dziewczyny zęby, jak Jowisz, rozsypujący się w deszcz złoty.

Wiedza i głowa pana Tytusa przejmowała panią Rozalię świętobliwym szacunkiem, jak nieuchwytne bóstwo starożytnego Greka. A ponieważ miała zwyczaj radzić się wszystkich w każdej sprawie, aby ostatecznie rady niczyjej nie posłuchać, więc wtargnęła do przybytku kuzyna, by z nim o Ewusi pogadać poważnie.

— Rady sobie z nią dać nie mogę... Latawiec, bicz rozpuszczony. Okropność! Co robić? Do czego to prowadzi? — lamentowała.

— Do kawalera... Roznosi dziewczynę i basta.

— E...?! — wybełkotała jejmość trochę przerażona, aczkolwiek znała pochopność jego do żartów, i świdrowała źrenicami w larwie pana Tytusa, jakby tłuszczem ociekającej, nim rozpogodziła oblicze.

— Od dziecka był to kozak niesforny, więc nie dziwota, że nie inna jako podlotek. Ale czas, by z tego wyrosła. Nie lękam się o nią dziś, ale jutro, gdy na dziewicę wykwitnie, mogłaby popaść w opały nielada, zapędzić się jak ślepiec w jaką awanturę. Możeby ją posłać na jaką pensyę, gdzie, więcej z dziewczętami przestając, nabrałaby manier niewieścich i gdzie trzymaliby ją w ryzach dyscypliny?

Pan Tytus odradzał z pobudek egoistycznych, wskazywał na koszt, jakiby to pociągnęło za sobą, wiedząc, iż wydatki na edukacyę dziewcząt pani Rozalia uważała za zbędne. Wreszcie rzekł:

— Wydać ją zamąż! Niech ją mąż trenuje. Kiedy sądzisz, że dosyć z nią miałaś kłopotu, to użycz tego kłopotu jakiemu bliźniemu, który za to jeszcze w rękę cię cmoknie. A kto wie, czy to nie najlepsza dla niej kuracya. Wiadomo, że to młodym kobietom wszelkie humory i fantazye z głowy ściąga...

— Pleciesz, Tytusie! zawsze ci jeno niedorzeczności w głowie. Któżby zresztą chciał takiego berbecia? Chyba ten niedojda, Kajetan.

— Niedojda, ale posessionatus. A chodzi w koło Ewusi niby kot koło śmietanki. Głupieje przy jej boku do reszty, a to niezawodne symptomatum, afekta... Wiemy to po sobie, co?

Łysnął kłami dzika zalotnie, zmrużył jedno oko figlarnie.

— Że ty sama kobieta do niczego, niby baba na kopie jaj pulchna a dobrze wypieczona, nie pomyślisz o zakosztowaniu tego głupstwa, to aż niezdrowo, Rozalijko... Ja przy tobie głupieję...

— Wolne żarty! — zaśmiała się pani Szreniawska, daleka od takich myśli, ale jednak mile łaskotana w swej miłości własnej takiemi uwagami kuzyna, który lubo z żoną w separacyi żyjąc i piąty krzyżyk z okładem dźwigając, nałogowo oświadczał się każdej co smakowitszej lub zamożniejszej białogłowie ze swymi amorami.

Nic go to nie kosztowało, gdyż bądź jak bądź sakrament mu nie groził, a w każdym razie przynosiło pewną korzyść: względy i fawory skaptowanej niewiasty. Dzięki temu liczył mnogie przyjaciółki, które podstawiały mu misy smakołyków, chciwe jego podniebienie łechcących i wyciągały dlań z piwnicy omszałe gąsiorki, jeśli w inny sposób łaskawości swej demonstrować nie mogły.

Żona jego błogosławiła chwilę, w której wyjeżdżał z jej majątku na dobre. W ciągu kilkoletniego bowiem pożycia nietylko rozczarowała się do grubego jak kadź szarmanta, ale znienawidziła go rzetelnie. Wesół, zabawny w towarzystwie, dla niej miał stek karczemnych wyrazów. Niedość, że zdradzał ją na każdym kroku z cynizmem nieporównanym, ale niekiedy harapem częstował. Skarżyła się przeto ojcu, o wybawienie od męża błagając. A że ostrożny ojciec pozostał de jure właścicielem całego majątku i pan Tytus nie mógł rościć sobie prawie żadnych pretensyi, więc, gdy miarka się przebrała, wsadzono jegomościa na jego wolant i wyprawiono z koszykiem wiktuałów na cztery wiatry, psami mu grożąc.

(C. d. n.)

Tylko dla tych palaczy papierosów, którzy przez wzgląd na zdrowie chętnie codziennie parę halerzy więcej wydadzą:
MODIANO CLUB SPECIALITE — NAJDROŻSZE, ALE NAJLEPSZE!
Z polecenia lekarzy zarówno tutki, jak i bibułki są niezadrukowane, ale wyroby te zaopatrzone są w znak wodny z nazwiskiem wytwórcy:

bruki miejskie, czekając o głodzie i chłodzie na pracę, przypomniała się przed kilku tygodniami społeczeństwu z taką siłą, że stała się jedną z najpilniejszych spraw krajowych. Stwierdzono też przy tej sposobności niezbicie, że wyzyskowi robotnika polskiego sprzyja fakt, że robotniczy ruch sezonowy skierowany jest przez dyrekcyę kolei północnej na Trzebinię—Szczakową do Mysłowic. Tam to na gruncie pruskim wszystkie warunki lokalne ułatwiają systematyczny wyzysk galicyjskich robotników. Stwierdzono, że agenci niemieckich pracodawców rolnych w Mysłowicach stale przebrakowywali materyał ludzki, przyczem zupełnie zdrowych wysyłali do miejsc przeznaczenia, a ludzi, którzy się im choćby z wejrzenia nie podobali, zostawiali na bruku, mimo, iż z ludźmi tymi były już zawarte umowy. Tacy wybrakowani robotnicy, o ile nie mają trochę grosza, skazani są na żebractwo.

Losy robotników sezonowych mogłyby się zmienić na lepsze, gdyby zawieranie umów o pracę sezonową odbywało się nie po stronie pruskiej, ale w kraju, pod kontrolą władz krajowych, a zatem w Oświęcimiu.

W Oświęcimiu znajduje się powiatowe biuro pracy, które według zarządzenia Wydziału krajowego ma prawo kontroli i nad robotnikami, zakontraktowanymi w innych biurach powiatowych. W Oświęcimiu znajduje się też schonisko dla robotników. Są więc tam wszelkie warunki ku temu, aby ruch sezonowy skierowany został na Trzebinię-Oświęcim. W tej sprawie podobno już konsul austryacki z Wrocławia wysłał odpowiednie propozycye do swej władzy. Gdy za Oświęcimem przemawia wszelka racya — Koło polskie powinno z całym naciskiem ten postulat kraju podnieść i domagać się jego spełnienia. Lepiej jest jaknajrychlej coś konkretnego uczynić, niż lamentować ogólnikowo nad emigracyą. **Oświęcim zamiast Mysłowic:** oto zadanie dla naszych posłów parlamentarnych!

Tarnów, 8 maja. (Z Rady miejskiej. — Przedstawienie amatorskie T. S. L.) We czwartek, 7 b. m. odbyło się znowu, po dłuższej przerwie, posiedzenie pełnej Rady miejskiej. Była to dalsza, i zdaje się ostatnia, próba uruchomienia obecnie jeszcze urzędującej Rady, w której opozycya chwyciła się ostatniej taktyki obstrukcyjnej i od szeregu miesięcy uniemożliwia załatwienie najistotniejszych spraw gminnych. Dość wspomnieć, że obecnie znajdują się na porządku dziennym Rady sprawy, które jeszcze w roku 1911 miały być uchwalone, jak budżety kolei elektrycznej, funduszu ubogich i in. na rok 1912, budżet gazowni i elektrowni na r. 1913 i t. d. Opozycya ratuszowa obstrukcyjnemi mowami i dekompletowaniem nie dopuszcza od szeregu miesięcy, a bodaj czy nie lat (bo od półtora roku wyczekuje miasto całe na załatwienie protestów wyborczych) do załatwienia tych spraw, od których zależy normalna gospodarka gminy.

Czwartkowe posiedzenie Rady znowu było typowem: Z jednej strony brak kompletu do obrad budżetowych, z drugiej strony obstrukcyjne interpelacye nie dopuściły do załatwienia porządku dziennego.

Przewodniczył wiceburmistrz dr Mütz, a szereg interpelacyj rozpoczął r. dr Schützer w sprawie komisyi kontrolującej, która rzekomo nie funkcyonuje, następnie r. Michalski w sprawie kanału wojskowego, r. dr Bornet w sprawie rzadkiego zwoływania posiedzeń Rady, a ostatnim w szeregu interpelantów był r. Margulies. Na interpelacye odpowiadali wyczerpująco pp. burmistrz dr Tertil, wiceburmistrz dr Mütz; dyr. Kusz, dr Rappaport i Kupferberg stanęli w obronie magistratu.

Następnie objął przewodnictwo burmistrz dr. Tertil i załatwiono szereg spraw drobnych, jak przyjęcia do gminy, koncesye i t. p.

W sali Sokoła I odegrało Kółko amatorów T. S. L. Bałuckiego komedyę p. t. „Dom otwarty". Widownia Sokoła była zapełniona i publiczność bawiła się wyśmienicie, darząc wykonawców zasłużonemi, hucznemi oklaskami. Z pośród grających wybił się na pierwszy plan znany z dotychczasowych art. występów p. Grünberger w roli służącego Franciszka, a obok niego na zaszczytną wzmiankę zasłużyli pp. Ochab, Wilk, Kołodziejski, Markiewicz, Kubalski i Kawęcki. Z ról kobiecych wypadła najlepiej rola żony Żelskiego, Janiny, wykonana przez p. Kudelkową, a na wyszczególnienie zasłużyły pp. Kaempfówna, (Kamila), Kopietzówna (Katarzyna), Szamska, Bielska, Maletówna. Sztukę wyreżyserował bez zarzutu prof. dr Pollak. Dochód z przedstawienia przeznaczono na cele dobroczynne.

Wznowiony proces o zamordowanie dziecka. Piszą nam z Przemyśla:

Drugi i trzeci dzień rozprawy zajęło przesłuchiwanie świadków, między nimi kilku nowych. Na ogół tok procesu jest dość monotonny i sprawia widoczne rozczarowanie tym, co się spodziewali wielkiej senzacyi. Rozczarowani są zapewne i ci, co się dopatrywali w tym procesie tła wyznaniowego. Rozpatrywana sprawa jest bowiem zgoła tła tego pozbawiona.

Największe zainteresowanie wzbudziły zeznania Pęcarskiej, typowej dziewki dworskiej, której życie zeszło na rozmaitych służbach, a na której postaci nędza niezatarte pozostawiła ślady. Liczy obecnie lat 40. Obstaje ona przy dawnych swych zeznaniach, że Schnessel jest winny. Dmytro Bobik, z którym miała żyć „na wiarę", zeznaje z nią zgodnie, a Schnessla obciąża twierdzeniem, iż tenże kazał mu kupić w aptece „serwasser" (kwasu azotowego).

Nowe szczegóły dały zeznania świadków, na których się powołał żandarm Gajewski. Przedewszystkiem więc ważne jest zeznanie żony księdza ruskiego, Klaczyńskiej, która słyszała, jak Pęcarska mówiła w kuchni: „gdybym chciała, toby żyda uwolnili". Te same słowa, tylko z dodatkiem: „bo siedzi niewinnie", słyszała Maryanna Bal. Pęcarska zeznaniom tym zaprzeczyła, twierdząc, że nie były to jej własne słowa, że tylko przytaczała słowa żony Schnessla, która namawiała ją do zeznania w sądzie, iż Schnessel siedzi niewinnie.

Samobójstwo. Z Czerniowiec donoszą: Ubiegłego poniedziałku spostrzegł maszynista, wiodący pociąg z Nowosielicy do Czerniowiec, w pobliżu Mahały powieszonego na drzewie mężczyznę, wstrzymał więc pociąg w nadziei, że jeszcze zdoła desperata do życia przywrócić; zastał już jednak zesztywniałe zwłoki. W denacie rozpoznano Roberta Sagera, starszego buchaltera tartaku Götze i spółki.

Dramat miłosny w Radowcach. Z Czerniowiec donoszą: W Radowcach kapral 22 pułku obrony krajowej. Konstantyn Olija, rozwścieczony rekuzą narzeczonej, Dominiki Ungureau, córki mieszczanina, zadał swej ukochanej kilka pchnięć bagnetem w pierś. Po zamachu powrócił do koszar i wystrzałem z karabinu w brzuch odebrał sobie życie. Stan narzeczonej samobójcy jest beznadziejny.

Ze świata.

Proces o spadek polskiego wychodźcy. W parafii Bożego Ciała w Berlinie zachorował Polak, nazwiskiem Wasilewski. Zaoszczędził on sobie kilka tysięcy marek i zanim go do lecznicy odwieziono, oddał książeczkę oszczędności oraz kilkaset marek gotówki do przechowania księdzu proboszczowi Hocheiselowi, zaznaczając, że gdyby umarł, ma ksiądz te pieniądze rozdzielić pomiędzy rodzeństwo. Chory zawiadomił o tem brata swego, który go odwiedził w lecznicy. Gdy Wasilewski umarł, udał się brat do księdza Hocheisela, żądając wydania pieniędzy, lecz otrzymał odpowiedź, że brat, umierając, przeznaczył pieniądze te na kościół. — Przyszło do skargi i sąd przyznał słuszność skarżącemu, a na oskarżonego księdza nałożono koszta procesu, mające wynosić, jak pisze „Dziennik Berliński", przeszło tysiąc marek.

Oryginalne podziękowanie. W nr. 100 „Gazey Kieleckiej" w dziale ogłoszeń zamieszczono co następuje: „Tym wszystkim, którzy mnie uśmiercili i tyle okazali współczucia z powodu rzekomego mego zgonu, składam z głębi zdziwionego serca szczere dzięki. Żywy nieboszczyk: Stanisław Zeygert-Brandt. — P. S. Dalszych, a uprzejmych kondolencyj nie przyjmuję."

Śmierć redaktora w więzieniu. Z Kiszyniewa telegrafują: W niedzielę zmarł w więzieniu tutejszem redaktor „Besarabskiej Żyzni", Postalcow, odsiadujący karę za sprawę prasową. Postalcow zaraził się w więzieniu tyfusem plamistym.

Walka skautów z apaszami. Z Paryża piszą 6 b. m.:

W niedzielę 3 b. m. przyszło w Le Bourget do krwawej walki między oddziałem skautów paryskich, złożonym z 60 młodych ludzi, a bandą apaszów. Apasze napadli na skautów i poczęli ich obrzucać kamieniami, oraz strzelać z rewolwerów. Skauci odpowiedzieli dzielnie na atak i pobili napastników laskami. Że apasze byli w przewadze, skauci cofnęli się ku budynkowi żandarmeryi. — Gdy żandarmi zbliżyli się ku apaszom, ci zbiegli w las, unosząc ranych. Na polu „walki" znaleziono mnóstwo kapeluszy, sztuk odzienia, rewolwerów i całe, oderwane... ucho.

Polacy a zatarg meksykański. „Polak w Ameryce" w ostatnim numerze z 25 kwietnia zamieszcza następujący telegram:

Pittsburg. Prezes Związku Sokołów polskich, dr T. A. Starzyński, zawiadomił telegraficznie kongresmana Barchfielda, że organizacya Sokoła na wypadek powołania ochotników, oddaje 30.000 wyćwiczonych wojskowo ludzi do rozporządzenia na wojnę z Meksykiem.

Równocześnie pismo zamieszcza odezwę do żołnierzy Polaków, służących w armii Stanów Zjednoczonych, ażeby nie zmieniali dowolnie nazwisk polskich na amerykańskie lub niemieckie, tylko podali u władzy swoje prawdziwe nazwiska i narodowość, gdyż przez to wyświadczą przysługę wychodźtwu i udowodnią społeczeństwu amerykańskiemu, iż Polak z wdzięczności za udzieloną mu gościnę potrafi w razie grożącego Stanom Zjednoczonym niebezpieczeństwa nieść w ofierze swoją krew i życie, jak to uczynili Tadeusz Kościuszko i Kazimierz Pułaski.

Upton Sinclair w więzieniu. Jak z Nowego Jorku donoszą, aresztowano tam Uptona Sinclaira, słynnego autora powieści „Trzęsawisko", jednego z przewódców amerykańskich socyalistów. Sinclair jest oskarżony o „ograniczenie wolności i wymuszenie" na osobie miliardera Johna Rockefellera, syna króla naftowego. Młody Rockefeller jest właścicielem kopalni w Denver w Colorado, gdzie po długim strajku przyszło do walk między wojskiem a wygłodzonymi robotnikami. Upton Sinclair pragnął skłonić Rockefellera do ustępstw na rzecz robotników w ten sposób, że na czele tysięcy robotników udał się przed gmach „Standard Oil" i rozpoczął regularną blokadę budynku, w którym się wówczas znajdował Rockefeller. Gdy Sinclair oświadczył policyi, że się wraz z robotnikami nie ruszy z przed gmachu, dopóki strajk w Colorado nie będzie zakończony, uwięziono go i jego małżonkę, również zapaloną agitatorkę socyalistyczną

Składki:

Na dar narodowy 3 Maja złożyli uczniowie i uczennice szkoły ludowej w Stryszawie 4 K 60 hal.

Na przytulisko weteranów z r. 1863 złożył J. C. w dniu imienin ś. p. Stanisława Cyrankiewicza 20 k.

Na pomnik Tadeusza Kościuszki złożyła p. M. Turzyma 10 K.

Na dar narodowy 3 Maja złożyli uczniowie szkoły wydziałowej w Wieliczce 2 K 50 hal. zamiast przybrania sal szkolnych dnia 3 maja.

Z kalendarza. W niedzielę dnia 10 maja: Antonina i Izydora.

Wschód słońca dnia 10 maja o godzinie 4 minut 04; zachód o godz. 7 m. 09; długość dnia godzin 15 m. 05.

Repertuar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

W niedzielę: po południu: „Mąż z loteryi"; wieczór: „Awantura".
W poniedziałek: „Awantura".
We wtorek: „Awantura".
We środę: „Człowiek z budki suflera".
We czwartek: „Awantura".
W piątek: „Pigmalion".

Repertuar teatru ludowego w Parku Krakowskim.

W niedzielę: popołudniu: „Lola z Ludwinowa"; wieczór: „Kołtuny".
W poniedziałek: „Lola z Ludwinowa".
We wtorek: „Kołtuny".
We środę: Lola z Ludwinowa".
We czwartek: „Kołtuny".

Stypendya i konkursy Akademii umiejętności.

Akademia umiejętności w Krakowie ogłasza następujące komunikaty:

1) Konkurs na 5 stypendyów po 5000 koron rocznie z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego. Podania należy wnosić do zarządu Akademii najpóźniej do dnia 29 czerwca 1914.

O stypendya z niniejszej fundacyi ubiegać się mogą jedynie docenci uniwersytetów w Krakowie i we Lwowie i politechniki we Lwowie, nauczyciele lub zastępcy nauczycieli w gimnazyum, lub w szkole realnej w Krakowie, lub za granicą, którzy są narodowości polskiej, władają należycie mową polską, nie przekroczyli 40 lat życia i ukończywszy uniwersytet lub politechnikę w kraju, lub za granicą ze stopniem akademickim, zamierzają się kształcić na profesorów dla wyższych zakładów naukowych o polskim języku wykładowym w kraju, to jest dla polskich uniwersytetów we Lwowie i Krakowie i dla polskiej politechniki we Lwowie, a to bez względu na ich pochodzenie, poddaństwo lub wyznanie, z jedynem wyłączeniem osób prawosławnego wyznania. Ubiegający się o stypendyum z fundacyi kandydat winien w podaniu, wniesionem w terminie do Akademii umiejętności w Krakowie, dowodnie wykazać za pomocą urzędowych aktów, że posiada wszystkie powyżej wyszczególnione warunki. Następnie kandydat przedłożyć ma swe prace naukowe i szczegółowy program, według którego i gdzie zamierza kształcić się dalej. Miejscem dalszego kształcenia nie może być miasto, w którem kandydat jest docentem, nauczycielem lub zastępcą nauczyciela. Przedmiotem studyów może być każda gałąź wiedzy ludzkiej, z wyjątkiem nauk teologicznych. Uczęszczaniu na na uniwersytety zagraniczne równają się także inne szkoły główne, jak n. p. w Paryżu Szkoła centralna, Szkoła normalna i wyższa Szkoła górnicza. Z europejskich uniwersytetów wyłącza się jedynie uniwersytet we Fryburgu w Szwajcaryi.

Stypendya wypłaci się z góry w półrocznych ratach. Wszakże ten sam kandydat może następnie otrzymać stypendyum roczne po raz drugi i trzeci, jeżeli w końcu roku szkolnego, na który stypendyum otrzymał, mianowicie w miesiącu czerwcu, złoży komitetowi szczegółowe sprawozdanie ze swoich czynności.

2) Konkurs na stypendyum im. ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2.400 koron. Kandydatem może być tylko rodowity Polak, katolik, obrządku rzymskiego lub grecko-unickiego, który ukończył kurs nauk uniwersyteckich ze stopniem doktora, lub też na jednym z uniwersytetów rosyjskich ze stopniem naukowym kandydata, i pragnie udać się za granicę, celem dopełnienia studyów w obranym zawodzie naukowym. — Kandydat powinien władać biegle językiem ojczystym i ma postarać się o dowody, świadczące nietylko o jego uzdolnieniu, wytrwałej pracowitości i zamiłowaniu w naukach, lecz także o jego moralności i poczuciu narodowem. Pierwszeństwo dane będzie kandydatowi z prowincyj, zostających pod panowaniem rosyjskiem. Tym razem o stypendyum ubiegać się mogą kandydaci, którzy poświęcają się naukom matematyczno-przyrodniczym. Podania wnosić należy do Akademii umiejętności w Krakowie do d. 10 czerwca 1914 r.

3) Konkurs na 2 stypendya im. ś. p. Maryi Jankowskiej po 900 koron rocznie, płatnych w dwu ratach z góry (pierwsza 15 listopada 1914, druga 1 maja 1915). Ubiegać się mogą młodzieńcy niezamożni pochodzenia polskiego, stanu szlacheckiego, religii rzymsko-katolickiej (pochodzący z Królestwa Polskiego mają pierwszeństwo), którzy pragną kształcić się w wyższych zakładach naukowych w Krakowie, lub poza nim. Akademia może, zamiast dwu stypendyów po 900 koron, nadać jednemu kandydatowi jedno wyższe stypendyum 1.800 K. Podania należy wnosić do kancelaryi Akademii najpóźniej do dnia 10 czerwca 1914 roku.

4) Konkurs na dwa stypendya im. bł. p. Henryka Wohla. Stypendya wynoszą po 900 koron rocznie i będą wypłacane w dwóch ratach, z początkiem zimowego i letniego półrocza roku szkolnego. Petenci powinni wykazać, że są albo pochodzenia włościańskiego, a to z Galicyi zachodniej lub Królestwa Polskiego,lub, że są Polakami wyznania mojżeszowego i stałymi mieszkańcami Galicyi zachodniej lub Królestwa Polskiego. Jedno stypendyum musi zawsze przypaść dla petenta pochodzenia włościańskiego, drugie dla petenta wyznania mojżeszowego. Nadto winni wykazać, że są zapisani na jeden z uniwersytetów galicyjskich, uniwersytet warszawski lub też na inny uniwersytet, znajdujący się w granicach dawnej Polski i że specyalnie poświęcają się studyom nad językiem polskim, literaturą polską lub historyą polską.

5) Począwszy od roku szkolnego 1911/12 komitet, ustanowiony do zawiadywania funduszem śp. dra Władysława Kretkowskiego, przyznaje subwencye w celu umożliwienia osobom narodowości polskiej, poświęcającym się matematyce czystej, wyjazdu za granicę dla studyów z zakresu matematyki czystej. Podania o te subwencye wnosić mogą do kancelaryi Akademii umiejętności osoby narodowości polskiej, które ukończyły studya z zakresu matematyki czystej w szkołach wyższych, do dnia 15 czerwca 1914 roku. Podania należy zaopatrzyć w świadectwo odbytych studyów matematycznych, prace naukowe kaindydata, „curriculum vitae", oraz oświadczenie, dokąd kandydat zamierza wyjechać i jakie studya odbywać. Po informacye można się zglaszać do profesora dra Kazimierza Żórawskiego, ulica Garncarska l. 7.

Dolegliwości żołądka i jelit, zatwardzenia i przypadłości hemoroidalne mają często w życiu człowieka wielkie znaczenie. Właśnie dla tych, którzy zmuszeni są zażywać środki lecznicze celem pobudzania trawienia, jest prawdziwym dobrodziejstwem naturalna woda gorzka „Franciszka Józefa", brana w małych ilościach. Jej działanie rozwalniające, a przytem łagodnie przeczyszczające, nie zawodzi prawie nigdy, nawet po dłuższem jej zażywaniu. — Medyczna prasa budapeszteńska opisuje prawdziwe nadspodziewane skutki, jakie uzyskano u neurasteników, których słabość polegała głównie na zaburzeniach, w dolnej części ciała. — Wody „Franciszka Józefa" dostać można w każdej aptece, drogueryi i składach wód mineralnych.

B. GABRYELSKA, Pałac Spiski, KRAKÓW. Wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepiany, pianina, harmonie i pianole za gotówkę lub na spłaty nawet dwudziestomiesięczne. Instrumenty używane od cen najniższych. Wystawa obrazów. Wstęp wolny.

Kronika lwowska.

Lwów, 10 maja.

80-milionowa pożyczka krajowa — jak donosi „Gazeta Wieczorna" — została nietylko już zawarta, ale nawet wypłacona, naturalnie w tej części, która stanowi pożyczkę definitywną — 50 milionów — bo na 30 milionów konsorcyum wzięło opcyę, zależną w ewentualnem wykonaniu jej od powodzenia publicznej subskrypcyi. Pożyczka była zagrożona w ostatniej chwili. Konsorcyum bowiem dn. 30 kwietnia, korzystając z postanowień umowy, że do tego czasu ma nastąpić nadanie pupilarności pożyczce, oświadczyło, że albo zrzuci się ze zobowiązania, albo musi otrzymać wielkie ustępstwa procentowe. Jednak delegat kraju uzyskał ogłoszenie rozporządzenia cesarskiego o pupilarności już 1 maja i skończyło się na ustępstwach więcej formalnych. Z otrzymanej kwoty Bank krajowy, ponieważ nie potrzebuje jej natychmiast całej, rozmieścił 15 milionów po lwowskich instytucyach finansowych.

Walne zgromadzenie członków kraj. Org. Naucz. oraz Księgarni naucz. odbyło się we Lwowie, w ratuszu, w zeszłym tygodniu. Ze sprawozdań dyrekcyi wynika, iż Towarzystwo dąży do urzeczywistnienia swoich celów, przedewszystkiem do budowy Domu zdrowia za pomocą dróg ekonomicznych. Założona przed rokiem „Księgarnia nauczycielska obejmuje trzy działy: Księgarnię właściwą, antykwarnię i bazar szkolny. — Obrót kasowy tej filantropijnej instytucyi za rok 1913 wynosił 122.860 koron. Wartość księgarni przedstawia 80 tysięcy koron. Majątek podniósł się w roku 1913 o 17.00 koron. Prócz tego Towarzystwo posiada dwa morgi gruntu pod budowę Sanatoryum. Członków zwyczajnych jest 840. Członkami honorowymi są: pani namiestnikowa Wanda Korytowska, Andrzejowa hr. Potocka, Anna z Działyńskich hr. Potocka, wiceprezydent Rady szkolnej dr Ignacy Dembowski i Adam hr. Stadnicki. — Po udzieleniu zarządowi absolutoryum, nastąpiły wybory: do dyrekcyi weszli: St. Majerski, prezes, M. Budzanowski, sekretarz, Fr. Andraszek, skarbnik, J. Soleski, gospodarz. Wydział zaś stanowią: F. Bizoń, dyr. sem., dr K. Ciesielski, prof., E. Kolbuszowski, redaktor, dr A. Kryński, prof. uniw., M. Kurpiel, dyr. gimn., C. Molicki, dyr., dr W. Michejda, adwokat, E. Moniak, dyrektor, M. Nowosielski, radca szkolny, F. Paczosa, inspektor szkolny, A. Pawencki, nauczyciel, dr M. Reiter, dyr. semin., W komisyi rewizyjnej zasiadają: dr R. Kwiatkowski, dyr., Bolesław Lewicki, dyrektor, Jan Łeszega, inspektor. Na mocy statutu wydział w dniu 5 maja z łona swego wybrał zast. prezesa dra M. Kurpiela, a zast. sekretarza dra K. Ciesielskiego.

II. Walny Zjazd Polskich Drużyn strzeleckich odbył się we Lwowie dnia 26 kwietnia b. r. Na zjeździe tym, na którym była reprezentowaną większość Drużyn, omawiano między innemi: sprawy organizacyi wewnętrznej, którą ustalono, zwłaszcza w zakresie kierownictwa technicznego; stwierdzono ogólnie duży rozwój organizacyi, pomimo trudnych warunków pracy, w wyjątkowych tylko wypadkach praca nie szła w kierunku pożądanym, wskutek czego Zjazd rozwiązał dwie Drużyny. — Omówiono również wytyczne dalszej pracy w myśl pierwotnych założeń ideowych, oraz stosunki z innemi organizacyami, pokrewnemi charakterem pracy. W skład nowego wydziału Związku Polskich Drużyn Strzeleckich weszli m. i.: dr Feliks Młynarski, prezes; Bolesław Biskupski, zast. prezesa; Leon Kazubski, sekretarz; August Krogulski Wincenty Makowski, Jan Dąbski.

Pożar wsi. Ze Lwowa donoszą: We czwartek o godz. 9 rano wybuchł w Strzeliskach Nowych pożar, najpierw po stronie zachodniej od Bóbrki, następnie przenosząc się dalej, objął rynek, w którym spaliło się około 40, czyli połowa domów. Między innymi spalił się skład nafty, skład soli, tytoniu, główna trafika, skład żelaza. Szkoda bardzo znaczna, ubezpieczona była tylko w części.

Repertuar teatru lwowskiego.

W niedzielę: po południu: „Zmęczony Teodor"; wieczór: „Faust".
W poniedziałek: „Walka małżeństwa".

Chciałem dowieść i dowiodłem

że żadna reklama nie zastąpi nigdy towaru niezrównanej dobroci.

Tutka mojego wyrobu:

„MORWITAN"

z najdelikatniejszych włókien liści morwowych zdobyła w przeciągu krótkiego czasu taką wziętość wśród szerokich kół palaczy, iż śmiało rzec można:

Tutka „Morwitan" jest dzisiaj najpopularniejszą ze wszystkich wyrobów tego rodzaju.

Swe powodzenie zawdzięcza tutka „Morwitan" następującym zaletom:

Pali się równo, daje przytem dym nadzwyczaj chłodny. Jest w smaku bardzo łagodna i przyjemna, uszlachetnia wszelkie gatunki tytoniu, wreszcie wyrabia się maszynowo, nie ręcznie. Ten sposób wyrobu jest jedynie hygieniczny. Wszystkie powyższe zalety uzupełnia antinikotynowa wata „Vital", usuwająca szkodliwe dla zdrowia składniki.

Stanisław Wołoszyński
Fabryka tutek w Krakowie.

Zakład dentystyczny
Dra Antoniego Surowca
w Krakowie, ul. Starowiślna 16
Telefon 3432
ordynuje od 9 — 12 i od 2 — 5 po poł.

Wszech nauk lekarskich
Dr Stanisław Łapiński
b. asystent kliniki wewn. U. J. w Krakowie, kierownik oddziału wewnętrznego szpitala Wilhelminy w Wiedniu, ordynuje w chorobach wewnętrznych ul. Floryańska 31, I. p. Tel. 3353.

Dr Jan Schneider
b. 1. Sekundyaryusz szpitala św. Ludwika w Krakowie ordynuje od 1. maja 1914 w Grado (via Francesco Giuseppe 6). 3314.

Dr Władysław Kluger
B. Asystent kliniki chorób wewnętrznych Uniwersytetu Jagiellońskiego ordynuje jak lat ubiegłych w Maryenbadzie dom „Stadt Honower" Kirchenplatz.

Stanisław Leśniakowski
koncesyonowane przedsiębiorstwo elektrotechniczne dla wszelkich urządzeń światła i przeniesienia siły. 3418 6 10
Porady fachowe, projekty i kosztorysy darmo
Kraków Floryańska L. 21. **Lwów** Chorążczyzny 10.

Smaczne w paleniu
a co najważniejsze, nieszkodliwe dla zdrowia tutki cygaretowe
„Wregudron"
wyrobu fabryki
Rudolfa Herliczki w Krakowie
zawierają składniki, które przy paleniu usuwają szkodliwe działanie nikotyny.
Bibułka „WREGUDRON" jest jedynym tego rodzaju produktem, wytworzonym z czystych włókien roślinnych.
Do nabycia w trafikach.

Dr Henryk LEUCHTER
po specyalnych studyach w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, w klinice prof. Fingera i u profesora Ehrmana w powszechnym szpitalu w Wiedniu, ordynuje **w chorobach skórnych i wenerycznych w Krakowie, ulica Straszewskiego L. 2 (róg ulicy Podzamcze).** 6660

Franzensbad
Dr Stanisław Przybylski
b. asystent klin. chirurg. i położn. ginek. Uniw. Jag. w Krakowie, ordynuje jak lat ubiegłych, Palace-Hotel, wejście od Kirchenstrasse. 3026

Pierwszorzędny
Hotel „CITY"
Kraków, ul. św. Gertrudy 28
207 Telefon 323.

Dział ekonomiczny.

* **Wystawa haftów.** W lokalu „Czytelni dla kobiet" im. Słowackiego, w Krakowie, Rynek l. 6, I p. (Szara kamienica) urządzoną będzie i otwartą w d. 17 b. m. „Wystawa haftów i rysunków kraj. szkoły hafciarskiej zawodowej z Makowa", połączona ze sprzedażą odpowiednich na sezon letni artykułów modnych, ręcznie haftowanych.

* **Rząd a przemysł naftowy w Galicyi.** Z Wiednia telefonują: Bawiący w Drohobyczu szef sekcyi w ministerstwie robót publicznych, Homann, oświadczył współpracownikowi „N. Fr. Presse", że wiadomość, jakoby rząd miał zamiar odkupić od krajowego związku producentów ponownie znaczną ilość surowca, jest nieprawdziwa. O takiej transakcyi niema mowy, jak długo związek nie dostarczy wielkiej ilości surowca, do czego się zobowiązał. Dla utrzymania ruchu w odbenzyniarni państwowej poczynione są na dłuższy czas zarządzenia, a w razie potrzeby państwo będzie mogło nabyć surowiec gdzieindziej, jak każda rafinerya. Ministerstwo robót publicznych rozporządza własnym szybem w Bitkowie, drugi szyb nied[illegible]wem będzie utworzony. Ponadto ministerstwo [illegible] mierza rozpocząć wiercenie 5 szybów na te[illegible]nach państwowych w Tustanowicach.

* **Kurs 4-tygodniowy dla kierowników gorzelń** odbędzie się w szkole gorzelniczej w Dublanach w czasie od 1 do 28 czerwca. Nauka obejmuje: 1) technologię gorzelniczą 2) kontrolę robót w gorzelni, 3) chemię, 4) fizykę i matematykę, 5) mechanikę, 6) opodatkowanie wódki, 7) ćwiczenia w laboratoryum chemicznem, 8) ćwiczenia w laboratoryum mikroskopowem, 9) demonstracya w gorzelni doświadczalnej. Uczestnicy kursu muszą się wykazać dowodem, że przynajmniej przez jedną kampanię samodzielnie prowadzili gorzelnię. Opłata za naukę wynosi 20 koron. Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcya szkoły gorzelniczej w Dublanach do 30 maja.

Berlin, 9 maja. — (Zamknięcie giełdy). — Nowy Jork —·—, Warszawa krótkie —·—, Wiedeń krótkie 84·90, Austryackie noty 85·—, Rosyjskie noty 214·00, Amerykańskie noty —·—, 3-prc. pruskie konsole 76·60, włoskie —·—. $4\frac{1}{2}$ prc. polskie listy zastawne —·—, Niemiecki bank państwowy 136·—, Austryackie akcye kredytowe 191·75. Berlińskie Towarzystwo handlowe 151·50 Diskonto Komandit 187·50, Austryackie koleje państw. 152·—. Lombardy 20·75, Kanada Pacific 190·75. Losy tureckie 166·25. Hohenlohe —·—, Phönix 228·—. Gelsenkirchner 178·—, Hamburg-Ameryka Packetf. 126·50, Hansa 245·—, Północny Lloyd 116·50.

Wiedeń, 9 maja. Cukier spok. 21.10—20; 21.80—21.90. Spirytus i nafta niezmienione.

Paryż, 9 maja. Renta 3 prc. 86·90, Mąka 86·85.

Berlin, 9 maja. Austryackie banknoty 85·—, Spirytus —·—.

Frankfurt, 9 maja. Austr. kred. 192·90, Koleje państwowe 153·—, Disconto 188·—, Laura —·—. Usposobienie spok.

Wiedeń, 9 maja. Przy zamknięciu dzisiejszej giełdy południowej notowano:

Akcye: Austr. Zakł. kred. 607·—, węg. Zakł. kredyt. 794·—, Anglobanku 330·—, Unionbanku 876·50, Länderbanku 492·50, Bankvereinu 512·—, Bodencredit 11·60, Galicyjsk. Banku hipotecznego 640·—. Akcye praskiego Banku kredyt. 655·25, Kolei państwowych 694·25, kolei południowej 97·75, kolei północnej 49·70, kolei czerniowieckiej 504·—, Alpiny 809·50, Rima Muranyi 631·—, Praskiego Tow. żelaznego 25·40, Fabryki broni 905·—, Akcye tureckie tyt. 428·50, Gal. Karp. Tow. naft. 919·75, Obl. węg. indemniz. —·—, Renta majowa 81·55, Austr. renta koron. 81·85, Węgier. renta koron. 80·55, 56-letnie Listy Towarzystwa kredytowego ziemskiego 82·50, 4% Listy Banku hipotecznego 83·—, Listy zastawne —·— $4\frac{1}{2}$% Listy Banku hipotecznego 90·—, 5% Listy Banku hip. —·—, 4% Listy Banku kraj. 84·25, $4\frac{1}{2}$% listy Banku kraj. 90·75, 4% Gal. Obl. propin. 97·75, 4 proc Gal. pożyczka kraj. z r. 1893 82·90, 4% pożyczka m. Lwowa 79·—, 4% pożyczka m. Krakowa 80·—, Losy tureckie 219·—, Marki 117·57, Ruble 252·25, Rosyjska pożyczka —·—, Skoda 742·50, Powsz. B. depoz. 542·—.

Usposobienie:

Wiedeń, 9 maja. Kursa giełdy wiedeńskiej:

Losy: a) procentowe: Austryac. zakładu kredytowego obl. prc. z r. 1880 3-prc. 282·—, Austryackiego zakładu kredyt. z obl. prc. z r. 1889 3-prc. 243·—, Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. 273·50. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 229·—, Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 5-prc. 105·25, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 4 złr. 25·—, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 476·—, Pożyczka m. Lublany 20 złr. 58·—, Czerwonego krzyża austryack. tow. 100 złr. 51·75, Czerwonego krzyża węg. Tow. 5 złr. 29·—, Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 417·50, Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 218·50, Tureckie oblig. prem. kolei prc. 75·—, Losy kom. m. Wiednia z 1874 r. 466·—.

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 9 maja. Targ zbożowy.

Pszenica na maj 13·68 do —·—; pszenica na październik 12·31 do —·—; żyto na październik 9·90 do —·—; owies październik 8·36 do —·—; kukurudza na maj 7·42 do —·—; kukurudza na lipiec 7·56 do —·—; kukurudza

KINO WANDA przy ulicy św. Gertrudy l. 5. Program od niedzieli 10 do środy 13 maja 1914 r.: 1) Ogród warzywny na Jawie (z natury). 2) Reklama popłaca (humor). 3 POŻAR KOPALNI NAFTY (dramat). 4) Lis (zdjęcie z natury). — — — — — 5) Fatalna bluza (humor). 6) Nordisk! LUNATYCZKA (dramat). — — — — —

na sierpień —·— do —·—; rzepak na sierpień 15·85 do do —·—.

Oferty: mierne. Chęć kupna: mierna. Usposobienie: przyjemniejsze; pogoda: pochmurno.

Teatr miejski.

„Awantura".

Komedya w 3 aktach R. de Flersa i A. Caillaveta.

Lekka komedya, pełna wytwornego wdzięku, subtelnego dotknięcia, mająca wszystkie cechy wykwintnego pióra dwóch autorów, którzy zdobyli rekord w powodzeniu wśród plejady nowoczesnych komedyopisarzów francuskich. Nazwiska de Flersa i Caillaveta, od czasu świetnej ich komedyi „Miłość czuwa" są najpewniejszą gwarancyą dla sztuki i najlepszem jej zaleceniem. Źródłem tego powodzenia sztuk wesołej spółki autorów jest niesłychana ich pomysłowość i zręczność w budowie akcyi. Ich utwory są w połowie komedyami, w połowie farsami, ale pierwiastek lekki, ironia, dowcip i satyra, tworzą tylko nalot na zręcznej osnowie komedyowego pomysłu. Pp. de Flers i Cailavet lekceważą nawet często prawdopodobieństwo sytuacyj i logikę wysnuwanych konsekwencyj — ale to nie przeszkadza im w ostatecznym obrachunku zapisać zawsze pełni scenicznego sukcesu.

Taki sukces towarzyszy też wszędzie wystawionej wczoraj „Awanturze". Komedya ta, w wyższym niż inne stopniu, nawiązuje nić szczerej sympatyi z widownią dzięki niesłychanie pogodnej atmosferze i serdecznemu nastrojowi, jaki owiewa środowisko komedyi, scharakteryzowane delikatnemi rysami i szereg figur tętniących prawdą i humorem.

Hrabia Andrzej Eguzon kocha piękną Helenę de Trevillac, z którą usiłuje go jednak rozdzielić dumna hrabina d'Eguzon, marząca o świetnym związku dla syna. Przejmuje więc listy Andrzeja, pisane do Heleny i prowadzi tak intrygę, że Helena jest przekonana o cofnięciu się Andrzeja. Zrezygnowana i rozgoryczona przyjmuje oświadczyny urzędnika ministeryum Walentego de Barroyer, suchego pedanta, który w dzień ślubu do reszty zraża ją swą rachunkową systematycznością. To też gdy niespodziewanie na progu domu staje Andrzej, wracający z podróży, Helena, po wysłuchaniu jego wyjaśnień, bez wahania rzuca mu się na szyję i ucieka z nim do domu swej babki na prowincyi. Babka przekonana, że jej ukochana wnuczka przywiozła męża, sama ułatwia młodym zbliżenie się, urządzając im pod swym dachem noc poślubną i popychając prawie że siłą Helenę w objęcia Andrzeja. Sytuacya wyjaśnia się dopiero nazajutrz, gdy do babki Trevillac zjawia się poszukający niedoszłej żony Barroyer. Nie pozostaje mu nic innego, jak uczynić do kiepskiej tej gry dobrą minę i przyjąć na siebie rolę tego, który dopomaga Andrzejowi do uzyskania zezwolenia na małżeństwo z Heleną.

Na tym szkielecie pomysłu osnuta komedya tryska życiem, prawdą, ironią i wesołością. Osią sztuki są postacie Heleny i jej babki, znakomicie wycieniowane i dające rozległe pole dla popisu aktorskiego. Pierwszą grała p. Jarszewska, o której istnieniu wśród personalu naszej sceny dyrekcya uznała za stosowne nareszcie sobie przypomnieć. Powitana żywemi oklaskami, artystka grą pełną wdzięku i prostoty usprawiedliwiła w pełni życzliwe przyjęcie. P. Czaplińska w roli babki dała klasyczną kreacyę staruszki mądrej, jowialnej i serdecznej, będący szlachetną, ale żywą i sympatyczną relikwią przeszłości.

Mniej szczęśliwie wypadła rola Andrzeja w grze p. Mihułowicza. Artysta ten nie ma warunków do opanowania wszechstronnego roli tak pierwszoplanowej, zwłaszcza gdy nie opanował jej pamięciowo. Sympatyczny głos nie może tu zastąpić braku wytwornego wzięcia i manier. W tonie groteskowo-komicznym doskonale zarysował rolę Walentego p. Noskowski.

Reszta współgrających dostrajała się z powodzeniem do stylu lekkiej komedyi. P. Górska, doskonale akcentująca wyniosłość i brutalny terror hrabiny, Regiczówna z wdziękiem i elegancyą wysuwająca salonową rolę Joanny, panie Janiczówna i Modzelewska w rolach pół-charakterystycznych, p. Jednowski wyborny w roli hrabiego.

Całość szła gładko i składnie, przeplatana częstemi oklaskami rozbawionej widowni. Sztuka ma powodzenie zapewnione. *W. Pr.*

Obrady w delegacyach.

(Telegr. „N. Reformy".)

Budapeszt, 10 maja.

Na wczorajszem posiedzeniu **komisyi wojskowej delegacyi austryackiej** pierwszy zabrał głos prezydent ministrów hr. Stuergkh.

Mowa hr. Stuergkha.

Mowca zwraca się przedewszystkiem przeciw zarzutom, poczynionym przez Lechera, Leuthnera i Nemeca co do użycia paragrafu 14 przy ustanowieniu kontyngentu rekruta na r. 1914 i stwierdza, że Lecher sam uznał, iż w Izbie była możność parlamentarnego załatwienia tego kontyngentu, że jednak większość z powodu trudności, jakie się nasunęły, nie mogła dać wyrazu swojej woli, i rząd był zmuszony uciec się do środka pozaparlamentarnego, jednak konstytucyjnego, jakim jest § 14. — Mowca zwraca się do wszystkich delegatów, którzy nie są zasadniczo przeciwnikami żądań wojskowych z zapytaniem, jakieby zajęli stanowisko wobec rządu, gdyby nie był spełnił swego obowiązku i nie postarał się o zabezpieczenie podwyższenia kontyngentu i interesów armii, z chwilą, gdy zaspokojenie tych potrzeb w drodze parlamentarnej okazało się niemożliwe? Odpiera dalej zarzut nieczynności rządu, gdyż owszem rząd wśród bardzo trudnych warunków może się poszczycić wielu sukcesami w ostatniem półtrzecia roku i nie można mu odmówić ani zdolności ani dobrej woli do wspólnej pracy z parlamentem. Rząd dopiero wtedy zdecydował się parlament odroczyć, gdy uznał, że konflikt stanął na punkcie kulminacyjnym i chwilowa remedura jest niemożliwa. Rząd dał dowody cierpliwości nietylko w codziennem życiu parlamentarnem wobec Izby posłów, ale także i w wielu sejmach starał się przez rokowania i wpływanie na wszystkie strony interesowane doprowadzić do ich uruchomienia.

Co do zarzutów prawnopaństwowych, czynionych rozporządzeniu o kontyngencie, mowca stwierdza, że paragraf pierwszy reguluje zastępczo ubezpieczenie kontyngentu na jeden rok, zaś drugi nie zawiera już żadnego takiego uregulowania, lecz jest tylko niejako programem dla określenia liczby kontyngentu na lata przyszłe. Paragraf drugi nie jest jednakże wiązaniem ustawodawstwa, gdyż to jest niemożliwe, jest tylko wiązaniem rządów między sobą i wobec rządu wspólnego, przez co zostały rozważane obawy co do jednolitości postępowania obu państw w sprawie kontyngentu.

Odpiera dalej zarzuty, jakoby rząd pozostawił tylko stronnictwom troskę o uruchomienie parlamentu, gdyż właśnie wdrożone zostały w tym kierunku przez rząd pewne kroki, które będą wymagały mozolnej pracy. Rząd starał się wszędzie nietylko pośredniczyć, lecz dawał także impulsy. Spór musi być zlokalizowany i przedewszystkiem należy szukać porozumienia w Czechach co do strony formalnej, aby Rada państwa mogła dalej pracować. To przekonanie staje się coraz silniejszem. Jeżeli w kwestyach formalnych nastąpi porozumienie co do Sejmu czeskiego, to w nadziei, że przyjdzie tam także do porozumienia merytorycznego, można będzie przystąpić do uruchomiennia parlamentu. Wykonaniu tego zadania prezydent ministrów poświęci swoje wszystkie siły, przejęty nadal uczuciami zupełnej lojalności. Mowca zakończył słowy: W tej myśli proszę panów nie spoglądać już krytycznie w przeszłość, lecz w najbliższą przyszłość, w której da Bóg, znajdziemy się wszyscy na konstytucyjnym gruncie harmonijnego współdziałania Izby posłów z rządem.

Po przemówieniach Lechera, Leuthnera i Sedlaka i po wyjaśnieniach ponownych hrabiego Stuergkha zabrał głos kierownik ministerstwa skarbu, Engel.

Z komisyi dla spraw zagranicznych.

Budapeszt. W komisyi dla spraw zagranicznych Udrżal rzekł, że zajściom w Wenecyi nie przypisuje poważnego znaczenia, musi jednak stwierdzić, że w Rosyi jeszcze nigdy sztandaru austryackiego nie spalono. Zapytuje hr. Berchtolda czy zamierza użyć swego wpływu dla konsolidacyi stosunków politycznych wewnątrz monarchii, zwłaszcza w Czechach.

Del. Kramarz wyraża wdzięczność ministrowi za to, że nie poszedł za niektórymi głosami, domagającymi się kursu ostrego (Scharfmacherei) i że obstawał przy swojem stanowisku wobec Rosyi, bardziej pożytecznym dla sprawy pokoju, niż to, czego tamci chcą. Jeżeli się sądzi, że Rosyanie w uprawosławieniu trzech lub czterech gmin widzą pomoc na wypadek konfliktu z Austryą, to jest to małodusznością. Oświadcza, że ponieważ nie pochwala stanowiska Berchtolda w sprawie polityki zagranicznej, głosować będzie przeciw budżetowi tego ministerstwa, natomiast stronnictwo jego głosować będzie za budżetem wojskowym, aby pokazać, że obstrukcya w Radzie państwa nie zwraca się przeciw państwu.

Del. bar. Parish zgadza się wprawdzie z Kramarzem, iż nie jest konieczne prowadzić tak długie procesy przeciw ludziom, którzy rzeczywiście nie stoją na czele ruchu. Oskarżeni w Galicyi może istotnie nie mieli daleko idących zamiarów, ale źródło, z którego płynęła agitacya, nie jest tak niewinne jak sądzi Kramarz. Szło tu bowiem o wywołanie pewnych nadziei i marzeń, przeciw którym nasze kierownictwo polityki wewnętrznej i zewnętrznej jest obowiązane wystąpić. Co do sprawy czeskiej to mowca sądzi, że obecna próba ugodowa będzie już chyba ostatnią, a gdy nie da wyniku, to może przyjść chwila, że inni zastanowią się nad tem, czy takie państwo i ludy jego mogą pozostać nadal w tym stanie.

Po przemówieniu Wanieka i Langenhahna, który również polemizował z Kramarzem, zabrał głos Kost Lewicki. Mowca oświadcza, że odpowiedź, udzielona przez ministra spraw zagranicznych na jego wczorajsze zapytanie nie zadowoliła go, natomiast zachęciła Kramarza do jego dzisiejszej mowy, gdyż z ust Kramarza słyszeliśmy dość podobne zapatrywania o polityce względem Rosyi. Agitacyi moskalofilskiej w Galicyi nie urządza Rosya jawnie, ale urząd spraw zagranicznych ma dowody, iż propaganda ta odbywa się za jej wiedzą i pod jej patronatem. Ukraińcy ubolewają nad tem, że urząd spraw zagranicznych niczego w tej sprawie nie przedsięwziął, lecz zadowolił się tylko prostem zaprzeczeniem rządu rosyjskiego. Rusini nie wołają o ostry kurs, ale żądają w interesie egzystencyi i powagi monarchii, aby Rosya nie mieszała się w nasze stosunki wewnętrzne. Rosya chce sobie w Galicyi przygotować domenę dla okupacyi i w danej chwili powie: Muszę w Galicyi zrobić porządek.

Sprawozdawca Bacquchem reasumuje dyskusyę i polemizuje także z Kramarzem. Jeżeli agitacya Galicyi jest istotnie taką bez znaczenia, jak ją opisał Kramarz, to po co się wogóle ona odbywa, czyżby Rosyi szło istotnie tylko o pozyskanie tych paru chopskich dusz dla kościoła prawosławnego? Na twierdzenie, że postępowanie władz naszych w sprawie procesu lwowskiego będzie miało złe konsekwencye musi się odpowiedzieć: Zastraszanie nas na nic się nie zda!

Hr. Berchtold odpowiadając Udrżalowi oświadcza, że już poprzednio zaznaczył, jak wielką wagę przywiązuje do skonsolidowania stosunków wewnętrznych, gdyż uważa je za bardzo pożądany czynnik dla stanowiska mocarstwowego państwa, ale konstytucyjnie nie przysługuje mu ingerencya w tym kierunku.

Budżet ministerstwa przyjęto, fundusz dyspozycyjny przyjęto 11 głosami przeciw 4.

Steckenpferd'a mydło liliowe
firmy Bergmann et Co. Děčin nad Laba
nadal, jak przedtem, niezbędne do rozsądnego pielęgnowania skóry i piękności. Codzień pisma z uznaniami. Po 80 hal. wszędzie na składzie.

Rokowania w sprawie Epiru.

(Telegr. „N. Reformy".)

Wiedeń. „Albanische Corr." donosi z Santi Quaranta: Wszyscy członkowie międzynarodowej komisyi kontrolnej zebrali się tu, aby konferować z prezydentem rządu prowizorycznego w Epirze, Zographosem i ministrem spraw zagranicznych Karapanasem. Ponieważ jednak w Santi Quaranta nie znaleźli pomieszczenia, wyjechali wszyscy na Korfu, aby tam dalej prowadzić obrady.

Posiłki greckie.

Berlin. „Loc. Anzeiger" donosi z Durazza: Mimo zawieszenia broni, Epiroci nie zaniechali kroków wojennych. Wczoraj przybyło do Santi Quaranta 200 ochotników kreteńskich pod wodzą oficerów greckich.

Ateny. Ag. ateńska donosi: Informacye z Durazzo o rzekomem ukrzyżowaniu Albańczyków przez Epirotów wywołują tu oburzenie, gdyż są zupełnie zmyślone.

Trzęsienie ziemi na Sycylii.

(Telegr. „Nowej Reformy".)

Rzym, 10 maja.

Onegdajsze trzęsienie ziemi na Sycylii było o wiele większe, niż z początku przypuszczano. Przed kilku dniami dyrektor obserwatoryum na Etnie prof. Rico oświadczył, że ostatnie trzęsienia ziemi na Sycylii są lokalne i rodzaju wulkanicznego. Onegdajsza katastrofa zadała kłam temu twierdzeniu. Onegdaj między godz. 8 a 9 wieczorem odczuto na Sycylii cały szereg silnych wstrząśnień. Zupełnemu zniszczeniu uległy miejscowości Linera, Zaffarana, Santa Maria Vergina, Katena i inne. Zniszczeniu uległo także wiele torów kolejowych. Komunikacya telefoniczna i telegraficzna w całej okolicy, nawiedzionej trzęsieniem ziemi, przerwana.

Do Catanii i Acireale nadeszło wojsko dla przeprowadzenia akcyi ratunkowej.

Catania, 10 maja.

Z doniesień, nadchodzących z okolic, dotkniętych trzęsieniem ziemi wynika, że **z pod gruzów wydobyto 30 zabitych i 120 rannych.** Obawiają się, że liczba ofiar wyniesie przeszło sto. W **miejscowościach Burgada i Linara pozostały tylko gruzy,** w Bongiardo jest 10 osób zabitych a 20 rannych. W Pisano również wiele zabitych i rannych. Szkoda bardzo znaczna. Twierdzą, że pod gruzami w Linara znajduje się jeszcze wiele zabitych i rannych.

Rzym, 10 maja.

„Giornale d'Italia" donosi, że w Linara jest około 50 osób zabitych. W Passepomo i Bongiardo, oraz Malai 20 osób zabitych.

„Messagero" donosi, że do rządu nadeszły wczoraj depesze, **oceniające liczbę zabitych na około 100, rannych na 120.** Połączenie telegraficzne ma być wkrótce przywrócone. Ministerstwo wojny zarządziło wysłanie wojska z namiotami, środkami żywności i materyałem sanitarnym na miejsce katastrofy. Czerwony Krzyż wysłał ambulans. Połączenie kolejowe między Mangano a Cireale jest przerwane. Prezydent ministrów upoważnił prefekta do zarządzeń celem umieszczenia bezdomnych.

Medyolan, 10 maja.

(WAT). „Corriere de la Sera" donosi, że trzęsienie ziemi obecne było tak silne, jak trzęsienie w r. 1908. Zniszczone miasta i wsie przedstawiają widok trudny do opisania. Wśród ludności w miejscowościach nawiedzonych katastrofą, wybuchła straszliwa panika. Ludzie w bieliźnie uciekali z domów na wolne przestrzenie. Rozpaczliwe wprost sceny rozegrały się w lazaretach. Dozorcy i dozorczynie pouciekali po pierwszych wstrząśnieniach, zostawiając chorych, którzy na rękach i nogach wyczołgali się z łóżek, wlokąc się po podłogach, gdzie większość z nich znalazła śmierć.

Medyolan, 10 maja.

(WAT). „Secolo" donosi, że dotąd wydobyto z pod gruzów na Sycylii 300 zwłok.

Rzym, 10 maja.

Dzienniki w nadzwyczajnyhc wydaniach podają **liczbę zabitych ofiar w prowincyi Catania na kilkaset, liczbę rannych na przeszło 1000. Urzędowe wiadomości mówią dotychczas o 140 zabitych i wielu zniszczonych miejscowościach.**

Rzym, 10 maja.

W Izbie odbyła się manifestacya dla wyrażenia współczucia ofiarom katastrofy.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z 10 maja.

Choroba cesarza.

Wiedeń. Biuletyn o stanie zdrowia cesarza opiewa: W objawach kataralnych w porównaniu ze stanem zrana, nie zaszła zmiana. Zresztą stan jest zupełnie zadowalający. Monarcha udzielał wczoraj zwykłych posłuchań.

Kossuth w agonii.

Budapeszt. Kossuth leży w agonii.

Wizyta eskadry angielskiej w Tryeście.

Tryest. Wczoraj przed południem przybyła tu druga serya okrętów angielskiej eskadry morza śródziemnego, dla której również urządzone będą różne uroczystości.

Malwersacye w armii serbskiej.

Belgrad. Rządowa „Samouprawa" donosi, iż komisya śledcza dla zbadania gospodarki zarządu stowarzyszenia dla umundurowania oficerów wykryła malwersacye w wysokości 720.000 denarów. Jest więc obowiązkiem rządu tym niemożliwym stosunkom wszelkimi środkami zapobiedz. Rząd musi wystąpić również przeciw generałowi Popovicowi, który podkopywał powagę władz cywilnych.

Po zamknięciu kroniki.

Kraków, 10 maja.

Zabójstwo na weselu. Na weselu u pewnego gospodarza w Dąbiu przyszło dzisiejszej nocy do sprzeczki podczas tańca między żołnierzem 13 p. p., Maryanem Kmiecikiem, a murarzem, 25-letnim Władysławem Leniewiczem. Poszło o bogdankę, której ubliżył Kmiecik. Leniewicz w obronie swojej tancerki uderzył Kmiecika w plecy i chciał go wyrzucić z izby. Wtedy Kmiecik wyjął bagnet i rzucił się na przeciwnika, zadając mu śmiertelny cios w piersi. Leniewicz padł nieprzytomny na ziemię. W odwet parobczaki rzucili się na Kmiecika, który usiłował uciec z wesela.

Do ciężko rannego wezwano pogotowie ratunkowe. Nim jednak przybył lekarz pogotowia, Leniewicz zmarł.

Kmiecika aresztowano i odstawiono do sądu garnizonowego w Krakowie. Na miejsce krwawej rozprawy wyruszył komisarz Włodek z lekarzem obwodowym celem przeprowadzenia śledztwa na miejscu. Lekarz stwierdził, że rana zadana bagnetem Leniewiczowi, była śmiertelną, gdyż ostrze bagnetu przebiło serce. Śledztwo wykazało, że Kmiecik rzucił się na bezbronnego Leniewicza, który w dodatku był w stanie podnieconym alkoholem.

Ciało przewieziono do zakładu medycyny sądowej. Na weselu wskutek krwawej rozprawy o bogdankę przyszło do sprzeczki między kobietami, która się zakończyła bójką na pięści. Dopiero policya położyła kres awanturom, rozpędzając gości weselnych. Przed domem, w którym popełniono zabójstwo, gromadziły się przez całą noc tłumy ludzi.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi.)

NESTLÉGO
Z DAWNA WYPRÓBOWANA MĄCZKA DLA DZIECI
ZUPEŁNIE WYSTARCZAJĄCE POŻYWIENIE DLA NIEMOWLĄT.
Próbne puszki zupełnie darmo przez Henri Nestlé, Wiedeń I., Biberstrasse. 3 w.

Początek sezonu 31 maja.
Łomnica Palace-Hotel
Wysokie Tatry, Węgry. Miejscowość klimatyczna. Szczególnie godna polecenia w czerwcu przeciw febrze. 3624 1 5
Hotel Łomnica i „Bethlen-Haus"
od 1 lipca otwarte. Pensya począwszy od 10 50 K. W miesiącach czerwcu i wrześniu pensya całotygodniowa (mieszkanie z utrzymaniem) w hotelu Palace 77 K.
Wspaniałe wycieczki automobilowe. Wyścigi konne. Międzynarodowe strzelanie do gołębi. Tennis i golf. Kolej. Garaż. Poczta. Telefon. Nowoczesne sanatoryum. Prospekty za darmo.
Arpad A. Lang, dyrektor.

Krynica Pensyonat i Zakład leczniczy **Dra E. Zarzyckiego**
od maja do października. Wodolecznictwo na miejscu. — Żądać prospektów. 8669 2 4

Sanatoryum Gutenbrunn i miejski zakład leczniczy, Baden pod Wiedniem.
Kąpiele świetlne i powietrzne, słoneczne, Kardjografia, leczenie radyowe. (Dr Eryk Kühnelt).
Lekarze kier.: Dr Otto v. Aufschnalter i radca ces. Dr D. Podzahradsky. Prospekty za darmo.

POMPY wszelkiego rodzaju, ARMATURY wodne i parowe, WODOCIĄGI dla miast, gmin i folwarków, TURBINY najlepszej konstrukcyi, buduje
Inżynier Józef Schroll
Fabryka pomp i wodociągów
Nowy Bydżów (Czechy)
Prospekty i kosztorysy darmo i opłatnie.
3810 1 16

Krynica **Dr Stanisław Flaschen** ordynuje, jak zwykle, **willa „Gwiazda".**

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy nieśli nam pomoc i pociechę w czasie choroby i po śmierci ś. p. Dra ROMANA CISŁY, c. k. sędziego powiatowego i kierownika c. k. sądu w Krośnie, składamy na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać".

RODZINA.

Jak uratowałam sobie włosy.

Włosy moje były cienkie, krótkie, suche i łamliwe. Każdym razem przy czesaniu grzebieniem lub szczotką wypadała mi ich wielka ilość i strach mnie ogarniał, że mogę jeszcze całkiem wyłysieć, jeżeli to tak dalej pójdzie. Kazałam to zbadać specyaliście, a ten oświadczył, że zachodzi tu wypadek szczególnie złośliwego łupieżu — tak złośliwego, że wie tylko o jednym środku, od którego możnaby się spodziewać pomocy i któryby mym włosom mógł przywrócić dawną bujność i piękność. Powinnam sobie kazać zestawić w aptece lub drogueryi następującą mieszaninę: 85 gr. Bayrumu, 30 gr. Livola de Composée i 1 gr. krist. Mentol i to dwa razy dziennie końcami palców wcierać starannie w skórę głowy. Sceptycznie wprawdzie zapatrywałem się na to, ale usłuchałem jego rady. Ku memu zdumieniu wkrótce włosy przestały mi wypadać, stały się znowu giętkiemi, połyskującemi jak jedwab, a nawet po kilku tygodniach mogłam stwierdzić, że napowrót są dłuższe. Pielęgnowałam je w ten sposób dalej, a piękność i wspaniałą bujność mych prawdziwych włosów zadziwia wszystkich moich znajomych. Jak mówił specyalista, miał on już kilka takich wypadków, a wynik był niekiedy zadziwiający. Niema — jego zdaniem — nic lepszego na włosy nad tę receptę. Ponieważ w moim wypadku tak mi dobrze pomogła, niechże mi ją wolno będzie tu ogłosić dla dobra wszystkich, którzy pragną zatrzymać włosy.

3807 R. C. E.

Sanatoryum
Dom leczn. **ALTVATER**
i Zakład radyowy
Freiwaldau-Gräfenberg Śląsk austryacki (stacya kolejowa)
Fizykalno-dyetetyczny Zakład leczniczy, na sposób nowoczesny urządzony, dla chorych nerwowo i wewnętrznie, dla potrzebujących wytchnienia i wypoczynku. Leczenie wadliwej przemiany materyi, odtłuszczenie, leczenie tuczne, leżaki, wszelkie sposoby hydro- i elektro-terapii. — Basen do pływania, kąpiele powietrzne i słoneczne. Działanie promieniami Röntgena, wszelkie leczenie radyowe, Bergonil. Nie przyjmuje się chorych umysłowo i zakaźnie. Wspaniałe położenie. Najtańsze ceny ryczałtowe. — Prospekty za darmo.
Lekarz kierujący: Dr Oskar Mautner.

Dr Stanisław Jakobsohn
otworzył
kancelaryę adwokacką w Bochni. 3858 1 3

ABBACYA SANATORYUM „Neues Kurhaus"
dawniej dra Schalka.
Zakład I. rzędu nowocześnie urządzony
Wyborna dyeta. Kuchnia. Bezpośrednio nad morzem. Pokoje południowe i z balkonami. Dwóch lekarzy. Prospekt.

Wojciech Bucki
długoletni przykrawacz firmy J. LIPCZYŃSKI otworzył magazyn krawiecki w tym samym lokalu w Rynku 32 w Krakowie. 3366
Materye angielskie! Ceny przystępne!

MATTONIEGO
GIESSHÜBLER
naturalna szczawa alkaliczna

Sanatoryum dra Vécsel Semmering.
Leczenie wadliwej przemiany materyi, chorób nerwowych, leczenie dyetetyczne, leczenie w celu nabrania tuszy, odtłuszczenie. Wspaniałe położenie wśród lasów.
Ceny ryczałtowe. 2125 ?

Ruch przejezdnych.

Kraków, 9 maja.

HOTEL BELVEDERE: Dr Feliks Przybylski z Gorlic; kap. Emil Handl z Leitmeritz (Czechy); kap. Adolf Keinert z Berna; bar. Czesław v. Kaden z Krakowa; ks. Johan Korotnoki z Ujhel (Węgry); kap. Józef Sponer z Römerstadt (Morawa); Józef Mandel z Baden; Jan Haber z Kielc (Król. Polskie); Józefa Borowska z Łodzi; Michał Maskiewicz z synem ze Lwowa; Emil Schmidt z Oświęcimia; Ludwik Podolski z Mielca; Edmund Wanatowicz z Mielca; Marek Seidl [illegible] wa Adolf Grossmann z Wiednia; Stefan B. Wyd[illegible] z Łodzi; Carmen de Roche z Hadiks (Hiszpania); Marya Brzęsiowa z Błażowej; Bronisław Dancewicz z [illegible]adowic; Franciszek Gruber z rodziną z Leitmeritz (Czechy); Teodor Dackiw z Wiednia; Herman Teicher ze Lwowa; Władysław Borysławski ze Lwowa; Andrzej Baran z Chabówki; Stanisław Wincenz z Wiednia; Maks. Lewin z Wiednia; Curt Pech z Zittau (Saksonia); August Moller z Gablenz; Kazimierz Łyduch z Sosnowic; Franciszek Wójtowicz z Rymanowa; Mirosław Pomorski z Sosnowic; rotm. Tadeusz Piórkowski z Sanoka; dr Władysław Gielniewski z Żarek; inż. Roman Marcinkiewicz ze Lwowa; kap. Reinhold Trampler z Ołomuńca; nadp. Józef Janisch z Berna; por. Ernestyn Kopp z Nowego Targu; Michał Maskiewicz ze Lwowa; Edward Scharf z Berlina; Józef Grzywacz z Warszawy; Teofil Anaszkiewicz z Makowa; Franciszek Żak z Krakowa; J. Orbach z Rzeszowa Romn Pałkiewicz z Żywca; Józef Grzywacz z Warszawy; Kamil de Kletz z Strassburga; Moryc Zwiker z Pragi; Ryszard Herling z Lipska; Artur Pfau z Lipska; Maks Neustaedter z Berlina; Aleksander Mysłowski z Budapesztu; Władysław Rudnicki z Oświęcimia; Sabina Karp z Borysławia; Wilhelm Adler z Wiednia; Fryderyk Zimermann z Wiednia.

HOTEL FRANCUSKI: Hr. Rodryg Dunin z Granowa (W. Ks. Poznańskie); hr. Józef Wolański ze Szczyrzyc; dr Kazimierz Miczyński z Dublan; Aleksander Basset z Lyonu; dr prof. Seweryn Krzemieniewski z Dublan; drowie Józefowie Jasińscy z Zakopanego; dr Wiktor Klein ze Lwowa; dr Stanisław Kętrzyński z Rzymu; Wincenty Łukowski ze Lwowa; Konradowie Pasierbińscy z Zawiercia; Feliks Sapalski z Bartodziei; Adolf i Lucyan Turnau z Tyszkowic; Adolf Temerson z Radomia (Król. Polskie); Rudolf Weissenstein z Nowego Iczyna (Morawy); Gustaw Wodziński z Zaborówka; ks. Stefan Dembiński ze Lwowa; Szymon Gołowiu ze Lwowa; dr Henryk Kopecki z Przeworska; Ernest Kalisch z Drezna; dr Maurycy Korbel z Nowego Sącza; Eberhart Manve z Mor. Trzebowy; dr Karol Pers z Nowego Sącza; Stanisław Pietraszkiewicz z Warszawy; Genowefa Turnauowa z Urzejowic; dr Ryszard Urbanik z Tarnobrzegu; Wirginia Mataszewska z Zakopanego.

HOTEL NARODOWY: Wacław Sarnowski z Sosnowca; Edward Asendi z Michałowic; Anna Kutschera z Katowic; dr Leonard Skiciński z Myślenic; Kuno Flachs ze Stanisławowa; Stanisław Bielecki z Bochni; Zofia Ursel z Cieszanowa; Roman Jakulski z Czortkowa; Józefa Rzepecka z Warszawy; Agnieszka Lubecka z córkami z Lublina; Teodor Mrowiecki z Kazimierzy Wielkiej; Ludwik Lewandowski z Drohobycza; Karolina Wierzbicka z Poznania; Teofil Lipowski ze Lwowa; Irena Staszewska z Radomyśla.

Marka światowa PAW najtrwalszy i najmodniejszy KOŁNIERZ
Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych magazynach bielizny i artykułów modnych dla mężczyzn
H. Sternberg jr. Wiedeń. Berlin · Buenos-Aires.

Kompletne wyprawy dla położnic. Specyalne pasy brzuszne. Hygieniczne paski dla Pań. — Ekspedycya kobieca. Wysyłki pocztą na prowincyę 2 razy dziennie. **Shampon** franc. proszek do mycia włosów, pakiet **24 h.**
Taniej niż wszędzie poleca
Skład apt. „Sanitas"
Kraków, ul. Długa l. 18.
Specyalne środki na porost włosów i do wytępienia łupieżu. Wszelkie wody toaletowe, grzebienie, szczotki do włosów, sukien, zębów i obuwia. Znakomita esencya sosnowa. W wielkim wyborze rozpylacze pokojowe i do podróży.

PIERWSZA WZOROWA PRACOWNIA GALWANO-TECHNICZNA
FELIKSA WOZNIAKA
w Krakowie, ul. Stradom 8 (obok kościoła XX. Misyonarzy).
Przyjmuje wszelkie roboty do srebrzenia, złocenia, niklowania ogniowo i galwanicznie. Specyalne niklowanie przyrządów lekarskich, rowerów szabel i t. p. — Wykonuje wszelkie roboty ze srebra i metali **po cenach fabrycznych.** 1889 10 10

Elegancki — modny — nowy
samochód „Raf“

28 koni, o 6 siedzeniach, za 13.000 K do sprzedania. Kupujący otrzyma bezpłatnie na 1 rok ewentualnie na dłużej wygodny garaż. 3849 2 3

Roman Marczyński
Kraków, ul. Kościuszki, l. 25. Tel. 77.

M. BEYER i SKA
Kraków, Sukiennice Nr 12, 13, 14
poleca
Nowości na sezon 1914:
Koszule męskie z angielskich zefirów i francuskich batystów.
Kalesony zefirowe, krótkie i długie.
Wszelkie wyroby trykotowe.
Kołnierze, Mankiety i Krawaty w najnowszych fasonach. 3332 3 0

Starszy pomocnik handlowy

(26—35 lat) potrzebny jako **kierownik** do handlu korzennego detalicznego i hurtowego w Krakowie. Zgłoszenia listowne z odpisami świadectw przyjmuje Administracya „N. Reformy“ pod **„200 koron“**. Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 3746 3 3

NA RATY
tygodniowe lub miesięczne bez podrożenia

nabyć każdy może towary wszelkiego rodzaju, jak: ubrania, buciki, kapelusze z pierwszorzędnych fabryk, ubranka dziecięce, bieliznę, koce, kołdry, kapy, pledy, chustki jedwabne i inne przybory do podróży i sportu, parasole, laski, także **zegarki i biżuterye**, w złocie i srebrze, oraz wszelkie towary galanteryjne i modne **w jedynym tego rodzaju handlu, który posiada wszelkie towary w wielkim wyborze na składzie**
3843 2 2 pod firmą
TANI POLSKI BAZAR
Kraków, ulica Lubicz 3 (obok dworca).

Ważne dla każdego!
Spirytus do palenia potaniał!

$^1/_2$ litra za **26 halerzy** — sprzedaje firma
SCHOR i SCHÖNHAUT
skład naczyń kuchennych
w Krakowie, Dietlowska 58.
Najlepsze maszynki spirytusowe i prawdziwe primusy szwedzkie. — Naczynia emaliowane i aluminiowe **na wagę** i na sztuki. 3860 1 8 **Ceny fabryczne!**

Amerykański spadek!
w Krakowie.

Przed nami stoi majątek! Dosyć mądrym palcem stuknąć się w głowę, żeby go zdobyć. — Posiadam 9 genialnych wynalazków, w tem dwa własne, inne powierzone mi w całkowitem zaufaniu. Z nich będą miliony dochodu rocznie. Niektóre, sprzedawane na cały świat, mogą być wyrabiane w Polsce. — Poszukuję obecnie jednego, lub kilku mądrych kapitalistów Polaków. Na dwa już mam patenty i wyrób ich już zaczęty. Można oglądać: **ul. Garbarska 7,** parter (sklep) w Krakowie. — Wszelkich informacyj udziela Inżynier kierownik biura koncesyonowanych wykonawców budowlanych

Edmund Łada-Czarnowski
Kraków, ul. Garbarska l. 7. 3590 7 0

UWAGA! Sprzedam udziały z umową, przy Rejencie zawartą, **od tysiąca koron wzwyż.** — Zależnie do jakiej części zysków kapitalizujący chce i może należeć.

Wzywam tylko ludzi honorowych!!! - Udziały tylko imienne.
Udziałowy, wyłącznie Polacy, mogą być i z innych dzielnic Polski.

Jagiellonka.
Nowo otworzony Pensyonat w Krynicy-Zdroju
(Galicya)
urządzony z komfortem, otwarty cały rok.

Pokoje suche, słoneczne, z piecami, oświetlenie elektryczne — łazienki. Kuchnia wykwintna. Ceny nader umiarkowane. Pokoje z pensyonatem lub bez — dziennie albo sezonowo. — Automobil kursuje cały dzień między Pensyonatem a dworcem kolejowym, względnie łazienkami i gości Pensyonatu przewozi bezpłatnie. 3539 4 10

Ulica Floryańska 55, I p. - - - - Telefon 2113.

NOWE KURSA
przygotowawcze do egzaminu:
1) **z rachunkowości państwowej i buchalteryi kupieckiej,** składanego w c. k. Namiestnictwie we Lwowie;
2) **z buchalteryi kupieckiej pojed. i podw.;**
3) **z korespondencyi handlowej** i
4) **z buchalteryi dla urzędników Stowarzyszeń Zaliczkowych,** składanego w c. k. Akademii handlowej w Krakowie

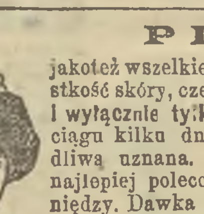
rozpoczynam dnia 11 maja b. r.
Zgłoszenia w mojem
BIURZE BUCHALTERYJNEM
w Krakowie, ul. Floryańska l. 55, I p.
Stanisław Burnatowicz
nauczyciel buchalteryi, kwiesk. c. k. Urzędnik rachunkowy, lustrator Stowarzyszeń Zaliczkowych i były Dyrektor takiego Stowarzyszenia, zaprzysiężony Znawca ksiąg handlowych przy c. k. Sądzie krajowym etc.
3666 8 0
BIURO i SZKOŁA PISANIA NA MASZYNACH.
Ulica Floryańska 55, I p. - - - - Telefon 2113.

(along the margins: Ulica Floryańska 55, I p. Telefon 2113.)

3594 3 6

PIEGI

jakoteż wszelkie skazy cery, wypryski, czerwoność i szorstkość skóry, czerwoność nosa, nawet fałdy usuwa jedynie i wyłącznie tylko Dra A. Rixa pasta Pompadour w przeciągu kilku dni. Przez władzę zbadana i za nieszkodliwą uznana. Przez wielu profesorów i lekarzy jest najlepiej polecona. W razie nieskuteczności zwrot pieniędzy. Dawka na próbę 1 K, wielka dawka 3 K. Kosm. Dra A. Rixa laborat., Wiedeń, IX., Berggasse 17/V. Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; handel Reima i Spółki, Rynek 37; we Lwowie: Apteka S. Ruckera pod „srebrnym orłem“, ul. Krakowska 1; perfumerya Sładowskiego; w Bielsku: Droguerya Polaczka, ulica Kolejowa; W Cieszynie: Droguerya pod „czarnym psem“ i droguerya pod „kotwicą“. 3756 1 2

Na długoletnie spłaty
dostarcza najtaniej
maszyn, motorów, parowych, ropnych i benzynowych, urządzeń fabryk i pracowni rzemieślniczych, oświetlenia elektrycznego dworów, will, domów mieszkalnych 3279 4 52
BIURO TECHNICZNE
Inż. K. Czunko w Krakowie
Bonerowska 6. Telefon 3462.

3869 2 2

Zawiadamiamy, że oryginalne angielskie hygeniczne nieprzemakalne płaszcze gumowe w różnych kolorach są na składzie
w Tanim Polskim Bazarze
Ulgi w spłatach. w Krakowie, przy ul. Lubicz 3. Ulgi w spłatach.

Najlepsze źródło nabycia gotowej pościeli z dobrych czeskich pierzy!

Wsyp z gęstego czerwonego nankingu (inletu), pierzyna, 180×120 cm. wraz z 2 poduszkami po 80×60 cm. mającemi, z nowych, miękkich, trwałych pierzy 16 K, z półpuchu 20 K, z puchu 24 K, sama pierzyna 10 K, 12 K, 14 K i 16 K, sama poduszka 3 K, 3 K 50 h i 4 K, pierzyny wielkie 200×140 cm. 13 K, 14 kor. 50 h, 17 K 50 h i 21 K, poduszka do tego, 90×70 cm. 4 K 50 h, 5 K 20 h i 5 K 50 h, 5 kg. szarego pierza K 9 40 h, lepszego 12 K do 16 kor., półbiałego 17 K, 5 kg. nowych, dobrych, białych pierzy, bez kurzu, 24 kor., białych jak śnieg 30 K, lepszego 36 kor., przewybornych dartych 45 K, 5 kg. niedartych pierzy (skubanki) z żywych gęsi 26 K i 30 K. Puchu białego w wielkich płatkach 5 K, lepszego 6 K, najlepszego z piersi 6 K 50 h za $^1/_2$ kg., szarego puchu $^1/_2$ kg. 2 K 50 h i 3 K. Wysyłka opłacona za zaliczką. Wymiana za zwrotem opłaty pocztowej dozwolona. **Zygmunt Lederer, Janowitz a. Angel Nr 20, koło Klatowych w Czechach.** 1604 11 12

Lawn Tennis

buciki tennisowe, piłki, leżaki, hamaki, pudła drewniane, torby turystyczne i inne artykuły sportowe poleca po cenach konkurencyjnych fabryczny skład szczotek i szpagatów
G. BIENENZUCHT
Kraków, Krakowska 14. Telefon 3249.
3599 5 6

L. STROCH
Kraków, Grodzka 44
poleca w wielkim wyborze: kufry trzcinowe, kufry w kształcie szafy, torby podróżne, necesery, pudła na kapelusze, oraz kufry dla P. T. Podróżnych i wszelkie roboty skórkowe w zakres ten wchodzące, po najtańszych cenach. 3453 5 12

A. Gumplowicza
Wypożyczalnia książek
znajduje się obecnie 2580 12 0
Bracka 9.

Ideal

3594 3 6
Maszyna do pisania
niezniszczalna.
C. i k. nadworni dostawcy:
Hch. Schott & Donnath
Wiedeń, III., Heumarkt 9.

Kilka tysięcy par

sandałów
krytych i otwartych, okazyjnie nabytych — nadeszło
do Taniego Polskiego Bazaru, Kraków, Lubicz 3.

Wielkości od Nr 21—24	. .	K 2·90
„ „ „ 25—26	. .	„ 3·40
„ „ „ 27—28	. .	„ 3·60
„ „ „ 29—34	. .	„ 4·50
Damskie	. .	„ 5·30
Męskie	. .	„ 6·30

3844 2 2

Sensacyjne zjawisko natury XX stulecia!!!

Zwracam uwagę, że nie chcę tem nikomu zrobić płatnej reklamy, co się często zdarza w podobnych wypadkach, lecz jedynie chcę każdego **zupełnie zadarmo objaśnić**, jak wyleczyłam zupełnie swe **długoletnie cierpienie płuc, astmę i uporczywy kaszel.** — Ten środek domowy może sobie każdy bardzo łatwo przyrządzić. — Proszę przysłać na odpowiedź ofrankowaną kopertę. — **B. Kolenská, Vršovice, pod Pragą,** Czechy. 3841 3 5

Znużenie, brak sił żywotnych i brak energii, jakoteż i zupełne rozprężenie nerwów, są to dolegliwości, które każdego człowieka do rozpaczy doprowadzić mogą.
Herkules Kola
tabletki sporządzone z niefałszowanego produktu orzecha Kola, są nieszkodliwym środkiem pobudzającym, wzmacniającym ciało i ducha, wobec czego są prawdziwie dobroczynnem źródłem dla cierpiącej ludzkości, p. K 3 i 5. — Gen. repr.: Dębski i Koppe. Kraków, Podzamcze 20; Sprzedaż w droguryi J. Hanaka i Ska, ul. Szewska 5. 3605 1 3
Scarabit nieoceniony środek na wytracenie szwabów, plusklew i moli, p. K 1. 3605 1 3

Senzacyę

wzbudza swą
niezwykłą
tanio ścią
i trwałością
powszechnie
znane obuwie
3869 2 2

„AL-FA“
Kraków, Starowiślna 6.

Umieszczenie kapitałów
na 5%
w papierach państwowych i w hipotecznych obligach kolejowych przez państwa poręczonych.

Poręczenie naszego sposobu umorzenia jest wyszczególnione na każdym obligu.

Wypłata kuponów może nastąpić przez każdy bank krajowy lub zagraniczny, lub też przez nas.

Zlecenia począwszy od dwudziestu funtów (około 500 K) załatwia się po przesłaniu trzydziestego procentu od kwoty umieścić się mającej, a resztę tudzież koszta przesyłki i ubezpieczenia pobiera się przez zaliczkę.

Wyjaśnień udziela i zlecenia przyjmuje: **The French Investments Trust Ldt. Spencer House, South Place, Finsbury, London.** 3144 10 13

Kraków, Sławkowska 4.
Biuro Nauczycielskie
istniejące od r. 1868 po ś. p. Anieli Dembowskiej, H. de Teisseyre, poleca: **Francuzkę** na posadę lub na $^1/_2$ dnia w Krakowie i bonę **Niemkę.** 3798 2 2

MAGAZYN BRONI
R. GLINIECKI i SKA
Kraków, ulica Szewska 2.
Strzelby, rewolwery, brauningi, floberty, pistolety, karabinki, wiatrówki, proce najnowszej konstrukcyi. - - - Amunicya. Warsztat reperacyjny. 3792 1 5

Pensyonat „Poprad“ w Żegiestowie. Na lato mieszkania, kuchnia doskonała, ceny niskie, maj i czerwiec bajecznie tanio. Prospekt wysyła Helena Schwarz. 3833 2 5

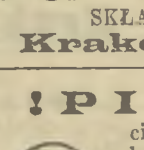
Droguerzysta
egzaminowany, poszukuje posady lub zastępstwa. Zgłoszenia pod „Rutynowany“ do biura dzienników Sokołowskiego, Lwów. 3850 2 3

Kanapa z szufladą
materacem rosharowym, **tanio do zbycia** w hali Aukcyjnej, Rynek. 3823 2 2

Ostrzeżenie.

Syn mój Szymon Verständig, lat 22 liczący, niedawno przezemnie upełnoletniony, opuścił dom mój i zerwał ze mną stosunki. Dowiedziawszy się, że pod wpływem złych ludzi ma zamiar przenieść swój majątek na swoją szkodę — ostrzegam przed zawieraniem z nim aktów prawnych, zwłaszcza, że zmuszony jestem wnieść do sądu przeciw niemu podanie o zniesienie usamowolnienia 3874 1 2
Wolf Verständig
SKŁAD FUTER
Krakowska 3.

! P I E G I !

ciemne plamy, szorstkość skóry, zmarszczki, pryszczyki usuwa radykalnie i trwale **krem Syren.** Ręczy się, że po 5 dniach niema już żadnej nieczystości skóry. Słoik tylko 3 K; 3 słoiki 7 K. **Mydło Syren** do tego 1 K, **puder Syren** K 1·50. Wysyłka dyskretna. **Kemeny, Koszyce** (Kaschau) I, Postfach, Węgry. 3782 1 3

PREMIER
jedyna marka **światowa.**

Wspaniały katalog zadarmo.
Zastępcy:
Stefan Grudziński i T. Berger, Kraków — Leon Blonder, Chrzanów — M. Pipersberg, Kęty. 2510 7 10

Piękna, niezal., mł. Rosyanka z posagiem zaraz 150.000 K w got., później więcej jeszcze, radaby wyjść za mąż zaraz. Panowie, nawet bez majątku, lecz pow. myślący, niech zgłoszą się pod „Hymen“, Berlin, Elisabetstr. 66. 3675 2 5

Rolnik
lat 26, z wykształceniem uniwersyteckiem, na stanowisku, posiadający oprócz tego nieduży kapitał, pragnie poznać inteligentną pannę lub wdowę, z dobrego domu, lubiącą życie na prowincyi i gospodarstwo, w celu matrymonialnym. — Rzecz traktuje zupełnie seryo. Za dyskrecyę ręczy słowem honoru. — Posag wymagany. Anonimy i listy bez fotografii do kosza. Mogę ewentualnie porozumieć się najpierw z rodzicami. Listy z fotografią upraszam nadsyłać do 18-go maja b. r. pod „Franciszek K. R. P. 26“ poste rest. Kraków gł. poczta, za okaz. kwitu inserat. Nr 3805. 3822 3 5

Skarbem
prawdziwym dla cierpiących na następstwa błędów młodości jest słynne dzieło ilustrowane
Dra. Retau'a
Ochrona własna
Nowe wydanie polskie. Cena K 2.—
Niechaj czyta je każdy doznający na sobie skutków takich nałogów. Do nabycia przez Verlags-Magazin, Leipzig, Neumarkt 26 (w Lipsku, w Saksonii), jakoteż przez każdą księgarnię.
976 10 12

Obiady domowe
smaczne, na maśle, z trzech dań za 1 kor. — Dębniki, ulica Konopnickiej 6. 3859

12—15.000 K
poszukuje się na II hipotekę po amort. bankowej. Adres proszę podać pod H. Z. 15 poste restante Kraków, za okaz. kwitu inser. 3856 1 3

Pokój kawalerski
przy ulicy Krowoderskiej 30, parter, umeblowany lub bez mebli, zaraz do wynajęcia. — Wiadomość tamże. 3881

Uprzejmie proszę Szanownych Panów który studyowali w Gracu, o zwrot długów.
Jakób Kasprowski
krawiec 3826
Graz, Elisabethinergasse 26.

Do sprzedania
dom murowany o 4 pokojach, z przynależytościami i ogrodem, w mieście powiatowem, blisko stacyi via Kraków—Lwów. — Zgłoszenia listowne przyjmuje Administracya „N. Reformy“ pod **3871.** 3871 1 3

Do sprzedania
willa piętrowa z ogrodem, w cudnej górzystej okolicy, kościół, poczta w miejscu, 7 km. od stacyi. Wiadomość w **c. k.** Urzędzie pocztowym w Ropie. 3863

Dra Lachmanna
pensyonat leczniczy
Kąpiele Landeck, Śląsk
Willa Joanna.
Prospekty na żądanie. Telefon 28. 3878 1 3

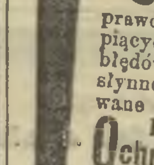
Wszech nauk lekarskich
Dr Bernard Kapelner
Maryenbad
„BRISTOL“.
3705 1 10

Sprzedam
dobrego konia, mocny wózek, sanki, uprząż, 700 K. Witkowska, Łańcut. 3750

Na lato
już od 15 maja do wynajęcia w Kalwaryi, poza miastem, na uboczu i z pięknym widokiem, mieszkanie, złożone z 2—3 pokoi i kuchni. Zgłoszenia listowne przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ pod **3879.** 3879 1 2

Teatr Amatorski.
Jednoaktówki Ludwika Stasiaka: Ostatni — Zdziecinialy Starowina — Nad Kołyską. **Wysyła „Stella“ w Bochni.** 3873 1 0

Zdolny sprzedawca
poszukiwany do natychmiastowego objęcia miejsca w handlu wyrobów skórzanych w wielkiem mieście galicyjskiem. Znajomość działu wymagana. Zgłoszenia listowne pod „3880“ przyjmuje Administracya „N Reformy“. 3880

Złoto na raty
od 4 kor. każdemu i wszędzie. Kto chce tanie i złote łańcuszki i srebrny zegarek, niech napisze zaraz. — **R. Lechner,** Dom wyrobów złotych, Brzecława (Lundenburg) Nr 704. 3877 1 0

Rabka -- Willa Wawel
PENSYONAT
Jadwigi Studzieńskiej
O informacye do 30 maja. Kraków, Wolska 40, I piętro. 3835 3 4

Notaryusz w Przeworsku
poszukuje **substytuta** na czas urlopu, na lipiec i sierpień. 3848 2 3

Lokal sklepowy
obszerny
(dawniejszy restauracya) przy ul. Grodzkiej, do wynajęcia.

Mieszkanie na I piętrze, frontowe
przy ul. Grodzkiej, złożone z 3 dużych pokoi, obszernej nyży, przedpokoju i kuchni, nadające się na **biuro, magazyn, pracownię,** każdego czasu do wynajęcia.

Mieszkanie na I piętrze
z 2 dużych, jasnych pokoi, nyży, przedpokoju i kuchni, do wynajęcia.

Wiadomość: Dr Bulwa, ul. Grodzka 49. 3821 2 2

:. Jedwabie szkockie i chyné .:
we wszystkich kolorach polecają w wielkim wyborze

BREIT i NOWOMIAST

Kraków, Stradom 23 - - - - - - Telefon 2222.

Fabryczny skład pończoch, rękawiczek i skarpetek. 2324 Garnitury sweaterowe dziecięce w różnych kolorach. 8 0
Nowości w przybraniach do sukien, oraz wszelkie przybory do krawieczyzny. Zamówienia z prowincyi załatwia się odwrotnie pocztą

Przez

CERESIT

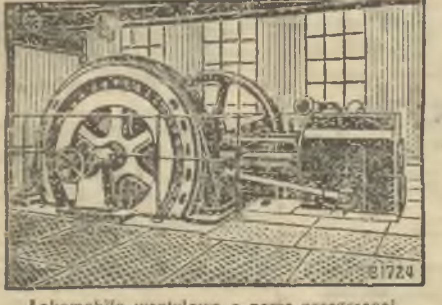
wilgotne
piwnice i mieszkania
stają się zupełnie suchemi.

Austr. Tow. Ceresit z o. p., Wiedeń, XIX/2. Eisenbahnstrasse Nr 61.
116 46 52 **Telefon D 252.**

Ia polecenia. Prospekt Nr 34 zadarmo. Austr. patent.

Zastępstwo: L. & G. Kaden, Tow. akc., Kraków, ul. Dunajewskiego 6.

Roczna produkcya przeszło 2000 lokomobil.

Lokomobila wentylowa o parze przegrzanej z dynamo bezpośredio połączonem.

HENRYK LANZ MANNHEIM

Biuro Wiedeń VIII/1, Laudongasse 9. Tel. 18881b, między.

Pat. LOKOMOBILE o przegrzanej parze

z wentylowem rozdziałem pary.
Łatwa obsługa *Najwyższa ekonomia.*
Zastępstwo: **Maksymilian Neumann, Kraków,** ul. Wielopole 20.
Odwiedziny inżynierskie i oferty bezpłatnie.
148 94 62

Majątek

w dobrem położeniu, kupię. Wkład 250.000 K. Zgłoszenia: **„A. K. 17"** do ekspedycyi ogłoszeń Buchstaba. Lwów.
3429 8 8

Dla letników

mieszkania umeblowane w przepięknej zdrowej okolicy Melsztyna nad Dunajcem, tanio zaraz do wynajęcia. Bliższa wiadomość: Kraków, ul. św. Sebastyana l. 9, I p., na prawo.
3367 3 3

Gramofony
pathefony i płyty

we wielkim wyborze poleca

L. HUTTRER

Kraków, Grodzka 59, I p.
Wykonuje wszelkie reperacye szybko i tanio. 3343 3 10

Jak od słońca

na trawniku, tak bieleje w kotle bielizna po półgodzinnem gotowaniu jej środkiem

Persil

Lśniąco biała bielizna!
Bez tarcia w rękach! Bez tarcia szczotką!
„Persil" mimo swego zdumiewającego działania nie zawiera wcale chlorku, ani wogóle żadnych składników dla bielizny szkodliwych, na co daje się zupełne poręczenie. 2554 6 26
Fabryka **Gottlieb Voith, Wiedeń, III/1.**
— Dostać można wszędzie! —

Dowodnie urzędownie zebrane **Adresy** wszelkich stanów i krajów do przesyłania ofert z poręczeniem porto w **Internat. Adressen-Bureau Josef Rosenzweig und Söhne, Wien,** I., Sonnenfelsg. 17, Telefon 15881, **Budapest,** V., Arany János ut. 18. Prospekty franco. 19 17 0

Koncesyonowany przez wysokie c. k. Namiestnictwo (dom)

zakład bankowy i eskontowy
Filipa Reicha
Wiedeń, IX., Alserstrasse 18.

Udziela pożyczek:

a) Bez obciążania pensyi: oficerom, urzędnikom państwowym i krajowym, autonomicznym, profesorom i urzędnikom bankowym, zwrotnych w małych ratach miesięcznych.

b. **Pożyczki** na uporządkowanie długów 2195 8 9 dla oficerów (począwszy od kapitana, dla urzędników wojskowych, profesorów, nauczycieli, pensyonistów) urzędników krajowych i autonomicznych. Bez poręczenia!! Zwrotne w 10, 15 lub 20 latach, na życzenie, dożywotne. Zaliczki à conto tych pożyczek bez kosztów i natychmiast.

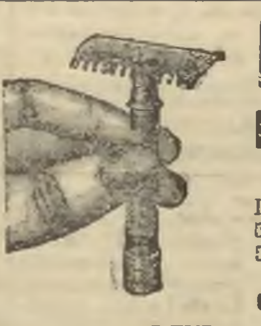
c) Własny oddział lombardowy! Dla uzupełnienia wojskowych kaucyi małżeńskich aż do najwyższych kwot. Bez policy! Bez obciążania! Wyjaśnienia bezpłatnie! Bez wydatków naprzód!

Rozmówić się można codzień od 9—11 i od 3—7.
Telefon 17838. Telefon 17838.
Adres dla telegramów: Bankreich.

Skutek poręczony, inaczej zwrot pieniędzy.

Lekarskie orzeczenia — o wybornej skuteczności — **Okazały, piękny biust** utrzymuje się przy użyciu
Dra med. A. Rixa Kremu do piersi
przez władzę badanego, z poręczeniem nieszkodliwego, w każdym wieku szybki, **niezawodny skutek** wywołującego, zewnętrznie stosowanego. Dawka na próbę 3 K, wielka dawka osiągająca skutek 8 K. Kos. Dra A. Rixa Laborat. Wiedeń, IX., Berggasse 17/V. Wysyłka najdyskretniejsza. Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; handel Reima i S-ki, Rynek 37; we Lwowie: apteka S. Ruckera pod „srebrnym orłem", ul. Krakowska 1; perfumerya Sławowskiego. 3649

Handel żelaza Józefa Fertiga
Kraków, ulica Szewska l. 8. - - - Telefon 3214

poleca

Lodownie pokojowe na spłaty miesięczne.	Prymusy szwedzkie Nr 00 K 8·30, Nr 0 K 9·50, Nr 1 K 9·80
50 przedmiotów naczynia niebieskiego za K 45·—	Drabinki pokojowe i sklepowe w wielkim wyborze
50 „ „ „Sphinx" „ „ 55·—	Karnisze mosiężne począwszy od K 2·80

Najlepsze aparaty do golenia od K 1·50 do K 24·—
Cennik na żądanie. 3633 2 3 **Cennik na żądanie.**

Nieprzemakalność betonu i wyprawy wapiennej **Osuszenie** wilgotnych murów i lokali
Odporność wyprawy ścian i bielonych fasad na wpływy atmosferyczne — osiąga się przez

„STEARIT"

wyrobu chem. fabryki Lieblein i Sp. w Traiskirchen.
Niezbędny dla każdej nowej budowli! Prospekty wysyła opłatnie Biuro sprzedaży na Galicyę i Bukowinę: **Henryk Eber,** Przedsiębiorstwo techniczne i Zakład dostaw materyałów budowlanych, **Lwów, ul. Podlewskiego 10.** 1783 6 22

Generalne zastępstwo na Galicyę i Bukowinę: Kraków, ul. Dietlowska 97.
16 13 0

Z powodu znacznych zapasów, urządzam

wielką sprzedaż kapeluszy damskich

i dziecięcych, oraz wszelkich przyborów modniarskich za opustem 50% niżej cen fabrycznych. **Pióra prawdziwe strusie we wszystkich kolorach.** 2578 6 6
Zamówienia i przeróbki przyjmuje **po najniższych canach**
Leonora Weisslitz, Floryańska 13 (oficyna I p.).

Potrzebny

pierwszorzędny krojczy do magazynu ubiorów męskich, istniejącego od lat 60 w Łodzi (Królestwo Polskie). Solidni fachowcy ze znajomością języka polskiego raczą złożyć oferty pod lit. **A. B. 123** do Centralnego Biura Ogłoszeń L. i E. Metzl i Ska, Łódź. 3618 3 3

Złoty medal Wiedeń 1912. Złoty medal Wiedeń 1912.

Mężczyźni o słabych nerwach
przywrócenie osłabionych sił uzyskują przez
tabliczki Evaton. 203 31 0
Zażądać zbioru lekarskich orzeczeń.
Próba K 4·20, pół pudełka 10 K, całe pudełko 18 K, za zaliczką lub po otrzymaniu należytości przez **St. Markus-Apotheke,** fabrykę osobliwych przetw. farm., **Wiedeń, III., Hauptstrasse 130.** Skład w Krakowie: w aptece Konst. Wiszniewskiego i apt. pod „Złotym orłem" W. Ehrlicha, ul. Krakowska 11. Można dostać w każdej aptece na receptę.

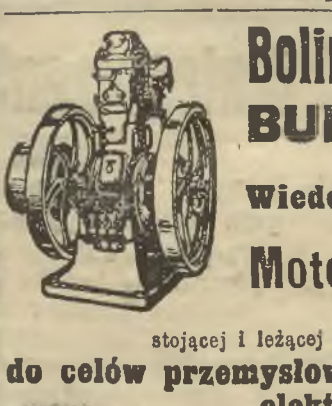
Zmiana lokalu! Zmiana lokalu!
SKŁAD SUKNA
pod firmą

S. L. SCHENKER

3176 (założony 1876) 4 4
obecnie Grodzka l. 40.

SCHREIBERHAU

Największa miejscowość klimatyczna w paśmie leśnem Karkonoszów, nad poziomem morza 6900 m. Frekwencya w 1913 r. 44.600 osób. Mieszkania po wszelkich cenach. Stacya kolei, lekarze, apteka, sanatorya, basen do pływania, wodociąg, elektryczne oświetlenie, światło gazowe. Wyjaśnienia i prospekty wysyła wydział Zakładu.
2646 5 5

Bolindera Towarzystwo BUDOWY MASZYN

Sp. z ogr. odp.
Wiedeń, IX/1., Porzellangasse 18.

Motory ropne Bolindera

(patent Rundlöfa)
stojącej i leżącej budowy od 3 do 500 PS.
do celów przemysłowych, rolniczych i światła elektrycznego. 2143 9 0
Gwarancya dobrej, celowej konstrukcyi, prawidłowości ruchu, oraz ekonomiczności działania. — Zwyż 4000 motorów Bolindera w ruchu.

Reprezentacya dla Galicyi i Bukowiny
Józef Wattenberg. Lwów, ul. Zygmuntowska 15.
Prospekty, uznania, oferty, porady, odwiedziny na żądanie bezpłatnie.

Zakład fryzyerski

urządzony z nowoczesnym komfortem
salonem dla Panów, osobnym gabinetem dla Pań, oraz wielki wybór perfumeryi, najnowszych szpilek i grzebieni dla Pań
poleca
STANISŁAW NIEMIROWSKI
Karmelicka 21. 251 14 0

ELEGANCKO

ubrani są tylko ci Panowie, którzy się ubierają w Zakładzie krawieckim A. Barbera w Krakowie, przy ulicy Poselskiej, róg ulicy Grodzkiej
3092 4 4

MARXA emalia i glazura do podłóg

znakomity wyrób, prędko schnący, którym zapuszczania podłogi może dokonać każdy.
Skład fabryki lakierów Ludwika Marxa
ma w Krakowie: **Fr. Lenert, Reim i Ska, R. Drobner, Sporn i Ska.**
3253 4 18

Z powodu zawieszenia ruchu omnibusowego są do sprzedania wielkie 2531 3 3

OMNIBUSY

po części prawie nowe, z siedzeniami wzdłuż i w poprzek, mieszczące 14 do 26 osób, jakoteż

POJAZDY

:: w rozmaitej wielkości. ::
Miejska kolej elektryczna (Elektrische Strassenbahn)
Wrocław 24, Gräbschenerstrasse 184.

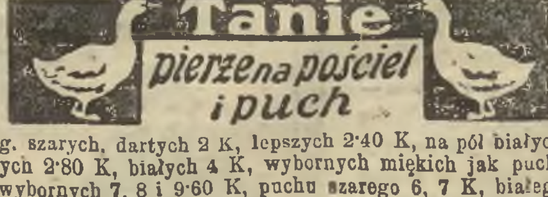
Rowery „Styria"

oraz

„Dürkopp-Diana"

są pierwszorzędnemi markami znawców.
Zastępstwa w każdej większej miejscowości.
Zastępców podaje, oraz katalogi polskie darmo i opłatnie wysyła największa w Austro-Węgrzech fabryka rowerów:
Styria & Dürkoppwerke A.-G.
2751 **GRAZ.** 6 10

Zastępstwo na Kraków: Gertler i Brand
Kraków, ul. Wiślna 6.

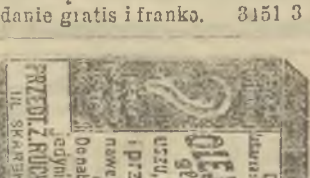
1 klg. szarych, dartych 2 K, lepszych 2·40 K, na pół białych wybornych 2·80 K, białych 4 K, wybornych miękich jak puch 6 K, przewybornych 7, 8 i 9·60 K, puchu szarego 6, 7 K, białego wybornego 10 K, puchu z piersi 12 K, począwszy od 5 kg. opłatnie. **Gotowa pościel** z gęstego, czerwonego, niebieskiego, żółtego lub białego zapału (nankingu), pierzyna około 180 cm. długa, 120 cm. szeroka, wraz z 2 poduszkami, z których każda jest 80 cm. długa, 60 cm. szeroka, należycie wypełniona nowemi, szaremi, puszystemi, mocnemi pierzami 16 K, pół puchem 20 K, puchem 24 K. Sama pierzyna 10, 12, 14, 16 K. Sama poduszka 3, 3·50, 4·— K. Pierzyna 200×140 cm. mająca 13, 15, 18, 20 K, poduszka 90×70 cm. mająca 4·50, 5, 5·50 K. Piernaty z najlepszej dymki, 180×116 cm. mające 13 i 15 K. — Wysyła wyżej 10 K opłatnie za zaliczką lub po otrzymaniu należytości: **Max Berger, Deschenitz 189/4 (Böhmerwald).** — **Niema ryzyka,** gdyż wymiana dozwolona lub zwraca się pieniądze. — **Obszerny ilustr. cennik wszelkiej pościeli zadarmo.** 166 16 0

OPŁACONE PRÓBKI
materyj mody epoga
:: ZEFIRU ::
batystu, płótna, wyrobów lnianych i bawełnianych wysyła
W. J. Havliček a Bratr
Kąpiele Podebrad (Czechy).
Napisać zaraz.
2605 6 6

Pierwszorzędne dobrze rozwinięte Towarzystwo ubezpieczeń na życie przyjmie energicznych panów za stałą miesięczną pensyą, oraz prowizyą. Reflektuje się tylko na osoby inteligentne. Bardzo popłatne zajęcie dla emerytowanych urzędników państwowych, których poucza się dokładnie. Towarzystwo przyjmuje także ubezpieczenia ludzi odrzuconych i wypłaca ubezpieczoną sumę w razie śmierci natychmiast. Zgłoszenia pod **„Stały dochód"** poste restante **Kraków,** za okaz. kwitu ins. 3415 3 3

Story

prawdziwe amerykańskie
Żaluzye do okien
poleca po najprzystęp. cenach fabryka rolet
W. PĘDZIWIATR
Kraków-Dębniki, Barska 15/r. Tel. 3007.
Zamówienia na prowincye uskutecznia się odwrotnie. Cenniki na żądanie gratis i franko. 3151 3 15

1495 7 10

500 koron

płacę każdemu, jeżeli **nagniotków, brodawek, stwardnień skóry** balsam Ria nie usunie w 3 dniach bez bolu, wraz z korzeniem. Cena słoika z pismem poręczającem **1 kor.,** 3 słoików **2·50 kor.** Kemény, Koszyce, (Kassa), I. Skrytka pocztowa 12/739, Węgry. 1412 12 12

Przez proste czesanie barwi siwe lub rude włosy na jasne, ciemne lub czarne! Zgoła nie szkodzi! Przez kilka lat do użytku! Tysiące w używaniu. Kosztuje 5 K. Wysyła
J. Schüller, Wiedeń, III., Krieglergasse 6/7.
45 10 0

Nie jesteś mężczyzną?

Nie możesz już doznawać przyjemności życia? Nim się wyrzeczesz najpiękniejszych chwil życia, kup sobie pudełko „Potin" (6 koron). Jedyny na naukowej podstawie przyrządzony i przez powagi wypróbowany środek przeciw osłabieniu. — Zażywszy 2 pudełka, jest się napowrót mężczyzną! Aż do 70 roku życia bezwarunkowy skutek. Wyrabia: Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris. — Dostać można przez skład główny na Austro-Węgry: Erwin Lederer, aptekarz, Budapeszt, IV., Muzeum-Körut 21. — Za zaliczką lub po otrzymaniu należytości.
222 35 0

PERŁA ADRYATYKU

jest przewybornem winem deserowem.

PERŁA ADRYATYKU

polecaną bywa jako wino wzmacniające i chętniej używaną, aniżeli inne wina stołowe.

PERŁA ADRYATYKU

jest najlepszą marką dalmatyńskiego czerwonego wina deserowego, a ponieważ nie jest ona droższą od innych podobnie nazywanych win deserowych, przeto należy bacznie uważać na nazwę i na markę ochronną „Merkur".

PERŁA ADRYATYKU

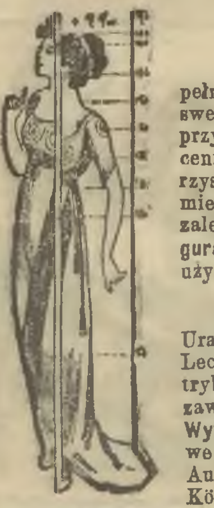
podlega stałej kontroli Zakładu rozpoznawczego Gremium Aptekarzy w Wiedniu, IX., gdzie każdy może polecić bezpłatnie zbadanie jej prawdziwości.

PERŁA ADRYATYKU

jest do nabycia tylko w oryginalnych flaszkach w lepszych handlach delikatesów i win, tudzież w restauracyach i drogueryach.

Hurtowna sprzedaż 167 7 0

W. Bergel, c. k. Dost. nadworny, Wiedeń, XIX|1.

Ta mała kobieta

pełna jest wieczystej, tajemnej zgryzoty z powodu swej pięknej, ale niepokaźnej figurki, i na cóż się przydadzą jej duchowe zalety, dobroć serca, wykształcenie, skoro znika niespostrzeżona na ulicy, w towarzystwie, na balach wśród szczęśliwszych współplemienniczek. Równie jak mężczyzny jest i kobiecą zaletą i najwyższą ozdobą piękny wzrost, smukła figura i imponująca postać. Mogą to osiągnąć przez używanie

GRANDIR GELLON.

Urastają, używając tego środka, w 90 dniach o 7 cm. Leczenie jest proste i nie przeszkadza codziennemu trybowi życia i aż do 40 lat wieku wywoływa niezawodny skutek. Pudełko na jedno leczenie 6 kor. Wytwórca G. Palmier, Farmacya, Paryż. Do nabycia we wszystkich większych aptekach. Skład główny dla Austro-Węgier: Józef von Török, apt., Budapeszt, VI., Königsgasse 12. 2846 6 0

Podróże do krajów północnych parowcem „THALIA" Austryackiego Lloydu.

VI. „Do Hiszpanii, Portugalii i na Północ" od 24 maja do 15 czerwca. — Genua, Monte Carlo, Barcelona, Walencya, Malaga (Granada), Gibraltar, Tanger, Cadix (Sevilla), Lizbona, Arosa Bay (Santiago), Cowes (wyspa Wight), Amsterdam. — Cena jazdy wraz z utrzymaniem od 450 K.

VII. „Pierwsza podróż do krajów północnych: Podróż do północnych miast" od 19 czerwca do 8 lipca. — Z Amsterdamu przez Brunsbüttel, Kilonię, Sztokholm, Kopenhagę, Chrystyanię, Koperwik, Odda, Noreimsund, Tisse, Bergen, Helgoland do Amsterdamu. — Cena jazdy wraz z utrzymaniem od 480 K.

VIII. „Druga podróż do krajów północnych: Do kraju Wiking" od 11 do 31 lipca. — Amsterdam, Koperwik, Osternwik, Sabö, Oie, Hellesylt, Merok, Raftsund, Tromsö, Przylądek północny, Hammerfest, Lyngen, Swartisen, Dronthjem, Molde, Loen, Balholmen, Lister, Gudwangen, Bergen, Helgoland, Amsterdam. — Cena jazdy wraz z utrzymaniem, począwszy od 480 K.

IX „Trzecia podróż do krajów północnych: Do Spitzbergu i wiecznych lodów" od 3 do 30 sierpnia. — Z Amsterdamu do Przylądka północnego, aż do granicy wiecznego lodu, do Spitzbergu, potem z powrotem przez Tromsö (gdzie można obserwować zaćmienie słońca) i t. d. do Amsterdamu. — Cena jazdy wraz z utrzymaniem od 660 K.

Wycieczki w okolicę urządza Thos. Cook & Son, Wiedeń. Prospekty osobne zadarmo. Wyjaśnień udziela w Krakowie: K. Gottlieb, Rynek główny 17; we Lwowie: Miejskie biuro c. k. austr. kolei państw., ul. Jagiellońska 3. 3246 3 4

!!! Zwycięstwo na wszystkich liniach !!!

WAFFENRAD

najlepszy rower w państwie, zyskuje nowych zwolenników.

KOSMOS-ROWER

dobry, tani rower ludowy

powszechnie kupują chętnie. Katalogi zadarmo, opłacone wysyła zastępca **w Krakowie F. Lord, ulica Lubicz 1.**

Austryackie Towarzystwo fabryk broni Steyr.

2500 3 12

Tapety w najnowszych deseniach

rulon od 32 halerzy. — Odpowiednie dekoracye na sufity. — Sztukateryo i listwy. — Papier przeciw wilgoci — poleca

Z. Kutrzeba - - Kraków, Wiślna 11.

Wzory tapet wysyła się na prowincyę odwrotnie i opłatnie. 2776 6 31

Tanie pierze!

Najlepsze czeskie źródło.

1 kg. szarych, dobrych, dartych 2 K, lepszych 2 K 40 h., I. na pół białych 2 K 80 h., białych, 4 K białych, puszystych 5 K 10 h. 1 kg. dobrych, białych jak śnieg, dartych 6 K 40 h., 8 K, 1 kg. puchu, szarego 6 K, 7 K, białego, wybornego 10 K, najlepszego puchu z piersi 12 K. Przy odbiorze 5 kg. opłatnie. **Gotowa pościel** z gęstego, czerwonego, niebieskiego, białego lub żółtego nankingu, pierzyna 180 cm długa, 120 szeroka, wraz z 2 poduszkami po 80 cm. długiemi, 60 cm. szerokiemi, ze świeżych, szarych bardzo trwałych, puszystych pierzy 16 K, z półpuchu 20 K, z puchu 24 K, osobne pierzyny po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, poduszki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Pierzyny 200 cm. długie, 140 szerokie, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 hy 21 K; poduszki 90 cm. długie, 70 cm. szerokie, 4 K 50 h, 5 K, 20 h, 5 K 70 h; piernaty z mocnej dymki w prążki, 180 cm. długie, 116 cm. szerokie, 12 K 80 h, 14 K 80 h. Wysyłka za zaliczką wyżej 12 K opłatnie. Wymiana dozwolona. Za nieodpowiedne zwrot pieniędzy. **S. Benisch w Deszenicach (Deschenitz) Nr. 803.** Czechy. Obficie ilustrowany cennik zadarmo, opłacony. 162 17 0

NOWOŚĆ! Najmniejszy, najszybszy i najlżejszy wóz na świecie!!! **Waga 260 kg.** Wyrób francuski.

BEDELIA

CYCLE CAR 6/8 HP.

Cennik i prospekty darmo.

NOWOŚĆ! Nadzwyczajny na terenach górskich, szybkość 80 klm. na godz. Niema żadnych kosztownych reperacyj!!!

GENERALNE ZASTĘPSTWO

lekkich francuskich automobilów na zachod. i wschod. Galicyę: **Zenon Wołoszynowski, Kraków, Radziwiłłowska 25** 3804 2 5

Pierwszorzędne wykonanie. Wypróbowana forma i miara. Ceny najprzystępniejsze są specyalnemi zaletami naszego sławy światowej

Turul OBUWIA

FABRYKA OBUWIA TURUL

ALFRED FRANKEL, Sp. kom.

NAJWIĘKSZE PRZEDSIĘBIORSTWO TEGO RODZAJU W MONARCHII

Nr 259. Chevreau do sznur. K 10·-
Nr 287. Chevreau Goodyear K 13·50
Nr 6095 Chevreau Goodyear K 16·-

Nr 92. Boksowe do sznur. K 10·50
Nr 80½. Chevreau dtto K 11·-
Nr 6085 Boks. Amer. Style K 12·50

Centrala dla Galicyi:

Kraków, Rynek gł. 14.

Telefon 2347.

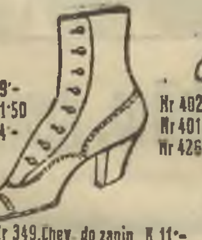
Zastępca: L. Steigler

Nr 405. Chev. buciki do zap. K 9·-
Nr 483. Chevreau Goodyear K 11·50
Nr 415. Chevreau Goodyear K 14·-

Nr 402. Chevr. półbuc. K 9.-
Nr 401. Chevr. Goodyear K 12·-
Nr 426 Bron. Chev. God. K 13·-

Nr 349. Chev. do zapin. K 11·-
Nr 346 Chev. Good. br. K 12·-
Nr 362 Chev. Good. sz. K 14·50

Dyplom honorowy TURYN 1911 20.000 par produkcyi tygod.

130 własnych filii 1200 robotników i urzęd.

3593 2 3

METAL.

Fabryka wyrobów metalowych i akumulatorów

Lwów, ul. Pańska l. 8. Nr telefonu 411.

ODDZIAŁ A. ODDZIAŁ A.

Wyroby metalowe: Śruby i mutry żelazne i metalowe. Nity. Wyroby tokarskie rewolwerowe. Okucia metalowe. Odlewy mosiężne, bronzowe, aluminiowe etc. Niklowanie.

ODDZIAŁ B. ODDZIAŁ B.

Wyroby ołowiane: Plomby ołowiane. Rury ołowiane.

ODDZIAŁ C. ODDZIAŁ C.

Akumulatory systemu Dra Staneckiego: Akumulatory stacyjne. Akumulatory przenośne. Latarki górnicze, domowe i kieszonkowe. 258 47 0

Wyłączne zastępstwo na Zach. Galicyę: „Tepege", Kraków, ul. Jagiellońska 5.

Erine

od roku 1901 cieszy sie powszechnem uznaniem w użyciu do

parkietow linoleum i.t.p.

wykonanie łatwe nawet dla dzieci

wystarczy zapuścic 2 razy w roku, Szczotka i wiory żelazne zbędne. Podłoga zostaje jasna i da się zmywać. Wszędzie do nabycie.

¼ Flaszka K 3·- ½ Flaszki K 1·70. Jedyny wyhwórca:

J. Lorenz & Ska Eger (Czechy) Filia fabryki dla Niemiec: Böhme & Lorenz, Chemnitz (Saksonia)

Broszura Nr 53 o „Fachowem postępowaniu z podłogą i linoleum" zadarmo, opłacona.

1373 10 10

EPOKOWY WYNALAZEK.

w leczeniu padaczki (epilepsyi), choroby św. Wita, przypadłości na tle nerwowem i ogólnej neurastenii.

Doktorowi R. Weilowi z Frankfurtu udało się wynaleść przeciw powyższym chorobom pod nazwą

„EPILEPTICON"

„Epilepticon" systematycznie użyty jest wedle orzeczeń największych powag lekarskich całego świata najlepszym dotychczas znanym środkiem do usunięcia chorób a w szczególności

EPILEPSYI.

Leczenie trwa około 6 miesięcy. — Pudełko z 60 pastylkami, wystarczającemi na 1-miesięczne leczenie wraz z pouczeniem Nr 62 kosztuje wraz z opłatą pocztową 8 koron. Wysyła: Główny skład na Galicyę, Bukowinę i Śląsk: Apteka Edelmana w Samborze. 673 11 26

Zakład wyrobu obuwia ortopedycznego Jana Knapika

długoletniego dostawcy do c. k. Kliniki Chirurgicznej w Krakowie

Kraków, ulica Szlak l. 24.

Wyrabia obuwie na chore nogi, z podwyższeniem, ze stopą płaską, z różnego rodzaju skręceniami i t. p. 3392 5 10

Największy wybór **wózków dziecięcych** w różnych gatunkach, poleca po najtańszych cenach. Jedyny skład wózków dziecięcych własnego wyrobu. 3174 7 10

J. Botwin, Kraków, Floryańska 24.

Cenniki na żądanie.

Okazya na lato

w materyałach na damskie suknie i bluzki

w najróżnorodniejszych tkaninach i jakościach, przepięknych nowych zestawieniach barw, jakoteż we wszelkich rodzajach **płócien, towarów bawełnianych i t. d.** — We własnym interesie proszę zwrócić uwagę na naszą

szczególną sprzedaż

i korzystać z tej nadarzającej się sposobności zakupna. Na żądanie przesyłamy zadarmo i opłatnie 3161 4 4

swój bogaty **zbiór próbek materyi** jakoteż wspaniale ilustrowany **katalog główny ::**

Grand Magasin „Au Prix Fixe"

Wiedeń, I., Graben 15/8. Wejście: Habsburgergasse 1.

Dr Józef Kołączkowski

prowadzi renomowany Pensyonat hydropatyczny jedyny w **Szczawnicy** cały rok otwarty.

Osobny Park własny 25 morg., zdala od kołowej komunikacyi, bez kurzu, słoneczny, ze ścieżkami terenowemi. Cztery duże wille o 100 pokojach postępowo urządzone. Woda słodka źródlana z wodociągiem, klozety we wszystkich willach. Wspaniałe kwiaty i ozdobne krzewy, cienisty lasek świerkowy, platformy, leżalnie, altana i t. p. Leczenie klimatyczno-zdrojowe, kąpiele hydropatyczne, słoneczne i t. p. Stała opieka lekarska. Kuchnia wykwintna i zdrowa. Telefon międzymiastowy Nr 3. Prospekt ilustrowany bezpłatnie na żądanie. 3450 2 10

Fabryka wyrobów z łupku asbestowego

„ZENIT"

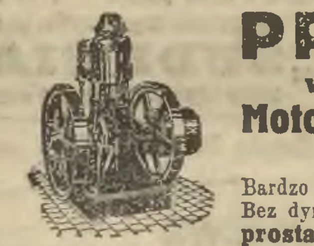
Tow. z ogr. por. w Szumperku (Mährisch-Schönberg)

dostarcza najlepszego i najtańszego

pokrycia dachów

161 11 0

Generalna reprezentacya: **Schwarz i Süssmann w Chrzanowie.**

PRZEWRÓT

w budowie motorów!

Motory do ropy „R V"

6—100 HP.

Bardzo małe zużycie materyału opałowego! Bez dymu, bez woni, czystość. **Obsługa prosta.** — Korzystne ceny i warunki! :: Specyalna fabryka motorów ropnych. ::

Każdego motoru dostarcza się wraz z protokołem zbadania.

Towarzystwo komandytowe

BACHRICH i SKA

Wiedeń-Heiligenstadt 808.

Generalny zastępca na Galicyę i Bukowinę **Leopold Herrmann, Lwów, ul. Krasickich 14.** 2396 8 52

L. 1768/14. 3619 3 4

Ogłoszenie konkursu.

Magistrat miasta Nowego Targu rozpisuje konkurs na posadę **kierownika elektrowni miejskiej w Nowym Targu** z płacą 3600 koron rocznie, pomieszkanie, światło i opał.

Wymagane następujące warunki:

1) Nieprzekroczony 40-ty rok życia;
2) Świadectwa ukończonej Politechniki z Wydziału elektrotechnicznego i mechanicznego;
3) Świadectwo z odbytej co najmniej 3-ch letniej praktyki w Zakładach elektrotechnicznych w kraju lub zagranicą;
4) Prawo obywatelstwa austryackiego i opisanie przebiegu życia;
5) Świadectwa, że kandydat posiada znajomość administracyi prowadzenia ksiąg fabrycznych i włada językiem polskim w słowie i piśmie.

Przyjęcie nastąpi na rok prowizorycznie z możnością stabilizacyi po upływie roku.

Podania z świadectwami należy wnosić do Magistratu w Nowym Targu w terminie do **dnia 31 maja 1914 r.** włącznie.

Nowy Targ, dnia 28 kwietnia 1914.

Burmistrz
Rajski.

Bezpłatna Nauka!

Każdy nabywca Samouczków pedagoga **Pl. Reussnera,** uznanych już od roku 1880 za najlepsze, może się nauczyć bezpłatnie, bo bez nauczyciela, sam czytać, pisać i rozmawiać bardzo łatwo, prędko i gruntownie po angielsku, francusku, niemiecku i rosyjsku. Po wysłaniu 1 marki za 15 hal. na porto, do księgarni S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie, każdy otrzyma zeszyt 1-y okazowy Samouczka bezpłatnie. 1884 6 6

Zakład kamieniarski

Hochstim, Sternberg i Fruch

Kraków, Starowiślna l. 10

Tel. 2180.

Utrzymuje wielki wybór gotowych pomników z granitu, marmuru i t. d. — Wykonuje wszelkie roboty marmurowe. Kosztorysy i projekta bezpłatnie. 2632 18 50

Konc. Zakład sprzedaży i kupna M. Teleszniekiej

w Krakowie ul. Floryańska l. 49, I p., nadeszły nowe i używane stylowe sypialnie dębowe jasne, orzechowe, jadalnie palisand., meble salonowe mah., garnitur biały „Ludwik XVI", biblioteki, biura, sekretarki, serwantki, konsole, lustra, fortepian krótki, dobrej marki, obrazy. 2710 12 0

Żadna

oszczędna Pani domu nie obchodzi się bez Ciasta **hygienicznego** strudlowego **Jastrzębiec Matczyńskiej w Kołomyi.**

W pudłach znajdują się bony na serwisy, obrusy, 1 K i wiele potrzebnych drobiazgów. Pudło na 16 osób 1 kor., na 8 osób 50 hal. Panom kupcom Ogromne rabaty. 2558 7 8

PIEGI

usuwa całkowicie w przeciągu 7-miu dni

Ambra-crême Dra Christoff'a

Najlepszy, nieszkodliwy środek do utrzymania czystości i upiększenia cery. — Prawdziwy tylko w oryginal. słoikach, których opakowanie zaopatrzone jest zarejestrowanym znakiem ochronnym. 3320 6 20

Cena K 1·60, odpowiednie mydło 70 h.

Główne składy w Krakowie: M. Masłowski, apt. pod barankiem, Tadeusz Oświecimski, apt. pod złotym słoniem; Reder, apt., ul. Karmelicka 23; w Nowym Sączu: apt. S. Nowakowskiego. Składy prócz tego we wszystkich aptekach i drogueryach.

I. Wiedeński konces. zakład używanych pojazdów i uprzęży

ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, półkryte jedno i dwukonne kuczerfaetony wszelkiego rodzaju, lekkie kabryolety, browne i t. d. — Kupuje też wszystko ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmuje w komis **Karol Fischer, Wiedeń, II,** Praterstrasse 72 Hotel Nordbahn. Tel. 20107. 241 51 0

Röslera woda do zębów.

Prawnie ochroniona.

Najlepszy środek, aby zęby utrzymać w stanie zdrowym i czysto białym, usuwa ciałka gnilne, zapobiega przeto próchnieniu zębów, bólowi i nieprzyjemnej woni z ust.

Prawdziwa tylko z tym znakiem ochronnym trzema krzyżami.

Cena Flaszki 72 hal.

Dostać można w każdej aptece, drogueryi i perfumeryi. Skład główny w Krakowie: Handel materyałów **Reima i S-ki,** Rynek, A-B. 37. 145 18 0

W 48 godzinach

leczy bez wstrzykania u mężczyzn i kobiet choroby przewodu moczowego, pływienie (rzeżączka), niedomagania pęcherza, gdzie wszelkie inne środki okazały się bezskuteczne,

hernial-dragées

1 pudełko (100 sztuk) koron 5·—, 2 pudełko na 1 kuracyę. Wyrabia **„Delta" Laboratoire de Produits Chimiques à Paris.**

Do nabycia tylko przez skład centralny dla Austro-Węgier: **Erwin Lederer, aptekarz, Budapeszt, IV., Muzeum-körut 21.** Za zaliczką lub nadesłaniem należytości. 1980 18 0

Młody człowiek

z ukończoną Akad. handl. i z 1½-roczną praktyką w pierwszorzędnej instytucyi bankowej i agencyi handlowej (dział mączny), poszukuje odpowiedniej posady. — Zgłoszenia pod „Przyszłość" poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 3839 1 3

Stare sztuczne zęby

kupuję po najwyższych cenach, także od dentystów i handlarzy. Tylko w poniedziałek i wtorek b. m. od godz. 9—6. Hotel Londyński, Stradom 11, Nr drzwi 3. **Płacę za ząb do 1 kor.** 3847 1 2

Duży zarobek

osiąga każdy przez odsprzedawanie bardzo taniego, praktycznego i pokupnego aparatu do golenia. Kapitał do tego niepotrzebny. Zgłoszenia pod „E. U.", Postfach 500, Wiedeń, IX/4., Postamt 69. 3735 1 2

Krynica-Zdrój.

Willa pod „Wawelem"

na wzgórzu, naprzeciw łazienek. — Pokoje umeblowane z całodziennem utrzymaniem. 3795 1 6

Panna inteligentna

z dobrą krawieczyzną, szyciem bielizny, znająca się na kuchni i gospodarstwie, z dobrem świadectwem, poszukuje miejsca. — Mokrzycka, ochrona kobiet. Kraków, Pańska 5. 3875

Składnica Kółka rolniczego w Kołomyi poszukuje fachowego kierownika za kaucyą. — Bliższych szczegółów na oferty z odpisami świadectw udzieli Dyrekcya. Posada do objęcia natychmiast. 3870 1 3

Magister farmacyi

starszy, rutynowany, poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia: Alfred Weiss, aptekarz w Jaśle. 3862 1 3

Dom

wraz z fabryką wyrobów cementowych, w mieście powiatowem do sprzedania. Mordawski, Ciężkowice, koło Tarnowa. 3861 1 3

Wiedeński Dom!

chce ulokować w Krakowie kilka milionów koron, na pierwszą hipotekę, czterdziestoletnią spłatę, na 5·78% z amortyzacyą. Wiadomość u zastępcy Józefa Holzera, Kraków-Zwierzyniec, ul. Kościuszki 41. (Pośrednictwo niedopuszczalne). 3865

Na kompoty

Owoce suszone

Morele, Gruszki, Śliwki, Jabłka, Wiśnie

poleca po najtańszej cenie

WOJCIECH OLSZOWSKI

KRAKÓW — MAŁY RYNEK

Za jakość ręczy się. 3395 9 0

Lekcyj języka angielskiego, udziela rut. nauczycielka (osobno i zbiorowo), na przystępnych warunkach. Starowiślna 39, ofic., parter, na prawo. 3393 6 8

Do sprzedania

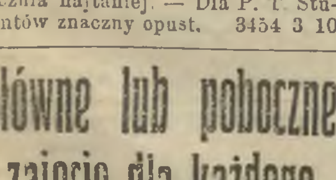
dom w Tenczynku, z dwiema oficynami, stodołą, werandą, szopami, piwnicami, studnią, ogrodem, blisko stacyi kol. Krzeszowice. — Cena przystępna, dług hip. Wiadomość: Franciszek Wójcik. Tenczynek. 3653 3 3

Bajecznie tanie źródło

instrumentów muzycznych

A. TAFFETA

Kraków. Zwierzyniecka 11/N.

Gramofony od kor. 50. Płyty od K 1·50. Skrzypce, mandoliny i gitary, tanio. — Wszelkie reperacye uskutecznia najtaniej. — Dla P. T. Studentów znaczny opust. 3454 3 10

Główne lub poboczne zajęcie dla każdego

zarówno na wielką, jak i na małą skalę, bez osobliwego lokalu lub urządzenia, nawet przy bardzo małych środkach, przez wyrób i sprzedaż popłatnych i bardzo pokupnych artykułów użytkowych, wszelkiego rodzaju. Zawsze nowości! Liczne uznania z kraju i zagranicy! Zażądać zaraz kartą korespond. naszego katalogu zadarmo, a otrzymawszy go, każdy powie: „Gdybym to wasz adres był znał już dawniej!" Nasza klientela rekrutuje się z klas wszystkich zawodów, fabrykantów, kupców, urzędników, rękodzielników, robotników, także kobiet wszelkiego stanu, poszukujących źródła trwałego dochodu głównego lub pobocznego i u nas go też znajdujących.

Chem. Industriewerk Ges. m. b. H., Inzersdorf bei Wien, 49.

188 18 0

Nauczycielki Polki z wyższem wykształceniem;

Francuzkę z angielskim i muzyką;

Dwie Angielki z francuskim;

Niemki, nauczycielki i bony, na stałe i na czas wakacyj;

Francuzki na czas wakacyj; 3504 2 6

Polkę freblankę z doskonałym niemieckim i muzyką

poleca

Biuro Stowarzyszenia Nauczycielek

Kraków, Karmelicka 32.

Robotników sezonowych

żeńców, dostarcza T. Kantor, Stanisławów. 3637 9 10

Zimajerówka. Zakopane.

3—4 pokoje na lato. Wiadomość na miejscu, ulica Chałubińskiego. 3562 3 3

Serwis srebra stołowego

na 12 osób, kompletny, okazyjnie tanio do sprzedania. Brenner, ul. Mikołajska 8, I p. Telefon 6028/VI. 3566 4 10

3 pokoje, kuchnia, przedpokój, na parterze, z komfortem, od 1 czerwca do wynajęcia, przy ulicy Szlak 3. 3664 4 5

Mieszkanie

20 klm. od Krakowa, we dworze, w malowniczej okolicy, a zdrowotnej, jest (4 pokoje i kuchnia) zaraz na czas dłuższy do wynajęcia. Wiadomość: ul. Smoleńsk 29. 3584 3 3

P. P. Maturzyści!

zamawiajcie ubrania w cenie od 56 K. Wykoń. art. według najnowszej mody, także z powierzonych materyałów. Górka, krawiec, Długa 18. Tel. 3027. 3679 3 5

Kapitały

dla Przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, na hipoteki, dla Towarzystw akcyjnych i Spółek komandytowych. — Tylko dla pierwszorzędnych interesów udziela grupa kapitalistów prywatnych. — **Mathieu, 4 rue Vallier, Levallois-Paris, France.** 3704 4 6

Szparagi!

5 kg. grubych szparagów . K 5·80
5 „ średnich szparagów . „ 4·50
8 sztuk żywych żółwi ląd. . „ 4·50
opłatnie za zaliczką, **Giovanni Spanghero, Tryest.** 3703 2 2

Handlowiec z jednorocznym kursem handlowym dla absolwentów szkół średnich, z praktyką biurową, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Praca" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 3687 4 6

Stare sztuczne zęby

kupuje Brenner, ulica Mikołajska l. 8, I piętro. — Telefon 6028/VI. 3565 4 10

Ważne

dla P. T. Właścicieli domów!

Stare przeciekające dachy szklane naprawia szybko i bez wyjmowania szyb z oprawy, własnym specyalnym sposobem

A. J. FELDMANN

szklarz w Podgórzu, ulica Józefińska l. 1.

Gwarancya 5-letnia. — Ceny bardzo niskie. 3461 3 5

Düsseldorfska Fabryka

octu, musztardy i synapizmów.

Kraków - Zwierzyniec.

2620 Wszędzie do nabycia. 7 10

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany

Józefa Kuleszy

naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscu i na prowincyi. Telef. 1359 2651 72 0

FLANCE

(rozsady)

warzywne i kwiatowe, w doborowych odmianach na obecny sezon wiosenny, są do nabycia w Zakładzie ogrodniczym **„Plantacya", A. Łazarskiego,** w Tarnowie, na Grabówce, ul. Warzywna 57. **Ilustrowany cennik na żądanie gratis i franko.** 3712 3 5

Do matury

przygotuje w krótkim czasie z matematyki (pojed. lub zbior.) sł. filozofii. **„Festina"** poste restante **Kraków 6.** 3722 4 4

„Spory" światowej sławy Klatowskie wspaniałe olbrzymie gwoździki.

Odznaczone najwyższą nagrodą: w Pradze, Wiedniu, Lyonie, Antwerpii, Amsterdamie, Hamburgu, Frankfurcie nad Menem.

Wybór doborowych 10 szt. 30 K
sorta reklamowych „ „ 20 „
gwoździki olbrzymie „ „ 10 „
„ wspaniałe „ „ 6 „
„ ogrodowe „ „ 3 „

Wysyłka gwoździków

FR. SPORA

Klatovy (Klattau), Czechy.

2591 8 13

Koncypient

z egzaminem adwokackim, katolik, poszukuje posady. Zgłoszenia: „Koncypient" poste restante Kraków gł. poczta, za okazaniem kwitu inserat. 3729 3 3

Pokój

frontowy, z pięknym widokiem, ze światłem elektrycznem, elegancko umeblowany, do wynajęcia zaraz. Ulica św. Gertrudy 24, III piętro, na lewo. 3740 2 2

Kamienica II-piętrowa

z ładnym, obszernym ogrodem, nadającym się do zabudowania, w dz. III, w pobliżu linii tramwajowej, do sprzedania. Gotówką potrzeba 100.000 K. Zgłoszenia: **„P. R. 33"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 3730 3 3

RESZTKI

za bezcen.

Nadzwyczajne kupno okolicznościowe.

Setki resztek materyałów męskich i damskich, jakie się nagromadziły w ciągu sezonu, sprzedaje się **za bezcen.** Zażądać resztek i spisu próbek 1726 26 0

Pierwsza śląska fabryczna wysyłka sukna

„SUDETIA"

Karniów (Jägerndorf), Nr 17, Śląsk austr.

Kupię 100—200.000 metr. kub. (lub więcej)

drzewa świerkowego

nadającego się **do fabrykacyi celulozy.** Oferty z podaniem ceny od metra loko stacya kolej. pod **„Drzewo 1705"** poste restante **Kraków,** gł. poczta (tylko za okaz. kwitu inserat.).

Pośrednictwo bezwar. niedopuszczalne. 3608 3 3

PATENTY

wszystkich krajów wyrabia inżynier 931 14 0

M. GELBHAUS

przez władzę autor. i zaprzysiężony rzecznik patentowy w Wiedniu

VI., Mariahilferstrasse Nr 27.

Jaszczurówka

nad Zakopanem.

Kąpiele termalne wśród rozległych lasów szpilkowych. — Osobne pokoje, mieszkania i całe wille do wynajęcia. — Msza św. codziennie. — Omnibus do Zakopanego. — Telefon.

Oświetlenie elektryczne.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd kąpielowy Jaszczurówka, p. Zakopane. 3514 4 6

Herbata z Brodów

Herbata z Brodów

Od dawien dawna z swej dobroci i zapachu uznaną prawdziwą

Herbatę rosyjską

1 zbioru majowego poleca handel 34 0

W. ADAMOWICZA

w Brodach, na pograniczu rosyjskiem

1 funt „Familijnej" bardzo dobrej . . . . K 2·80
1 funt „Melange de Moscou" w or. op. najlep. 5·—
1 funt „Imperial" ces., w oryg. opakowaniu 7·—
1 funt „Okruchów" z najl. herbat kwiat. . 2·40
Kawa Ceylon, gruboziarn., franco 5 kg. 18 i K 20·—
Grzybki litewskie, b. ładne, 1 kg. . . . K 9·—

KRĘGLE i KULE OGRODOWE

z drzewa miękkiego i Lignum Sanctum

PRZYBORY BILARDOWE

RULETY w największym wyborze

polecają najtaniej

Reim i Ska, Kraków, Rynek 37.

Specyalne cenniki tego działu na żądanie darmo i opłatnie. 3715 1 0

PRZYKRE WŁOSY

na twarzy, ramionach i rękach usuwa w 5 minutach

Dr A. Rix — usuwacz włosów

z por. nieszkodliwy, niezawodny skutek. — Dawka za 4 K wystarcza. — Wysyłka ściśle dyskretna.

Kos. laborat. Dra A. Rixa. — Wiedeń. IX., Berggasse 17/V.

Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; perfumerya. Reima i Spółki, Rynek 37; we Lwowie: apteka S. Ruckera pod „srebrnym orłem", ul. Krakowska 1.; perfumerya Sładowskiego. 3757 1 2

3851

Baczność Panowie!

Jednorazowe golenie kosztuje 4 halerze.

Około 100 koron i wiele czasu oszczędza rocznie każdy, kto goli się moimi aparatami „Trusty". — Wykonanie solidne, światowej sławy. — Ceny fabryczne. 3660 3 0

I. Aparat w skórkowej kasetce, silnie srebrzony i 12 ostrzy tylko K 5·50. II. Aparat w skórkowej kasetce, 6 ostrzy, lustro szlifowane, pendzel składany, mydło „Golgats", tylko K 8·80. Nowość! Sensacya! Aparat składany, można go nosić w kamizelce, wielkość zapalniczki. Nadaje się do podróży. Wykonanie precyzyjne. Niklowy. „Piccolo" tylko K 4·90. Ostrze do każdego aparatu się nadające, tuz. K 2·40. Wysyła dom handlowy: **L. Turek, Kraków, Zwierzyniecka 11.**

KAROLA KRONSTEINERA

wpływom powietrza nie :: ulegające, wapienne ::

FARBY FASADOWE

prawnie ochronione

w 50 odmianach, począwszy od 24 h za kilogram.

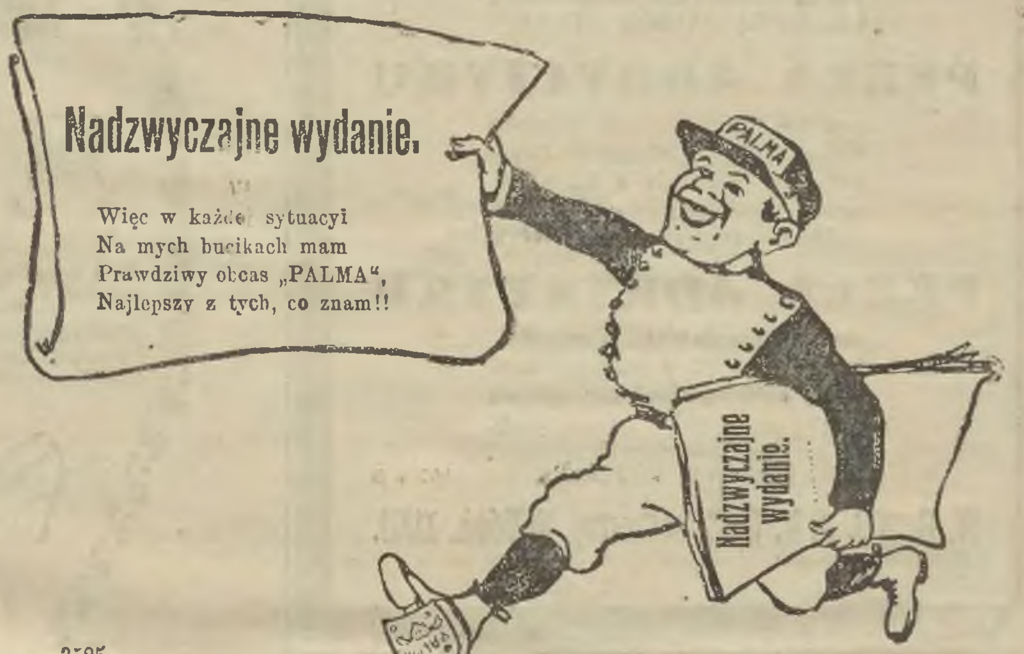
Od dziesiątek lat okazały się jak najlepszemi i przewyższają wszelkie naśladownictwa. — Jedynie celowi odpowiadający materyał do powlekania fasad, które były już farbowane. 2588 4 10

Emaliowe farby fasadowe, nie puszczające, myć się dające, pokrywające za jednem pociągnięciem, bez poprzedniego podkładu, trwałe jak emalia, tylko zimną wodą rozrobione do użytku gotowe. Antyseptyczne, trucizny nie zawierające, porowate. Wymarzone wewnętrzne powleczenie ścian, fasad jeszcze nie farbowanych, budowli drzewianych, jak: szop, pawilonów, parkanów i t. d. — Można dostać we wszystkich odcieniach. — Kosztują 5 h na m².

Książka z wzorkami i prospekty za darmo opłacone.

KAROL KRONSTEINER, Wiedeń, III., Hauptstrasse 120.

Składy we wszystkich większych miastach.

3525

Instaluje wodociągi

po cenach przystępnych z gwarancyą

W. Kosydarski, Kraków

Rynek l. 24 (naprzeciw Odwachu).

Skutki zbyt niskich cen konkurencyjnych: Zawilgocenia murów, ciągłe kosztowne reperacye, a w końcu roku nieraz kolosalne sumy płacić trzeba za ubytek wody. 3442 5 6

Grand Prix, Powszechna Wystawa Paryska 1890.

Kwizdy płyn restytucyjny

woda do mycia koni. Cena flaszki K 2·80

Przeszło od 60 lat używany w stajniach nadwornych i stajniach wyścigowych do wzmacniania przed wielkiemi natężeniami i do przywrócenia sił po wielkich natężeniach, przy sztywności ścięgien itp. uzdalnia konia do nadzwyczajnych czynności w treningu.

Kwizdy płyn restytucyjny

(brzmienie słów, winieta i opakowanie ochronione) prawdziwy tylko z obok znajdującym się znakiem chronnym. — Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach. — Illustrowane katalogi gratis i franko. Główny Skład **Franciszek Jan Kwizda,** c. i k. austr.-węg., k. rumuński i k. bułg. dostawca nadw. aptekarz obwodowy w Korneuburgu pod Wiedniem. 152 9 0

Amerykańskie urządzenia biurowe

marki: „ARBOR"

przewyższające co do jakości i przystępnej ceny absolutnie każdy towar konkurencyjny dostarcza na dogodnych warunkach fabryczny skład

147 **„ARBOR"** 16 0

Kraków, Floryańska 47. Tel. Nr. 1408

„FRITZELAK" do samolakierowania podłóg. „NUMATA" najlepsza emaljowo-lakowa farba dla mebli, drzwi itp.

Nadaje barwę i połysk za jednem pociągnięciem.

Trwała! — Elegancka! — Wydatna! — Najtańsza w użyciu!

Uważać przy zakupnie na prawnie zastrzeżony znak i etykietę. Żadnego innego opakowania nie przyjmować.

Mają na składzie **w Krakowie:** Reim i Ska, Spora i Ska; **we Lwowie:** Alfred Beacock, O. T. Winkler i Syn, Ludwik Hoszowski, Kółko rolnicze; **Andrychów:** J. Sowiński, R. Neumann; **Bielsko-Biała:** Franc. Schlee; **Bochnia:** Jan Michnik, J. Michnik; **Borszczów:** B. Blumenthal; **Brzesko:** M. Hofsteter; **Brzeżany:** Droguerya „Sanitas"; **Brzozów:** A Maryniowa i Spółka; **Buczacz:** Władysław Trusak; **Chrzanów:** A. Wasserbergera Synowie; **Czortków:** L. Noss; **Drohobycz:** Hermann Kranz; **Gorlice:** J. Günsberg; **Jarosław:** E. Metzger; **Jasło:** Kółko rolnicze; **Kołomyja:** Samuel Feldmann; **Krosno:** S. Janowski i Ska; **Krzeszowice:** J. Edelmann; **Krynica:** Jan Siemieński i Ska; **Kęty:** Zygmunt Kornblum; **Kuty:** S. Leiser Schärf; **Kolbuszowa:** Leser Majer; **Łańcut:** Tobiasz Puderbeitel; **Limanowa:** S. Zellner; **Mielec:** F. Brandmann; **Mościska:** Mojżesz Kampf; **Nowy Sącz:** S. Lichtmanna Nast. Franciszka Kalt; **Nadwórna:** Samuel Samler; **Nowy Targ:** K. Dworski; **Oświęcim:** Jakób Tobiasz; **Ottynia:** Jakób Bardfeld; **Przemyśl:** Jan Borys, J. Martynowicz, Baruch Salz, Ignacy Wohlfeld; **Rawa Ruska:** K. Wattenberg; **Rzeszów:** S. A. Zgórek; **Żywiec:** A. Pawluszkiewicz, A. Waniek; **Sambor:** S. W. Langinger; **Śniatyn:** Markus Auerbach; **Sanok:** Abraham Hochdorf; **Skole:** Karol Dudra; **Stanisławów:** H. M. Vogel, M. Feldmann; **Stryj:** Juda Fingerer; **Szczakowa:** Herman Spira; **Tarnopol:** Hipolit Skowroński; **Tarnów:** W. Brach; **Trzebinia:** M. A. Markowicz; **Turka nad Stryjem:** Stanisław Turski; **Tarnobrzeg** Mr farm. L. Wiesel; **Tłumacz:** S. Schwarzbard; **Wadowice:** Jan Hołojewski i Kółko rolnicze; **Wieliczka:** Efroim Goldstein; **Zabłocie:** S. Smulowicz; **Zakopane:** Kółko rolnicze; **Zaleszczyki:** Henryk Feldmann; **Zator:** Stanisław Tabak; **Żółkiew:** Juliusz Cukier; **Złoczów:** Saul Roller. 2918 2 8

Ręczę za prawdziwość moich fabrykatów tylko wtenczas, gdy te są kupione u powyższych firm.

Broń myśliwska

we wszelkich wykonaniach, floberty i wiatrówki, rewolwery, pistolety, przybory myśliwskie, wabiki dziczyzny, słowem wszystko, co do polowania należy, tanie a dobre, w bardzo rzetelnej fabryce broni: **Ant. Antonitsch, Waidbrownicze (Ferlach) Nr 99, Karyntya.** Cennik zadarmo opłacony. 3148 2 10

Według najnowszych wzorów francuskich

wykonuje wszelkie roboty w zakres jubilerstwa wchodzące w platynie, :::: złocie i srebrze, po nader przystępnych cenach, nowo założony ::::

Pierwszy paryski zakład jubilerski 3662 3 10

S. Voglera - Kraków, Poselska 17.

Kąpiele Darków (Śląsk austr.). Najsilniejsze kąpiele jodowobromowo-solankowe pierwszego rzędu, jedyne kąpiele, gdzie się można kąpać w czystej solance jodowej. Wskazania: skrofuły, przymiot, wysięki, zwapnienie tętnic, choroby kości i stawów, cierpienia kobiece, reumatyzm i t. d. Najnowsze pomocnicze środki lecznicze. Stary park. Wspaniałe pomieszczenie. Pensya dla dzieci (bez towarzystwa). Wodociąg ze źródeł wysoko położonych. Telefon. Poczta telegraf i stacya kolejowa. Sezon od połowy maja aż do końca września. Lekarz kąpielowy: **Dr Edm. Beck.** Wyjaśnień udziela i prospekty wysyła **Zarząd kąpielowy hrabiego Larisch-Mönnicha, Darków.** 3329 3 10

3528 1 4

W sposób wszelaki naśladowany, **nigdy niedościgniony, pomaga Zacherlin** istotnie zdumiewająco przeciw **każdej** plagze robactwa.

Nigdy nie można go dostać w trąbkach, lecz jedynie we flaszkach tam, gdzie są wywieszone plakaty Zacherla

Z drukarni Literackiej w Krakowie. ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.